

-31-

«መንገዱ ዳር ቁጥ ብላ በትበል አገኘች::»
ወ/ሮ አለምአገኝ ካሳሁን

ድንቄ ሰሞኑን ሳል ያጣድፋታል:: ሐኪም ቤት ለመሄድ ገንዘብ ያስፈልጋል:: ገንዘብ የላትም:: በእርግጥ ድንቄ ሐኪም ቤት የመሄድ ጥቅምም አይገባትም:: ሆስፒታል ወይም ጤና ጣቢያ ከመሄድ ባህላዊ መድኃኒቶችን መውሰድ ትመርጣለች:: እያመማትም የዕለት ጉርሣቸውን ለማግኘት ውሃ የማመላለሱን ሥራ ጠንክር ያለች ቀን መስራት ነበረባት::

አንድ ቀን ውሃ ከአስፋልት አካባቢ በጀሪካን ቀድታ ተሽከማ ወደ ሰፈር እያዘገመች ነበር:: ዳገቱን ሽቅብ ስትወጣ አቅም አነሳት:: ያለላት ጀመር:: ወደ ላይ ሊያስመልሳት ሲተናነቃት፤ በጨርቅ ያዘለችውን ጀሪካን መንገድ ዳር አስቀመጠችው:: ደረቷን ደግፋ ቁጢጥ ብላ ተቀመጠች:: ትንፋሽ እስኪያጥራት አሳላት:: ሳሏ ጋብ ያለ መሰለና ድንገት ቋቅ አላት:: ራት አልበላ ብሏት ትንሽ ነው የበላችው:: ቁርስ የሚባል ነገር ዛሬ ብቻ ሳይሆን ባለፉት በርካታ ቀናት አልቀመሰችም:: ከሆኗ የሚወጣ ምግብ ስላልነበረ ለሀጭ መሰል ነገር ከአፏ እየተዘለገለገ በዝግታ ወጣ:: በዚያው ሁኔታ ውስጥ እንደሆነች አንደገና በኃይል አሳላት::

ጎረቤቷ ወ/ሮ አለምአገኝ በዚያ መንገድ ሲመጡ አገኝት::

«ምነው ድንቄ? ምን ሆነች?» አሏት ወደ እሷ ቀረብ ብለው::
ድንቄ ደረቷን ይዛ እንዳቀረቀረች፤ «ያመኛል» አለች::

ለአንድ ወይም ለሁለት ደቂቃ ያህል ያለማድረግ አሳላት::
ጉሮሮዋ ላይ ሳሉን ተከትሎ የመጣውን ፈሳሽ ተፋችው:: ደም ነበር::

ወ/ሮ አለምአገኝ ደነገጡ::

«እንደዚህ እያመመሽ ምነው ውሃ ማመላለሱ ቢቀርብሽ?» አሏት ፊታቸው ላይ እና ድምፃቸው ውስጥ ጥልቅ ሀዘን እየታየና እየተደመጠ::
«ምን ላርግ? ምን እንበላ? ልጆቼ በረሀብ ከሚያልቁ ብዬኮ ነው::»
ወ/ሮ አለምአገኝ ለአፍታ የሚመልሱት አልነበራቸውም:: «እንዴ! ቢሆንም እንዲህ ታመሽ ውሃ ማመላለስ የለብሽም::»

ድንቄ ምንም ማለት አልቻለችም::
«ለምን ግን ሐኪም ቤት አትሄድም?»

«እሄዳለሁ:: ለነገሩ ሐኪም ለግርማስ ምን ፈየደ? አላዳነውም እንጂ ስንቱን መድኃኒት ነበር የሚውጠው::»

«ቢሆንም የእንቺና የእሱ በሽታ አንድ ላይሆን ይችላል::»

«እሱስ አም:: . . . ሌሎች ሰዎችም ጠበል ሂጂ ብለውኛል:: እስቲ አንዱ'ጋ እሄዳለሁ::»

ወ/ሮ አለምአገኝ ለጥቂት ደቂቃዎች አጠገቧ ቆመው፤ ሲተካክዙና ከንፈራቸውን ሲመጡ ቆዩ:: ድንቄ ጀሪካንን ዞር ብላ አየችው:: ገና የሚጠበቃትን ዳገት ስታስብ ሐሞቷ ፍስስ አለ:: ቤት አመለዘውድ ታደለን እየተንከባከበች ሽሮ ለመስራት ተፍ፤ ተፍ እያለች ነው:: ውሃውን እንደምንም አድርሳ በምታገኘው ገንዘብ ማባያውን ካልገዛች ወጡን በምን ይበሉታል? ጉልበቶቿን በእጆቿ ተደግፋ በዝግታ ተነሳች:: መገጣጠሚያዎቿ እንደ አሮጌና የዛጉ የበር ማጠፊያዎች የላሉ እስኪመስላት ሀመም ተሰማት::

«ቆይ ላሽክምሽ» ብለው ወ/ሮ አለምአገኝ ሃያ ሊትር ውሃ የሚይዘውን ጀሪካን አንስተው ጀርባዋ ላይ አስቀመጡት:: ድንቄ ጀሪካን ጀርባዋ ላይ ሲያርፍ፤ «በደረትሽ ሁ ብለሽ መሬት ላይ ተነጠፊና ለዘለዓለም አትነሺ!» የሚል ተፈታታኝ ስሜት ወጠራት::

ጎረቤቷ ልክ ጀሪካንን ከሲታ ጀርባዋ ላይ ሲያሳርፋት ያወጣችው ትንፋሽ ድካሟን ነግሯቸዋል:: አዘነላት፤ ግን ሊረዷት ሁኔታዎች አልፈቀዱላቸውም:: እሳቸው ወደ አስፋልት እየወረዱ ነበር:: ጀሪካንን በደንብ እንድታዝለው ረድተዋት ቁልቁል ወረዱ::

ድንቄ የጀሪካን ክብደት በብዙ እጥፍ የጨመረ መሰላት:: ውሃውን ደፍታ ግማሽ ጀሪካን ውሃ የመውሰድ ሃሳብ ለአፍታ አእምሮዋን አቋርጦ አለፈ:: ውሃውን የምትወስድላቸው ሰዎች ለግማሽ ጀሪካን ውሃ ሊከፍሏት ፈቃደኛ አይሆኑም:: በዚያ ላይ ግማሽ መንገድ ያህል መጥታለች:: ይሄን ውሃ ካላደረሰች ደግሞ ልጆቿ ሊራቡ ነው:: ወጡን አይጠጡት ነገር::

ጥርሷን ነክላ፤ አግሮቿን እየጎተተች ሽቅብ እንደቀንድ አውጣ ተሳበች:: በሀይወቷ እጅግ የተፈተነችበት ቀን ነበር:: ውሃውን ተሽከማ ሰፈር ለመድረስ በየቦታው አሁንም፤ አሁንም ማረፍ ነበረባት:: ወደ ሰፈር ስትቃረብ እሙሽ አገኘቻት::

«ድንቄ ምነው?»
«አልቻልኩም እያመመኝ ነው:: እስቲ አግዢኝ!»

እሙሽ በዕድሜ ከአመለዘውድ ብዙም ባትበልጥም ሰውነቷ ገዘፍ ያለ ነው:: የውሃውን ጀሪካን ተሽኪማ ጎረቤት ቤት አደረሰችላት::

ድንቄ ቤት ስትገባ አመለዘውድ ታደለን ፍራሽ ላይ አስተኝታ ወጥ እያማሰለች ነበር። ፊቷ ላይ ትልልቅ ኪንታሮቶች እዚህም፣ እዚያም ይታያሉ። ሰዎች ጥፍር ቀለም ያጠፋዋል ስላሏት፣ ከቡርቱ ጥፍር ቀለም ለምና ቀብታዋለች።

«ምነው ቆየሽ?» አመለዘውድ እናቷን ጠየቀች።

«ደክመኝ። ኡህ! አህ! . . . አሞኛል። . . . በጣም አሞኛል። . . . ውይ! ውይ! ውይ! ኡ! . . . » ድንቄ እጅና አግሯ ተገነጣጥሎ እንዳይወድቅ የሠጋች ይመስል ቀስ ብላ የሳር ፍራሹን በእጇ ተደግፋ ቁጭ አለች። መገጣጠሚያዎቿ ላይ ህመም ይሰማታል። ጋደም ብላ ሰውነቷ ሙሉ በሙሉ ፍራሹ ላይ ሲያርፍ በረጅሙ ተነፈሰች። ዝለቷና ድካሟ ከመጠን ያለፈ ነበር።

«እንቺ በዚህ ሽልጦ ግዢ!» በእጇ ጨብጧው የነበረውን በትግል የተገኘ ሃምሳ ሳንቲም ወለሉ ላይ ጣል አደረገችው። ሳንቲሙ የአፈር ወለሉ ላይ በጠርዘ፣ አንድ ስንዝር ያህል ተንከባሉ በገጽ ጋደም አለ።

አመለዘውድ ወጥ ማማሰሏን ትታ እናቷን አትኩራ እያየች ነበር። ህመምና ድካሟ ከባድ እንደሆነ ተረዳች። ለእፍታ «ትሞትብኝ ይሆን?» ስትል አሰበችና ፈራች።

«በቃ ድንቄ ሁለተኛ ውሃ አታምጪ። በጣም እያመመሽ እኮ ነው። እኔ እሰራለሁ። . . . መቼም የምንበላው ነገር አናጣም።» አለች የመጨረሻውን ዓረፍተ ነገር ስትናገር ዕንባ እየተናነቃት።

ድንቄ ለሷ መልስ የምትሰጥበት ጉልበትና ንቃት አልነበራትም። ኩርምት ብላ ተኝታለች። የልጇን ድምፅ ሩቅ ከሚገኝ ጋራ ላይ ነጥሮ የመጣ የገደል ማሚቶ ይመስል በሰመመን ውስጥ ሆና ነው የሰማችው።

አመለዘውድም ባለፉት ወራት ጤና አልነበራትም። እግሮቿ ይተሳሰሩባታል፣ ይደክማታል፣ ያሰላታል፣ አሁን ሰሞኑን ደግሞ ፊቷን ትልልቅ ኪንታሮቶች ወረውታል። ሳሉ ስለበረታባት በቅርቡ ጤና ጣቢያ ሄዳ ተመርምራ ነበር። የሳንባ ነቀርሳ በሽታ እንዳለባት ተነግሯት መርፌ እየተወጋች ነው። ደግነቱ ሀክምና በነጻ ነው ያገኘችው። የምትታከምበት የወረዳ 28 ጤና ጣቢያ የሚገኘው አባቷ ይሰሩበት ከነበረበት የወ/ሮ አሰገደች ቤት አካባቢ ስለሆነ ግን በየቀኑ እየተመላለሰች መርፌ መወጋቱ አድካሚና አሰልቺ ሆኖባታል። የተሰጡዋትን በመቶዎች የሚቆጠሩ ኪኒኖች አስታውሳ መዋጥም ማለቂያ የለሽ ሥራ የመስራት ያህል ይታከታታል።

ውጪ ሠርታ ገንዘብና ምግብ ማምጣት፣ የቤት ውስጥ ሥራዎችን መሥራት፣ ወንድሞቿን መንከባከብ፣ እናቷን ማስታመም . . . የእሷ ኃላፊነቶች ቢሆኑም እምብዛም ምግብ አትበላም። የሷ ጥጋብ የትንንሽ ወንድሞቿና የእናቷ ጥጋብ ነው። የእሷ ደስታ የእነሱ ደስታ ነው። ለራሷ ሆድ ቅንጣት አትጨነቅም። ብትታመምም መተኛት አትችልም። ስንትና ስንት ኃላፊነት ተቆልሎባት እንዴት ልቧ አርፎ ትተኛለች?

ሽሮ ወጡ ከጥቂት ደቂቃዎች በኋላ ደረሰ። ወጡን አውጥታ እሳቱን አጠፋች። እናቷ ወለሉ ላይ የጣለችውን ሃምሳ ሳንቲም አንስታ እምባሻ ልትገዛ ወጣች።

እምባሻውን ገዝታ ወደ ግቢያቸው እንደገባች፣ ትንሹ ወንድሟ ታደለ አምርሮ ሲያለቅስ ሰማች። ጤናዋ በፈቀደላት ፍጥነት ሮጣ ቤት ስትገባ እናቷ የሚጥል በሽታዋ ተነስቶባት ከፍራሹ ተንሽራትታ ወርዳ ወለሉ ላይ አገኘ ቻት። ታደለ ከእንቅልፉ ነቅቶ፣ ፍራሹ ላይ ተቀምጦ እናቱን ልክ እንደማያውቃት ሰው ቁልቁል እያየ በፍርሃት ዓይኖቹ ፈጠው ያለቅሳል። የአመለዘውድ መምጣት ለእሱ ትልቅ እጩይታ ነበር፣ ማልቀሱን ባያቆምም።

አመለዘውድ በእናቷ ዙሪያ ከግድግዳው ሌላ ቢገጫት ሊገዳት የሚችል ነገር እንደሌለ ለማረጋገጥ እየሞከረች በነበረበት ቅፅበት የወጡን ድስት ከግርጌዋ አየችው። ፈጥና ወደ ድስቱ ተራመደች። በዚሁ አፍታ እናቷ ድንገት ተወራጫችና ድስቱን በእግሯ መታችው። ድስቱ ተንሽራቶ አንድ ስንዝር ያህል እንኳ ከማይርቀው ከቤቱ የጭቃ ግድግዳ ጋር ተጋጩ። ክዳኑ ተንኳክቶ ወደ አንድ ጥግ ተፈናጠረ። ድስቱ በአፍጢሙ ሊገለበጥ ያለ መሰላትና አመለዘውድ በፍጥነት ደርሳ አነሳችው። ትኩሱ ወጥ እጇ ላይ ተረጭቶ ስላቃጠላት ወዲያው ቁጭ አደረገችው። ሁለት እጆቿን አየሩ ላይ አርገብግባ ለማቀዝቀዝ ሞከረችና እንደገና ድስቱን ከነበረበት አነሳችው። ትንሽ ወጥ ወለሉ ላይ ቢደፋም፣ ለምሳቸው የሚበቃ ያህል ተርፎ ነበር። ድስቱን እናቷ የማትደርስበት ቦታ አስቀመጠችው። እናቷ እግር ላይ ወጡ ተፈናጥቆባታል። ከአንድ ጥግ አሮጌ ጨርቅ መዝዛ ትኩሱን ወጥ ከእናቷ እግር ላይ ጠረገችላት።

ታደለ ጠባሂን ቤት በለቅሶ አጨናንቋታል። የድስቱ መንኳኳት፣ የአመለዘውድ ድንጋጤና መሯሯጥ ሽብር ለቆበታል። አመለዘውድ ወደ እሱ መለስ ብላ አቀፈችው።

«አይዞህ! . . . አይዞህ በቃ! . . . በቃ ዝም በል ታዴ!» እናቷን ቁልቁል በጭንቀት እያየች ትንሽ ወንድሟን አባባለችው።

«በእውነት ነው የምልህ ድምጹን አልሰማሁትም እንጂ እግዚአብሔር አዘኛል። መኝታ ቤቴ ከገባሁ በኋላ 'እንዴት አልጠየቅሽም እሷን ሰው?' የሚል ተሰማኝ። . . . አመለከውድ አንድ የእግዚአብሔር ፀጋ በላዩ ላይ ነበር፤ የሰው ፍቅር የሚሠጣት። ለምን እንደወደድኳት ላስረዳህ አልቻልኩም።»
 ወ/ሮ ማርታ ገብረጻድቅ

ወ/ሮ ማርታ ገብረ ጻድቅ አሜሪካ ሁለት ዓመት ያህል ቆይተው ወደ ኢትዮጵያ ተመልሰው መጡ። እ.ኤ.አ. በ1977 ዓ.ም. በአሜሪካ ያቋቋሙት «ፕሮጀክት መርሲ» የሚባለውን መንግሥታዊ ያልሆነ የዕርዳታ ድርጅት በኢትዮጵያ ሥራ ስለጀመረ ስራውን ለመምራት ነው ከባለቤታቸው ከአቶ ደመቀ ጋር የመጡት።

ከዘመዶቻቸውና አቶ ተክሉን ከመሳሰሉ አንጋፋ ሠራተኞች ጋር ሲገናኙ፤ ባለፈው የመጡ ጊዜ አዘውትረው ይጠይቋቸው የነበሩት አቶ ግርማ ግን «እንኳን ደህና መጣሽ!» ሊሉ አልመጡም።

«ግርማ ደህና ነው?» ብለው ጠየቁ።
 የአቶ ግርማ ሞት ሲነገራቸው ደነገጡ፤ አዘኑም።

«አዎ፤ ባለፈው ጊዜ በጣም ከስቶ ነበር። ያመው ነበር ማለት ነው?»
 «አዎ፤ የሳንባ በሽታ ነበረበት።»

ወ/ሮ ማርታና አቶ ደመቀ በድርጅታቸው ፕሮጀክት መርሲ ስር ከቡታጅራ ከተማ ዘጠኝ ኪሎ ሜትር ወጣ ብሎ በሚገኝ ቦታ የሕፃናት ማሳደጊያ፣ ት/ቤትና ሆስፒታል አቋቁመዋል። በድርቅ ለተጎዱ ሰዎች የምግብ ዕርዳታም ያከፋፍሉ ነበር። የጀመሯቸውን ግብረ ሰናይ እንቅስቃሴዎች ውጤታማ ለማድረግ ላይ፣ታች ሊሉ ሥራ በዝቶባቸው ከራረሙ።

ወ/ሮ ማርታ አንድ ምሽት ሊተኙ ወደ መኝታ ከፍላቸው እንደገቡ ድንገት ስለአቶ ግርማ አሰቡ።

«ግርማስ ሞተ። «ሚስት አለኝ። ልጆች አሉኝ።» ብሎኝ ነበር። . . . ሚስቱ የሚጥል በሽታ እንዳለባትም ነግሮኛል። ሚስቱና ልጆቹ እንዴት ሆነው ይሆን? . . . እንዴት እንደሆኑ እንኳን እስካሁን ሳልጠይቅ?! . . . ወዲያው ጊዜ ሳያባክኑ ከመኝታ ከፍላቸው ወጥተው ሠራተኞቻቸውን ጠሯት።

«ተክሉ ነገ እንደመጣ፤ የግርማን ቤተሰብ አምጣልኝ ብላላለች ብለሽ ነገሪልኝ» አሏትና ተመልሰው መኝታ ከፍላቸው ገቡ።

በሚቀጥለው ቀን ጠዋትም የግርማን ቤተሰብ አስታውሱ።

«ለተክሉ ነገራችሁት?» ብለው ሲጠይቁ እንዳልተነገራቸው ተነገራቸው።
 «ጥሩልኝ እስቲ!» አሉ።

አቶ ተክሉ ተጠርተው መጡ።

«ተክሉ ለመሆኑ የግርማ ቤተሰቦች ደህና ናቸው? እሱ ከሞተ በኋላ አግኝተዋቸው ታውቃለህ?»

«አረ አግኝቻቸውም አላውቅ።»

«ቤታቸውን ታውቀዋለህ?»

«አዎ። ሲሞት ቀብር ሄጀ ነበር። እዚህ ገብርኤል ቤተክርስቲያን አካባቢ ነው።»

«በል እባክህ ሚስቱንና ልጆቹን ዛሬውን ሄደህ ይዘህልኝ ና።» አሉ ወ/ሮ ማርታ ከሌሎች ሥራዎቻቸው ሁሉ ዛሬ ለአቶ ግርማ ቤተሰብ ቅድሚያ ሰጥተው።

አቶ ተክሉ ወ/ሮ ማርታ ላይ ያዩት ጥድሬያ አስደንቋቸዋል።

«እነዚያን ደሆች ዛሬ ማስታወሷ ይገርማል! . . . እግዚአብሔር ይስጣት!» ብለው እያሰቡ በዚያው ቀን ወደ ድሮ የሥራ ባልደረባቸው ቤት እዘገሙ።

ወ/ሮ ድንቄና ልጆቿ ወ/ሮ ማርታን በአካል አያውቋቸውም። አቶ ግርማ ስለአሳቸው ሲያወሩ ግን ሰምተዋል። ኑሮ ጥቋቁር ማድያት ፊታቸው ላይ እዚህም፤ እዚያም ያተመባቸው፤ ጥቁር ፀጉሮች የሸሹት ነጭ ሉጫ ፀጉር ያላቸው፤ ጠይሙና አጭሩ አዛውንት አቶ ተክሉ ቤታቸው ደርሰው ወ/ሮ ማርታ ሊያገኟቸው እንደሚፈልጉ ሲነግሯቸው፤ ድንቄና አመለከውድ ከሰማይ እንደተላከ መልዓክ ቆጠሯቸው።

አቶ ተክሉ የድንቄን ከፍተኛ ለውጥ አስተውለው እጅግ እዘኑ። ከአቶ ግርማ ሞት በኋላ አላዩዋትም። ባለፉት አራት ዓመታት ያየቸው መከራና የኖረችው ጎስቋላ ሕይወት ሁለመናዋ ላይ ይንፀባረቃል። ከስታለች፤ ጠቁራለች። ሀመሟ ያስከተለው ድካምና በማጣት የተሞላ ኑሮ የፈጠረባት መታከት ፊቷ ላይ በግልጽ ይነበባል። የለበሰችው ልብስ አሮጌ ነው። ትልቋ ልጇ አመለከውድም ቀጭንና፤ ኮሳሳ ናት። ለሳንባ ነቀርሳ በሽታዋ የታዘዘላትን መርፌ ሳትጨርሰው አቋርጣለች። ኪኒኑንም ለሁለት ወር ያህል ወስዳ ሻል ያላት ስለመሰላት መዋጡን ትታዋለች። ሁለቱ ወንዶች ልጆች ብቻ ናቸው ፊቶቻቸው ወዝ ባይኖራቸውም፤ ጉንጮቻቸው ሞላ፤ ሞላ ብለው የሚታዩት።

ወ/ሮ ማርታ ቤት ደርሰው ግቢው ውስጥ ሲገቡ፤ አመለከውድ በሕይወቷ አይታ በማታውቀው በአትክልቶች በተጌጠ ሰፊ ግቢ ውስት

ፈዘዘች። የውጪውን አባራ፤ ግርግርና ድህነት ባለአበባ ሃረጎች የተንጠላጠሉበት ረጅሙ የግቢው የግንብ አጥር በብቃት ጋርዶታል። ይህ የሰከነ፤ ንፁህና ውብ ዓለም ነው፤ የተለየ ዓለም። ከቅጥር ግቢው ውስጥ መሆንና ውጪ መሆን ሰማያዊ ገነትና ምድራዊ ዓለም ያላቸውን ልዩነት የሚያሳስብ አስገዳጅ ስሜት ውስጥ ይከታል። እንደዚህ ለማሰብ ደግሞ ረጅም ግድግዳ ብቻ መብቃቱ ያስገርማል። አቶ ግርማ ጉልበትና ጤና በነበራቸው ጊዜ ላባቸውን ያንጠፈጠፋበት ግዙፍ መኖሪያ ቤት ከግቢው ዋና በር ፊት ለፊት ይታያል።

«ቆይ አንድ ጊዜ እዚህ ቆይኝ!» ብለው አቶ ተክሉ ወደ ወ/ሮ ማርታ ቢሮ ሄዱ።

አመለዘውድ የግቢውን ውበት አድንቃ ሳትጠግብ አቶ ተክሉ ተመልሰው መጡ።

«ት!»

አዛውንቱን ተከትለው በመዳዳ ከተሰሩት ሰፋፊ ሰርቪስ ክፍሎች አንዱ ውስጥ ገቡ። የወ/ሮ ማርታና የአቶ ደመቀ ቢሮ ነው። ባልና ሚስቱ ግቢውን እንደ መስሪያ ቤትም እንደ መኖሪያም ነው የሚገለገሉበት። የወ/ሮ ማርታ ቢሮ ሁለት ጠረጴዛዎችና ወንበሮች፤ ሌሎችም የቢሮ ዕቃዎች አሉበት። የቢሮ ዕቃዎቹ መኖር ግን ሰፋቱን አልደበቀውም።

እነአመለዘውድ ሲገቡ ለበሩ ቅርብ ከሆነው ጠረጴዛ በስተጀርባ ወ/ሮ ማርታ ተቀምጠዋል። ወ/ሮ ማርታ ከመቀመጫቸው ተነስተው ተቀበሏቸው። ከራሳቸው ጎንበስ ብለው ድንቄን ጨበጧት።

«አንደምነሽ?»

«ደህና ነኝ»

ልጆቹንም እየጨበጡ። «ደህና ናችሁ ልጆች? አንደምናችሁ?» አሏቸው ረጋ ባለና ፍቅር በሚደመጥበት አንደበት።

«ደህና ነን። እግዚአብሔር ይመስገን።» አለች አመለዘውድ። ገና ካሁኑ ትልቁን ሴትዮ ወደደቻቸው። ትህትናቸውና ሥነሥርዓታቸው ማረካት።

«ቁጭ በሉ! . . . ቁጭ በሉ!»

ድንቄና አመለዘውድ ከጠረጴዛው ግራና ቀኝ በሚገኙ ወንበሮች ላይ ተቀመጡ። ድንቄ ታደለን ጭኗ ላይ ስታስቀምጠው፤ አመለዘውድ ደግሞ ለሚካኤል ተጠጋችለትና ወንበሩን ለሁለት ተጋሩ።

«ልጆችሽ እነዚህ ብቻ ናቸው?» ወ/ሮ ማርታ ድንቄን ጠየቁ።

«ሌላ አንድ ወንድ ልጅም አለኝ። ግን እሱ ከኛ ጋር አይኖርም። ብዙም አይጠጋኝም።» አለቻቸው።

«የት ነው የሚኖረው?» ወ/ሮ ማርታ በመገረም ጠየቁ።

«የትም ነው የሚውለውና የሚያድረው። እኔ ምን አውቃለሁ?»

«የለም እንደዛማ አይሆንም። እሱም አብሯችሁ መኖር አለበት።»

«አቅቶኝኮ ነው። እኔም አባቴም ወደ ቤት ተመለስ ብለን ተቆጥተነዋል። ልጁ የሚሰማ አይደለም።»

«ቢሆንም፤ አባብለሽም ቢሆን ወደ ቤቱ መግባት አለበት።»

ለአፍታ ፀጥታ ሰፈነ።

ወ/ሮ ማርታ ጎበዳላዋን ሴት በሃዘኔታ እያዩዋት፤ «ሰው አትመስልም፤ አንዴት ከስታለች!» ብለው አሰቡ።

«ለመሆኑ እንዴት ነው የምትኖሩት? . . . ማለቴ ምን ትሰራያለሽ?» ብለው ጠየቋት።

«ምን አገኛለሁ ብለው ነው። የዕለት ጉርሳችንን ለማግኘት ውሃ አመላልላለሁ።»

«ውሃ?»

«አዎ»

«ለማን?»

«እኛ ሰፈር ውሃ የለም። ቤት ለሚሰሩ ሰዎችና ለመጠጥም የሚሆን እየከፈለኝ ከአስፋልት ውሃ እወስድላቸዋለሁ። ግን አሁን፤ አሁን እያመመኝ፤ አቅምም እያነሰኝ እሱንም መስራት እያቃተኝ ነው።»

አመለዘውድ የእናቷንና የወ/ሮ ማርታን ውይይት በንቃት ትክታተላለች። ወ/ሮ ማርታ ቀይ፤ ረጅም፤ ቆንጆ ሴት ናቸው። ዕድሜያቸው ስድሳዎቹን እያጋመሰ ቢሆንም፤ እርጅና የልጅነት ውበታቸውን መደበቅ ተስኖታል። የአነጋገር ለዛቸው፤ ሲያወሩ የእጃቸው እንቅስቃሴ ረጋ ማለት እንዲሁም ሰላምታ ሲያቀርቡ ከራሳቸው ዘንበል ብለው የሚያሳዩት ትህትና፤ ከቁመናና ውበታቸው በተጨማሪ ግርማ ሞገስ እጎናፅፏቸዋል።

«አሁን ጤናሽንስ እንዴት ነሽ?» ወ/ሮ ማርታ ጠየቁ።

«ያመኛል» አለች ድንቄ አቀርቅራ።

ዝም አሉ ወ/ሮ ማርታ።

«... ያመኛል» አለች ድንቄ ደግማ።

«የሚጥል በሽታ እንዳለብሽ፤ ነፍሱን ይማረውና ግርማ ነግሮኝ ነበር።»

«አዎ፤ ይጥለኛል።»

«የሚጥል በሽታንኮ በህክምና ማዳን ባይቻልም መከላከል ግን ይቻላል።»

«ይቻላል ብለው ነው?»

«አዎ፣ እንዳልኩሽ መሰሉ በመሰሉ ባይድንም መውደቁን በመድኃኒት ማስቀረት ይቻላል። እኛ እናሳክምሻለን። ዛሬ ማታ ወደ ውጪ እሄዳለሁ። ስመለስ አንድ ቀን ትመጪና ዛጊምጋ እንወስድሻለን።»

«አሺ፣ እግዚር ይስጥልኝ።» አለች ድንቄ ከተቀመጠችበት እንደመነሳት አያለች።

«ዛሬ የጠራጅችሁ ትናንት በአጋጣሚ፣ እንዲያው እንደድንገት አስቤያችሁ ነው። ያው ብዙም ገንዘብ ባይሆን በየወሩ ትንሽ እርዳታ እናደርግላችኋለን።»

«አሺ! እግዚር ይስጥልኝ የኔ አመቤት!» አለች ድንቄ ከመቀመጫዋ እንደመነሳት ብላ እጅ እየነሳች።

የአመለዘውድ ጠይም ፊት በውብ ፈገግታ ይመቀ።

ቡታጅራ አቅራቢያ በሚገኘው የሕፃናት ማሳደጊያ በፐርጀክት መርሲ ለሚረዱት ሕፃናት ከተዘጋጁ ልብሶች ለአመለዘውድ ልብስ እንዲያመጡላቸው ወ/ሮ ማርታ ባዘዙት መሠረት ልብስ በልካቸው ተመርጦ መጣላቸው።

መጀመሪያ ለአመለዘውድ ነበር የሰጧት። ልብሱን ከተቀበለች በኋላ አንድ ያልጠበቁት ባህሪ አስተዋለባት። ልብሱን አገላብጣ ለማየት ቅንጣት ጉጉት አልነበራትም። የራሷን ልብስ ተቀብላ አንዴ ሁለቱን ወንድሞቿን፣ ሌላ ጊዜ ወ/ሮ ማርታን ማየት ጀመረች። ደስ ያላትም አትመስልም። ወ/ሮ ማርታ ሁኔታዋ አስገራማቸው። ለሁለቱ ወንድሞቿ ልብስ ከሰጡዋቸው በኋላ ነበር አመለዘውድ የራሷን አገላብጣ ማየት የጀመረችው።

«እግዚር ይስጥልን እማማ! በጣም እናመሰግናለን!» አለቻቸው የሚያምረውን ልባዊ ፈገግታዋን እየፈገገች።

ወ/ሮ ማርታ አንድ ለየት ያለ ነገር በድምጿ ውስጥ አደመጠ። እነጋገሯ እንደአዋቂዎች እነጋገር የሆነ ጥንካሬና ክብደት ነበረው። በእሷ ዕድሜ ያሉ ልጆች በራሳቸው ደስታ ስለሚዋጡ ለማመስገን አይጨነቁም። ቢያመሰግኑም ልክ እንደአመለዘውድ በመሰሉ የራስ መተማመንና ግልፅ በሆኑ ቃላት ማመስገን ይሳናቸዋል።

‘ለየት ያለች ልጅ ናት።’ ሲሉ አስቡ።

★ ★ ★

በሚቀጥለው ወር ከወ/ሮ ማርታ የተቆረጠላቸውን ገንዘብ ለመውሰድ አመለዘውድ ብቻዋን መጣች። ወ/ሮ ማርታ ከሄዱበት ውጭ አገር ተመልሰው ነበር።

«እንደምን ነዎት እማማ? ደሀና ነዎት?» በትህትና ጎንበስ ብላ ወ/ሮ ማርታን ጨበጠቻቸው።

«እንዴት ነሽ?» አሏት ወ/ሮ ማርታ የአዋቂ በሚመስል ሰላምታ አሰጣጧ እየተደነቁ።

«ስምሽን ማን ነበር ያልሸኝ?»

«አመለዘውድ»

«የአለምዘውድ?»

«አይ» ሳቅ አለች። «አመለዘውድ»

«አመለዘውድ? . . . እሺ ያለምዘውድ»

አመለዘውድ ወ/ሮ ማርታ ደግመው ስሟን ሲጠሩ በመሳሳታቸው ሳቅ አለች። ወ/ሮ ማርታ ገባቸው።

«አመለዘውድ ነው ያልሸኝ?» አሉ ፈገግ ብለው። «እናትሽ እንዴት ናት?»

«ዛሬ ትንሽ ስላመማት ነው እኔ ብቻዬን የመጣሁት።»

«ምነው? ምን ሆነች?»

«አንዳንድ ጊዜ ያማታል።» አመለዘውድ እንደመተከዝ ብላ ዝም አለች።

«እናሳክማታለን። በቀደም ዕለት ስትመጡም ነግሬአት ነበር።»

«አዎ»

«በቃ በሚቀጥለው ጊዜ ስትመጪ ይዘሻት ነይና እናሳክማታለን።»

«እሺ እማማ» ደስ አላት።

«ትትንሾቼ ወንድሞችሽስ?»

«እነሱ ደሀና ናቸው።» ፈገግ አለች።

ወ/ሮ ማርታ ልጅቷን እየወደዷት ነው። ሥነስርዓቷ፣ ለላቸው የምታሳየው አክብሮትና ፊቷ ላይ የሚነበበው ፍቅር አስደስቷቸዋል።

«ትምህርትሽን እየተማርሽ ነው እይደል?»

«አይ በዚህ ዓመት ትምህርት አቋርጫለሁ። እናቴን ስለሚያማት ቤት ውስጥ ሥራ አስራለሁ። ውጪም እየሰራሁ እናቴን አረዳታለሁ። ትንሹን ወንድሜንም ማሳደግ ስላለብኝ ለመማር አልተመቻኝም ነበር።»

«እና አትማሪማ?» ወ/ሮ ማርታ አዝነውና ተገርመው።

«መማር በጣም እፈልጋለሁ። ትምህርት እወዳለሁ። አሁን እርስዎ ስለሚረዱን በሚቀጥለው ዓመት ትምህርት ለመጀመር አስቤአለሁ።»

«አዎ፣ ትምህርትሽንም መቀጠል አለብሽ።»

«እሺ እማማ፣ እማራለሁ።»

‘እንዲህ ብለውኝ ነው? ትምህርት ምን ያህል እንደምወድ ቢያውቁ!’ ስትል አሰበች።

ወ/ሮ ማርታ በወር ሊሠጧቸው ያሰቡትን ገንዘብ ሰጥተው ሸፏት። የወ/ሮ ማርታ ዕርዳታ በጣም ስለሚያስፈልጋቸው አመለከው ወር እስኪሞላ መጠበቅ አልቻሉም። በየጊዜው እየመጣች ችግሮቻቸውን ታስረዳለች። ብዙ ጊዜም ቀና ምላሽ ታገኛለች። ብትመጣ እንደሚያሳክሟት ወ/ሮ ማርታ ቢናገሩም፤ ድንቄ ችላ ስለምትል ይዛት ለመምጣት 'ቆይ ዛሬ፤ . . . ቆይ በሚቀጥለው ስሄድ . . .' ስትል አልሆነላትም ።

-33-

«እኔ ሞት ምን እንደሆነ ስለማላውቅ፤ አልገባኝም።»
 ብዙነሽ መሃመድ (አሙሽ)
 «ድንቄ ምን ሆኖ ነው? ኑ እስቲ እየዋት አለችን።»
 ወ/ሮ አለምአገኝ ካሳሁን

ጥቂት ወራት አለፉ። ድንቄ ብዙ ጊዜ ትታመማለች። ሰሞኑን ደግሞ ሀመሟን ለመርሳት እንደመፍትሄ ያደረገችው አረቄ አዘውትራ መጠጣት ነው። አልኮል ሀመሟን ለሰዓታትም ቢሆን ያስረሳታል። ሠርታም ይሁን ለምናና አስለምና ገንዘብ ስታገኝ ጎረቤት ወዳሉት አርጊት አረቄ ሻጭ ቤት ለመሄድ ትጠይቃለች።

አንድ ቀን ድንቄ ትንሹ ታደለን፤ «ዛሬ አረቄ መጠጣት አለብኝ! ታዴ፤ እስቲ ሂድና ለድንቄ የቡና መግዣ ብለህ ከጎረቤት ፍራንክ ለምን!» ብላ ላከችው።

ታደለ የተባለው ተምታታበትና፤ «ድንቄ እንዳለች፤ ያረቄ መግዣ ፍራንክ ስጡኝ!» ብሎ በጣፋጭ የልጅ አንደበቱ ሲለምን ተለማች ጎረቤት እጅግ ተገርመው ከት ብለው ላቁ። ይህ የታደለ ስህተት አንድ ሰዎን የሰፈሩ መነጋገሪያ መሳቂያ ርዕስ ሆኖ ነበር።

ድንቄ አልፎ አልፎ ደግሞ ሻል ሲላት መሥራት የምትችለውን ስራ ለመስራት ቀና፤ ደፋ ትላለች። ልብስ ታጥባለች፤ እንጂራ ትጋግራለች። አንድም፤ ሁለትም ብር ቢሰጧት፤ ዝም ብላ ተቀብላ ትሄዳለች፤ አነሰኝ ብላ አትከራክርም። ሠርታም ይሁን ለምና ወይም ትንሹ ታደለን ለቡና ብላ አስለምና ሳንቲምና ብር ካገኘች፤ ሀመሟን ለመርሳት አረቄዋን ትጠጣለች።

የሚጥል በሽታዋ ቶሎ፤ ቶሎ ይጥላታል። አረቄ መጠጣት የሚጥል በሽታዋን እንደሚቀስቅስባት አመለከው ድ ተረድታለች ። እንዳትጠጣ ብትመክራትና ብትለምናትም ድንቄ አትሰማም። ወ/ሮ ልኬ ቤት እያለች በዓመት፤ በሁለት ዓመት አንዴ፤ ባለፉት ጥቂት ዓመታት ደግሞ በወር፤ በሁለት ወር ነበር የሚጥላት። አሁን ግን ከዚህ በፊት ባልተለመደ ሁኔታ በሁለትና በሶስት ቀን ልዩነት ሆነ የምትወድቀው። ወድቃ አጠገቧ ካለ ነገር ጋር ስትጋጭ የተወሰኑት የፊት ጥርሶቿ ወለቁ። ሁኔታዋ ለአመለከውደ የሚያስቅቅና የሚያሳዝን ነበር። የሚጥል በሽታን ፈጽሞ ማዳን ባይቻልም፤ ራስን የመሳቱና የመውደቁን ሁኔታ ግን በሐኪም የሚታዘዝ መድኃኒት ያለማቋረጥ በመውሰድ መከላከል ይቻላል። አቶ ግርማም ሆነ ሌሎች የሚያውቁት ሰዎች መታከም እንደምትችል ስለማያውቁ፤ ድንቄ አንድም ቀን ሐኪም ቤት ሄዳ አታውቅም።

ሐኪሞች እንቅልፍ፣ በመተኛትና በመንቃት መሃል ያለው የሰመመን ጊዜ፣ ድካም፣ ሀመም፣ ሆድ ድርቀት፣ የወር አበባ፣ ጭንቀት እና አልኮል መጠጣት የሚጥል በሽታን እንደሚቀሰቅሱ ይናገራሉ። ከእንደ ከሁለቱ በስተቀር፣ ድንቄ ለእነዚህ የበሽታው ቀስቃሾች በሙሉ የተጋለጠች ነበረች።

ወ/ሮ ልኬ ሚካኤልን አስፋልት አካባቢ አግኝተው ደግመው ወስደውት፣ እሳቸው ቤት ማደርና መዋል ከጀመረ ጥቂት ወራት ተቆጥረዋል። አመለከውድ በሚካኤል መሄድ አሁንም ደስተኛ አይደለችም። የተሾመ አንሶ ደግሞ ታናሽ ወንድሟ ከአጠገቧ እንዲርቅ አትፈልግም። ሚካኤል ግን ጥሩ ምግብ በተገቢው ሰዓት ስለሚያገኝ ወ/ሮ ልኬ'ጋ ሳይራብ መኖሩን አልገባውም። ቂስ ትምህርት ቤት አስገብተውት ፊደል መማርም ጀምሯል።

ድንቄ ከፍተኛ እንክብካቤ ስለሚያስፈልጋት አመለከውድ ከቤት አካባቢ አትጠፋም። ሚካኤልን ለመጎብኘት ብዙም ጊዜ አልነበራትም። ራሱ ሚካኤል ግን አንዳንድ ጊዜ፣ ከት/ቤት እየቀረም ቢሆን፣ ወደ ቤት ጎራ ብሎ እናቱን፣ እህቱንና ታናሽ ወንድሙን ይጠይቃል።

አንድ ቀን አመለከውድ እነእሙሻ ቤት ሄዳ ከእሙሻ ጋር ቁጭ ብለው እያወሩ ነበር። ድንገት በጨዋታቸው መሃል እንደ መተከዝ ብላ፣ «ሰሞኑን ድንቅዬ አሟታል» አለች አመለከውድ።

«አዎ፣ ከስትስት ብላለች።» አለች እሙሻ።

«አዎ፣ ከስታለች አይደለች?» ብላ አመለከውድ ዝም አለች። ሃሳብ ገባት።

«... ዛሬ እንዴት ናት?»

«ያው ናት። ተኝታ ነው ያረፈደችው።» ትንሽ ተካክዘችና፣ «... እስቲ ሄደ ምሳ ልስጣት» ብላ አመለከውድ ከተቀመጠችበት ተነስታ ወደ ቤታቸው ሄደች።

ቤት ስትገባ ድንቄ የሳር ፍራሹ ላይ ተኝታ ነበር። ቀና ብላ አመለከውድን አየቻትና፣ «ልጄ ስንቄን ሰጪኝ!» አለቻት።

«ምን አልሽ ድንቄ?»

«ስንቄን ሰጪኝ!»

«የምን ስንቅ?»

«እንጀራ ሰጪኝ!»

«ምሳ ሰጪኝ ነው እንዴ የምትይኝ?»

«አዎ» አለች እናቷ።

ባለፉት ጥቂት ወራት ድንቄ የምግብ ፍላጎቷ በጣም ቀንሷል። አመለከውድ ብትጨቀጭቃትም በደንብ አትበላም። ዛሬ ያለውትሮዋ ምሳ ማለቷ አመለከውድን አስደነቃት።

ምሳ አዘገጃጅታ፣ ታደለን ከጎረቤት ጠርታ፣ ምግቡን አብረው በሉ። ድንቄ ትንሽ በላች።

«ምነው? አትበይም?»

«በቃኝ»

ታደለ ተመልሶ ወደ ጎረቤት ቤት ሊጫወት ሄደ። አመለከውድ ለድንቄ ቡና አፈላችላት። ዕድሜ ለወ/ሮ ማርታ! አመለከውድ አሁንም ለተጨማሪ ገቢ መስራት ቢኖርባትም፣ እሳቸው ቤተሰቡን በገንዘብ መደገም ከጀመሩ በኋላ ለልመና ጎረቤት ቤት ከመገከራተት ድናለች።

ድንቄ የምትወደውን ቡና ጠጣች።

እናቷ ቶሎ መተኛት እንደምትፈልግ አመለከውድ ተረድታለች። ቡና ከጠጣች በኋላ ድንቄ ተመልሳ ፍራሹ ላይ ጋደም አለች። ባለፉት ጥቂት ወራት የሰውነቷ ክብደት በፍጥነት ቀንሷል። ጉስቁልቁል ብላለች። ስለሚደክማትና አቅም ስለሚያንሳት በተለይ ከሁለት ሳምንታት ወዲህ ጭራሽ ከምትተኛበት ፍራሽ አልተነሳችም።

«አይዟችሁ! ምንም አትሆኑም። እግዚአብሔር አለላችሁ።» አለች ድንቄ።

አመለከውድ ስኒዎቹን አጣጥባ ሳታነሳ እዚያው ተቀምጣ ነበር። ግራ ገባት። እናቷ ጋደም ብላ ዓይኖቿን ታቁለጭለጭ ጀመር። ዓይኖቿ ድንገት መቁለጭለጫቸውን አቁመው ፈጠጡ።

«ድንቄ!» አመለከውድ እናቷን ተጣራች።

እናቷ እንደ ወትሮዋ «አቤት» አላለቻትም። ዓይኗ እንደፈጠጠ ድርቅ ብላለች።

«ድንቄ!»

ዝም።

ነቅነቅ አደረገቻት። አሁንም ዝም አለቻት። እጇን በአንገቷ ሥር አሾልካ አቀፈቻትና ደጋግማ ጠራቻት።

«ድንቄ! ... ድንቄ! ...»

ድንቄ ዓይኖቿ እንደፈጠጡ በዝምታዋ ገፋችበት። አመለከውድ ዓይኖቿ አስፈራች። በጣቶቿ ዳብሳ ከደነቻቸው።

«ድንቄ! ... ድንቄ!»

ድንቄ መልስ አልሰጠቻትም።

ግራ ገባት። እናቷ በየጊዜው ትታመማለች፤ ሻል ሲላት ትነሳለች። ደግሞ ትታመማለች . . . ። ይህን ሁኔታዋን ስለሰመደችው ዛሬ የተለየ ነገር ይፈጠራል የሚል ሥጋት የላትም።

እንደገና ፍራሹ ላይ አስተኛቻት።

«ድንቄ!»

እናቷ ፀ . . . ጥ ብላ መተኛቷን ቀጠለች። አመለዘውድ እጇን ትከሻዋ ላይ አሳርፋ ደጋግሞ ነቀነቀቻት። ድንቄ አልነቃችም። ከግማሽ ሰዓት በፊት ምሳ ስትበላና ቡና ስትጠጣ የነበረችው እናቷ አሁን ብትነቀነቅ የማትሰማው ምን ሆኖ ነው? ምን ዓይነት ከባድ እንቅልፍ ነው?!

«ድንቄ! . . . ድንቄ!»

የእናቷ ሰውነት ዝልፍልፍ አለባት። የዛሉ እጆቿ ከያሉበት ተንሸራተው ፍራሹ ላይ አርፈዋል።

«እንዴ! ድንቄ! ምነው? ምን ሆንሽብኝ?» አለች አመለዘውድ። ተሸበረች። ልቧ ድም፣ ድም፣ ዱጭ፣ ዱጭ አለባት።

«ምን ሆኖ ነው?» አመለዘውድ በርከክ ካለችበት ተነሳችና እናቷን በፍርሃት ለአጭር ጊዜ ስታያት ቆየች።

«እነእመሽን ሄጄ ልጠይቃቸው እስቲ» እናቷ የለበሰችውን ጋቢ አስተካክላ አለበሰቻትና ወደ እነእመሽ ቤት በጥድፊያ ሄደች።

ገና ቤት ለመግባት ጥቂት እርምጃዎች እየቀሯት፤ «እመሽ! . . . እመሽ!» ብላ እየተጣራች ወደ እነእመሽ ቤት በፍጥነት ዘለቀች።

እመሽ አመለዘውድ ፊት ላይ ፍርሃትና ግራ መጋባት አነበበች።

«ምነው አመለዘውድ?»

«ድንቄ፣ ድንቄ ስቀሰቅላት አትሰማም። አትናገርም። ነይ እስቲ አንዴ!»

እነእመለዘውድ ቤት ሁለቱ ልጆች ተከታትለው ሲገቡ ድንቄ አመለዘውድ ትታት እንደሄደችው ነበረች።

«ድንቄ! . . . ድንቄ! . . . ድንቄ! . . . » እያለች እመሽ ደጋግሞ ጠራቻት።

አመለዘውድ በቆመችበት ሰውነቷ በፍርሃት እየራደ ካሁን፤ አሁን ድንቄ ትነቃለች በሚል ተስፋ ጠበቀች። «እናቱ ሞታለች» ብላ ለማሰብና ለመገመት በጣም ከበዳት።

«ብዙ ጊዜ ታማ ተኝታለች! ዛሬ ለምን ትሞታለች? ምላ አብረን በልተን አይደል? ለምን ትሞታለች? እንዴት ትሞታለች? ሞት እንደዚህ ነው እንዴ?» በጭንቀት የተወጠረ ጭንቅላቷን በየደቂቃው በጥያቄዎች ትሞላለች።

እመሽ የድንቄን እጅ ይዞ ሳብ፣ ጎተት ስታደርጋት ድንቄ ከፍራሹ ላይ ገልበጥ ብላ ወለሉ ላይ በደረቷ አረፈች። እመሽ ዞር ስትል አመለዘውድ በፍጥነት ከቤት ስትወጣ አየቻት።

አመለዘውድ እናቷ የሆነችውን ሌሎች ሰዎች እንዲያረጋግጡላት ፈልጋለች። ግቢያቸውን አቋርጣ በቤቶች ከግራና ከቀኝ የታጠረውን ቀጭን መንገድ አልፋ ሰፊው መንገድ ላይ ወጣች።

ወ/ሮ አለምአገኝና ዮናስ የተባለ ወጣት የሰፈሩን ነዋሪ መንገዱ ላይ አገኝቻቸው።

«ድንቄ! ድንቄ! ምን እንደሆነች እንጃ! . . . ወይኔ ድንቄ!» አለች አመለዘውድ ትንፋሷ ቁርጥ፣ ቁርጥ እያለ።

«ምነው? ድንቄ ምን ሆኖ ነው?» ወ/ሮ አለምአገኝና ዮናስ ግራ ተጋቡ።

«እኔ እንጃ! እስቲ እየዋት! . . . ወይኔ ድንቄ! አትናገርም፤ ዓይኗም ተከድኗል።»

ዮናስና ወ/ሮ አለምአገኝ እየተጣደፉ ወደ እነእመለዘውድ ቤት አመሩ።

እመሽ ድንቄ የሆነችው አልገባትም። አመለዘውድ ጮክ ብላ ስትናገር ከሩቅ ይሰማታል። ድንግርግር አላት። ነጠላ ትከሻዋ ላይ ጣል አድርጋ ነበር። በደመነፍስ ነጠላዋን አውርዳ ድንቄን አለበሰቻትና ከቤት ፈጥና ወጣች። ዮናስና ወ/ሮ አለምአገኝ ወደ ግቢው ሲገቡ አየቻቸው።

ሁለቱ አዋቂዎች ቤቱ ውስጥ ሲገቡ ድንቄ በደረቷ ወለሉ ላይ ፀጥ ብላ ተኝታለች። ወ/ሮ አለምአገኝ መጠጋት ፈርተው በሩ አካባቢ ቆሙ። ዮናስ ጠጋ ብሎ ድንቄን ብብቶቿ ውስጥ እጆቿን አስገብቶ ከወደቀችበት ሲያነሳት፤ ሰውነቷ ዝልፍልፍ አለበት። ክብደቷ ቀላል ስለነበር፤ የሌላ ሰው ዕርዳታ ሳያስፈልገው አንስቶ ፍራሹ ላይ አሳረፋት። ለአፍታ በጥንቃቄ አስተዋለት። ሰውነቷንም ነቅነቅ አደረገው። ህይወት አልባ እንደሆነች በታላቅ ድንጋጤ ተረዳ። ቀና ብሎ ወ/ሮ አለምአገኝን አያቸው። ተያዩ።

«ሞታለች» አላቸው።

ወ/ሮ አለምአገኝ፤ «ውይ!» ብለው ራሳቸውን ያዙና ማልቀስ ጀመሩ።

አመለዘውድ ሌሎች ሰዎችን አስከትላ ወደ ቤቱ ውስጥ ገባች።

«ድንቄ ምን ሆኖ ነው? . . . እናቴ ምን ሆኖ ነው?»

«አይዘሽ አመለዘውድ! አይዘሽ በቃ!» አላት ዮናስ፤ እናቷን አመቻችቶ አስተኝቶ ከተቀመጠበት እየተነሳ፡፡

«ምነው ሞታለች?» ብላ ዮናስን ጠየቀችው፡፡

ለአፍታ ዓይኖቿን ወደ ዓይኖቿ ወርውሮ ረጋ ባለ ድምጽ፤ «አዎ» አላትና፤ «. . . አይዘሽ በቃ!» የሚል የማጽናኛ ቃል አከለበት፡፡

«አ! ወይኔ ድንቄ! ወይኔ እናቴ! ድንቅዬ፤ እኔ ልሙትልሽ! ወይኔ! . . .» አመለዘውድ ራሷን ይዛ ጮክ ብላ ማልቀስ ጀመረች፡፡

እናቷ በየጊዜው ብትታመምም ሁልጊዜ ትድናለች የሚል ተስፋ ነበራት፡፡ የድንቄ ሞት ለእሷ እጅግ ያልተጠበቀ ነበር፡፡

«ወይኔ እናቴ! ድንቄ! የኔ ድንቅ እናት! ድንቅዬ! አ! . . .»

ከቀኑ ሰዓት ሰዓት ገደማ ሆኖ ነበር፡፡ የጎረቤት ሰዎች ተጠራርተው ተሰባስበው፡፡ ከአንድ ሰዓት በኋላ የድንቄ ሬሳ በሰሌን ተጠቅልሎ ለቀብር ተዘጋጀ፡፡

አመለዘውድ ሐዘኗ ከባድ ነበር፡፡ እናቷ መሞቷን ለማመን ቸግሯታል፡፡ የእናቷን ሬሳ በሰሌን ተጠቅልሎ ስታይ ነበር ከእናቷ ጋር ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ የመለያየታቸው ነገር ቁልጭ ብሎ የተገለጸላት፡፡

«እናታችን እንዴት እኛን ትታን ሞተች? እንዴት ዛሬ ሞተች? እሷ ሳትኖር እንዴት ነው ብቻችንን የምንኖረው?» ስትል እያሰበች በግራ መጋባት ውስጥ ሆኖ አነባች፡፡ ቤቱ ያለእናቷ ባ . . . ዶ ሲሆን ታያት፡፡ ሲሞት፤ ቅዝቅዝ ሲል ተሰማት፡፡ እንደዚያ ዓይነት ቤት ውስጥ እሷና ወንድሞቿ እንዴት ሆነው ነው የሚኖሩት? የሚያስፈራና የሚያስጠላ ህይወት ሲመሩ ታያት፡፡ እሷ ለራሷ ቅንጣት አልተጨነቀችም፡፡ መኖር ካለባት የምትኖረው ለወንድሞቿ ስትል ብቻ እንደሆነ አሰበች፡፡ ያማታል፤ እንደ ድንቄ እሷም በቅርብ ቀን በድንገት ልትሞት እንደምትችል አመነች፡፡ ለመኖር ምንም ጉጉት አልነበራትም፡፡ ትንንሽ ወንድሞቿ ግን ይኖራሉ፤ መኖር አለባቸው፡፡ የእነርሱ ነገር እጅግ አስጨነቃት፡፡

«እሺ አሁን ወንድሞቼ ምን ሊውጣቸው ነው? የሚረዳን ዘመድ የለ፡፡ ማን አለን? ማን ያሣድገናል? የት እናድራለን? እቤታችን ብናድር አንፈራም?»

«ወይኔ ድንቄ ምነው? ምነው? ብቻችንን ጥለሽን? ምነው ድንቄ?» እየጮኸች ራሷን ይዛ አለቀሰች፡፡

«እናቴን ወስደው ሊቀብሯት ነው፡፡ እናንተ ሳትደርሱ እንዲቀብሯት አልፈልገምና ኑ ከእኔ ጋር አለች፡፡»
ወ/ሮ ማርታ ገብረጻድቅ

ወ/ሮ ማርታ ገብረጻድቅ ከባለቤታቸው ከአቶ ደመቀ ጋር ቢሮዋቸው ሆነው ጫጫታና ለቅሶ ሰሙ፡፡

«የምን ለቅሶ ነው? እዚህ ቤት ነው ወይስ ከግቢ ውጪ?» አሉ ወ/ሮ ማርታ፡፡ «ግቢ ውስጥ ይመስላል» አሉ አቶ ደመቀ፡፡

ባልና ሚስቱ ከቢሮዋቸው ወጡ፡፡ ማዕድ ቤቱ አካባቢ የግቢው ሠራተኞች አንድ ቦታ ተሰብስበዋል፡፡

ወደ ሰዎቹ እየተጠጉ፤ «ምንድነው?» ብለው ወ/ሮ ማርታ ሲጠይቁ አመለዘውድ በሰዎቹ ተከባ ስታለቅስ አዩ፡፡

«ምንድነው? . . . የግርማ ልጅ! አንቺ ነሽ እንዴ? ምነው? ምን ሆንሽ?» አሏት፡፡

«እናቴን ወስደው ሊቀብሯት ነው፡፡ እናንተ ሳትደርሱ እንዲቀብሯት አልፈልገም፡፡ እባካችሁ ኑ ከእኔ ጋር!» አለች አመለዘውድ እያለቀሰች፡፡

«አረፈች!» ወ/ሮ ማርታ ክው ብለው ደነገጡ፡፡

«አዎ! አሁን ከምሳ በኋላ ሞተችብኝ፡፡» አለች አመለዘውድ «ሊቀብሯት ነው፡፡ እባካችሁ ኑ ከእኔ ጋር!»

«መቼ ነው የሚቀብሯት?» ብለው ጠየቁት ወ/ሮ ማርታ፡፡

«አሁን ሊቀብሯት ነው፡፡ በሰሌን ጠቅልለዋታል፡፡»

«ምን? በሳጥን አላደረጓትም?»

«በሰሌን ነው የጠቀለሏት» አለች አመለዘውድ ያለማቆረጥ የሚወርደውን ዕንባዋን በእጇ እየጠረገች፡፡

ወ/ሮ ማርታ አንዱን ሹፌር ጠርተው ሳጥን በአስቸኳይ ገዝቶ እንዲመጣ ላኩት፡፡ ከጥቂት ደቂቃዎች በኋላ ከባለቤታቸው ጋር አመለዘውድን ይዘው በመኪና ወደ እነአመለዘውድ ሰፈር እየተጓዙ ነበር፡፡ ቤት ሲደርሱ የሰፈሩ ነዋሪዎች ግቢው ውስጥ ተሰብስበዋል፡፡ ድንቄን ለመቅበር የአመለዘውድን መምጣት ብቻ ነበር የሚጠብቁት፡፡

ወ/ሮ ማርታ ለጎረቤት ሰዎች ሳጥን እንዲገዛ ሰው መላካቸውን አላወቁ፡፡ ለቅሶ ደራሾቹ ሳጥኑ እስኪመጣ መጠበቅ ጀመሩ፡፡ ቤቷ ጠባብ ስለሆነች ወ/ሮ ማርታና ባለቤታቸው፤ ሌሎችም ለቅሶ ደራሾች ውጪ ነበር የተቀመጡት፡፡ ተሾመና ሚካኤልም ከያሉበት ተጠርተው መጥተው ነበር፡፡ ተሾመ በጣም

ደንግጧል። እሱም እንደ እህቱ እናቱ ብትታመምም፤ ትሞታለች ብሉ አስቦ አያውቅም ነበር። ደህና እንደሆነች ነበር የሚያስበው። ሚካኤል ልጅ ስለሆነና ሞት ምን ማለት እንደሆነ በደንብ ስላልገባው ግራ ተጋብቷል።

ከወ/ሮ ማርታ ቀደም ብለው በሌላ መኪና የመጡት የወ/ሮ ማርታ ዘመድ፤ ወ/ሮ ወርቅነሽና ሌላ አንዲት ሴት ገዝተው ያመጡትን ስንዴና ሽንብራ መልቀም ጀምረዋል፤ ንፍሮ ሊያዘጋጁ። ወጥ ለመስራትና ቡናም ለማፍላት የጎረቤት ሴቶች እያገዟቸው ጉድ፤ ጉድ እያሉ ነው።

ሳጥንን የያዘው መኪና ትንሽ ቆይቶ ደረሰ። ሬሳው ሳጥን ውስጥ ገብቶ የቀብር ዝግጅት ሲጠናቀቅ ከቀኑ አስራ አንድ ሰዓት ሆኖ ነበር።

«አሁን አስራ አንድ ሰዓት ሆኗል። መሸ። ለምን አሳድረን ነገ አንቀብራትም?» ብለው ጠየቁ ወ/ሮ ማርታ።

«በፍፁም! ዛሬ ነው መቀበር ያለባት። መሬቱ ተቆፍሯል። ሁሉም ነገር ተዘጋጅቷል።» አሉ ከጎረቤቶቹ አንዱ።

ድንቁ ቅርብ በሚገኘው ቅዱስ ገብርኤል ቤተክርስቲያን ልጆቿ፤ ጥቂት ጎረቤቶቿና እነወ/ሮ ማርታ በተገኙበት በዚያው ዕለት ተቀረበች። ቀብሩ ላይ ወ/ሮ ማርታ ልጆቹን በኃላፊነት ስሜት የሚንከባከብ፤ በአጠቃላይ ቀብሩንም በኃላፊነት የሚያስተባብር ሰው አለመኖሩን ታዘበው እጅግ ተጎረመ። በጣምም አዘነም።

«በሉ ቀባሪው ሁሉ እንዳይበተን! ቤት እንሂድና ቡና ቁርስ ቀምስን እንለያያለን።» አሉ ወ/ሮ ማርታ ቢቸግራቸው።

«አሺ»

ጎረቤቶቹ ሰብሰቡ ብለው መወያየት ጀመሩ።

«እነዚህን ልጆች ለአንድ ወይም ለሁለት ሳምንት እንረዳቸው ይሆናል። ከዚያ በኋላ ግን ዞርም ብለን ላናያቸው እንችላለን። ልንረዳቸውም ብንፈልግ አቅሙ የለንም።» አሉ አንዱ ሴት።

«እኔ ከሰልስቱ በኋላም ዞር ብለን ላናያቸው። እኛስ መች ሞላልንና የሰው ልጅ እናሳድጋለን?»

«እና ምን ይሻላል?»

«እኚህ ሴትዬ ዛሬውኑ እንዲወስዷቸው ማድረግ አለብን።»

«ዛሬውኑ?»

«አዎ! እስከ ሰልስቱም ለመቆየት ዕድር! ቤተዘመድ ሲኖር እኮ ነው። እነሱ ከኛ ሌላ ማን አላቸው? እኛ ደግሞ ለቅሶውን ደርሰናል! ቀብረናል። ዛሬ! አሁኑኑ ቁርጡን ነግረናቸው ይውሰዷቸው።»

«ለነገሩ አሁንም ቀብሩንም መልክ ያሲያዙት እኮ ሴትየዋ ናቸው። እኛ በሰሌን ልንቀብራት አልነበር?»

«ስላላቸው ነዋ። እኛስ ቢኖረን ያን ማድረግ ጠልተን ነው?»

«ልክ ነሽ! ልጆቹ እዚህ መቆየታቸው ለማንም አይጠቅምም። እኛም ልጆቹም ከምንላቀቅ! ዛሬውኑ ቢሄዱ ይሻላል።»

«ነገርኳችሁ! ዛሬውኑ ካልሸገናቸው በኋላ ልጆቹም፤ እኛም ስንላቀቅ እንኖራለን።»

«አይ እኔ እንኳን እስከ ሰልስቱ ቢቆዩ ብዬ ነበር። በሉ እስቲ እንዳላችሁ ይሁን።»

ከውይይታቸው በኋላ ወደ ወ/ሮ ማርታ ቀርበው፤ «ከእርስዎ ጋር መነጋገር እንፈልጋለን።» አሏቸው።

«ምንድነው የምታነጋግሩን?» ብለው ጠየቁ ወ/ሮ ማርታ ተገርመው።

«ልጆቹ ዛሬ እዚያ ቤት ማደር አይችሉም።»

«ለምን?»

«ቤቱ ግድግዳው ፈርሷል። ጅብም ሊበላቸው ይችላል። ማን ይጠብቃቸዋል?»

«ይሄን ያህል ጊዜ እዚህ ሲኖሩ ጎረቤት፤ አበልጆች፤ ዘመድ፤ አንዴት ነው ለአንድ ቀን፤ እኔ እስከ ሰልስቱ ድረስ አብረዋቸው የማይቆዩት?» ብለው ጠየቁ ወ/ሮ ማርታ እጅግ ተገርመው።

«ማናችንም እንደዚያ ለማድረግ አንችልም። አቅማችን አይፈቅድም።» አሏቸው ጎረቤቶቹ።

ወ/ሮ ማርታ ልጆቹ በዚህች ዓለም አይዟችሁ፤ አለሁላችሁ የሚላቸው ዘመድ እንኳ የሌላቸው ደሆች መሆናቸውን አስበው በጣም አዘነላቸው።

«ይገርማል!» ብለው፤ «እሺ በቃ ልጆቹን እኛ እንወስዳቸዋለን፤ ቤቱንስ ማን ሊጠብቀው ነው?» ብለው ጠየቁ።

«ትልቁ ወንድማቸው አለ። እሱ ሊጠብቀው ይችላል። ትንንሾቹን ግን እናንተ ዛሬውኑ ብትወስዷቸው ነው የሚሻለው።» አሉ ጎረቤቶቹ።

«እሺ፤ እንዳላችሁት እናደርጋለን። አሁን ወደ ቤት እንሂድ!» አሉ ወ/ሮ ማርታ።

ቤት ተመልሰው እነወ/ሮ ወርቅነሽ ያዘጋጁትን ንፍሮና ቡና እንዲሁም እንጀራ በወጥ ቀባሪው ቀማመሱ። ምናልባትም እነወ/ሮ ማርታ ባይኖሩ የሚበላውም ነገር ባልተዘጋጀ ነበር።

ወ/ሮ ማርታ አመለዘውድንና ሁለቱን ትንንሽ ወንድሞቿን ታደለንና ሚካኤልን በዚያው ዕለት ምሽት ወደ ቤታቸው ወሰዱዋቸው።

ይደረስ በጣም ለምወደሽ እናቴ ገንዬ*1፤ ለጤንነትሽ አንቺ እንደምን አለሽልኝ? እኔ ኢየሱስ ይመስገን በጣም ደህና ነኝ። ገንዬ ከዚህ በፊት በጣም ቢያመኝም አሁን ግን እግዚአብሔር ይመስገን በጣም ደህና ነኝ። ገንዬ፤ አንቺ ለኔ በጣም ደግ ነሽ ትጨነቁልኛለሽ። ገንዬ፤ በጣም ነው የምትወጃኝ። እኔም ግን በጣም ነበር የምወድሽ። ለነገሩ እኔም የአሁኑን አያድርገውና በጣም አድለኛ ነበርኩ። ለአባትና ለናቴ አንድ (ሴት ልጅ) በመሆኔ ያልኩት ይገሃልኝ ነበር። ይሁን እንጂ የአባቴን ሣቅና ጨዋታ ሣልጠግብ አባቴ የ2ኛ ክፍል ተማሪ እያለሁ ተለየኝ። ከዛም እናቴ ቀኑ ጨለማ ሆነባት። ምክንያቱም እሷ የሚጥል በሽታ አለባት። በሚነሣባት ጊዜ ኤልክትሪክ፤ እሳት አትልም፤ ዘላ ትገባለች። ታላቅ ወንድሜ የአባታችንን ሞት ሲያይ ከቤት ጠፍቶ ውሎ ማታ ለመገኘት መምጣት ጀመረ።*2

በዚህ ሁኔታ በሽታዎ በሚነሣባት ጊዜ የምይዛትና በቅርብ ያለሁት እኔ ስለሆንኩ፤ ስለማልችላት ስትጋጭ ጥርሷን ጨረሠች። ከዛን በኋላ እኔም የሚያስተምረኝ አጣሁ። እናቴ ምንም ሥራ አትሠራም። አባቴ በነበረ ጊዜ ለልጆቹ ብሎ ያስቀመጠው ገንዘብ ነበር ለምግባችን የሚሆነው።*3 በመጨረሻ ላይ የሚወዱኝ አስተማሪዎች መማሪያ እኛ እንገሃልሻለን ብለው አስገቡኝ። እናቴን ስለምወድና ስለምጠብቅ ትምህርት ቤት ቀሪ 30 ቀን ሞልቶ ወጣሁ። እናቴ በጣም እየወደቀች ስለነበረ አመማት። በኋላ 1 ወር ከታመመች በኋላ አንድ ቀን ቡና አፈላሁላትና ምሣ በልታ (ብላ) የማታውቀውን «መጠጊያዬ! ልጄ! ስንቁን ስጭኝ!» አለችኝ። እኔ ግን አልገባኝም ነበር። እሷ ለካ ምሣ ስጪኝ ማለቷ ነበር።

«አንጀራ ስጪኝ» አለችኝና አብረን ሁላችንም በላን። ትንሽ ቀምሣ በቃኝ አለችኝ። ቡና አፍልቼ፤ አጣጥቤ፤ ስኔ ሣላነሣ ቆየሁ። እሷም ዝም አለችኝ። ትንሽ ቆይቼ ስጠራት፤ «አይዞአችሁ! ምንም አትሆኑም። እግዚአብሔር አለላችሁ።» አለችኝና ተኝታ አይኗን ማቀለጭለጭ ጀመረች። ወዲያው ፈጠጠች። «እማዬ!» ብዬ ስጠራት አትሰማም። ስጠራት፤ ባቅፋት፤ ቀዘቀዘች። አይኗን ስነካት ተዘጋ። ተመልሶ አልተስፈተም። ከዚህ በኋላ ተረጋግቼ ጋቢ አለበስኳትና ጉረቤት ሄጄ፤ «እማዬ አትናገርም። አይኗ ተዘግቷል።» አልኩ ቶሎ መተው ሲያዩ አለቀሱ። መሞቷ ስለገባኝ የመጨረሻ ሆድ ባሠኝ። የመማር ፍላጎት እያለኝ ባለመማሪ ይከፋኝ ነበር። ይሁን እንጂ በእናቴ ደስ ስለሚለኝ፤ ምንም አይመስለኝም ነበር። እሷን ሣጣ የሚሠማኝን አንቺ መገመት ትችያለሽ። ገንዬ፤ አባቴ እያለ ሠላም

ነው ቤታችን። አባታችን ከሥራ ሲመጣ ከበር፤ «ልጆቼ! ተሾመ! አመለ!» ይል ነበር። እኛም ሮጠን ተቀብለነው ነበር፤ የምንኖረው በጥሩ ነገር ነበር። አባታችን በጣም ይወደን ነበር። በዓል ሆኖ ደሞዝ ተቀብሎ ለኛ አንድ ነገር ሣይገሃልን አይገባም ነበር። ይሁንና እሷም በመሞቷ ከፍተኛ ሐዘን ተሰማኝ። «እሺ አሁን ማን ያሣድገናል? የት እንበላለን? የት እናድራለን? እቤታችን ብናድር አንፈራም?» ብዬ አለቀስኩ። ይሁን እንጂ ጌታ አልጣለንም። እዚህ አስቀምጦናል። ገንዬ፤ ይህን ሁሉ የፃፍኩልሽ ስለምወድሽ ቤተሰቤን ላስተዋውቅሽ ብዬ ነው። አባቴ ግርማ ይመር ይባላል። እናቴ ድንቄ ዳምጠው ትባላለች።

ጌታ ይባርክሽ!

*1 ይህ ደብዳቤ የወላጆቿን ሞት በተመለከተ አመለካከት ለወ/ሮ ገነት ገብረጸድቅ የጻፈችው ነው። ወ/ሮ ገነትን በመጽሃፉ የመጨረሻ ክፍል ባሉ ምዕራፎች እናውቃለን።

*2/3 አመለካከት የወንድሟና የአባቷ ስም እንዳይገድፍ ይመስላል በሀይወቷ ከተከሰቱ ሁኔታዎች የተለዩ ነገሮች በዚህ ደብዳቤ ጽፋለች። የመጀመሪያው አንቀጽ የመጨረሻው ዓረፍተ ነገር ወንድሟን ዱርዬ እንዳይባል ሰግታ የጻፈችው ይመስላል። የሁለተኛውን አንቀጽ ሶስተኛ ዓረፍተ ነገር ደግሞ አባቷ ልጆቿቸውን በትነው የሞቱ ሃሳብ የለሽ፤ እንዳይባሉ ለመከላከል ሊሆን ይችላል የጻፈችው።

-35-

«እንጂራ እየቆረሰች ወደ ሁለቱ ፊት ታዞራለች፡፡ . . . እዚህ ቤት በነበሩበት ጊዜ በቂ እየተሰማቸው፤ እያወቀች በቂ መኖሩን፤ ውስጧ አይቻልም፡፡ ሁልጊዜ ትትንሾቹ በልተው እስኪጠግቡ ትጠብቃቸዋለች፡፡»

ወ/ሮ ማርታ ገብረ ጻድቅ

ከእናታቸው ቀብር መልስ ወ/ሮ ማርታ ቤት ደርሰው ብዙም ሳይቆዩ ለአመለከውድና ለሁለቱ ወንድሞቿ በአንድ ማዕድ ራት ቀረበላቸው፡፡ አመለከውድ እጅግ አዝና ነበር፡፡

ወ/ሮ ማርታ ልጆቹን ብቅ ብለው ሲያዩዋቸው አመለከውድ አትበላም፡፡

«ብዬ እንጂ!» አሏት፡፡

«እሺ» አለቻቸው፡፡

እንጂራ ቆረሰች፤ ግን አልጎረሰችውም፡፡ ከወንድሞቿ ፊት ለስቀመጠችው፡፡

«ብዬ! . . . ሽረ ብዬ!» አሉ ወ/ሮ ማርታ፡፡

«እሺ» አለች፡፡

አሁንም እንጂራ ቆረሰች፡፡ አሁንም ከወንድሞቿ ፊት እኖረችው እንጂ ወጥ አላጠቀሰችም፡፡

ወ/ሮ ማርታ፤ «ሐዘኑ ስለጎዳት ይሆናል ቀስ ብላ ትብላ» ሲሉ አስበው ትተዋቸው ሄዱ፡፡ ትንሽ ቆይተው ሲመለሱ አሁንም አመለከውድ አትበላም፡፡

«ምነው አትበይም እንዴ የአለምዘውድ?» ስሟን አመለከውድ ብለው መጥራት አልሆነላቸውም፡፡ የአለምዘውድ ነው የሚሏት፡፡

«እበላለሁ፡፡» አለች እንዳቀረቀረች፡፡

ወንድሞቿ በልተው እስኪጠግቡ ለራሷ አንድም ጉርሻ አልጎረሰችም፡፡ እነሱ ሲበቃቸው፤ ትንሽ በልታ ተነላች፡፡

ወ/ሮ ማርታ ይህ ባህርይዋ እናቷ በሞተች ዕለት ብቻ ሊኖር የሚችል ነው ብለው አሰቡ፡፡ ከዚያም ቀን በኋላ ግን ለበርካታ ሳምንታት ልጆቹ በቤታቸው በቆዩበት ጊዜ፤ አመለከውድ ወንድሞቿ እስኪጠግቡ አንድም ጉርሻ ለራሷ አትጎርሱም ነበር፡፡ ያለመታከት እንጂራ እየቆረሰች ከፊታቸው ታስቀምጣለች፡፡ ወ/ሮ ማርታ ከወንድሞቿ አኩል እንድትበላ ሊያግባባት ደጋግመው ሞክረው አልተላካላቸውም፡፡ ወንድሞቿ መጥገባቸውን ካላረጋገጠች በጭራሽ አትበላም፡፡

«ቤቷ እያለች ምናልባት በቂ ምግብ ስለማይኖር፤ ከወንድሞቿ ጋር ተሻምታ ከበላች፤ እነሱ ይራባሉ ብላ ታስብ ይሆናል፡፡ እዚህ በቂ ምግብ እንዳለ እያወቀች ለእነሱ ይህን ያህል ማሰቧና መጨነቁ ምን ይባላል? ማንም በሷ ዕድሜ ያለ ልጅ ምግብ ቀርቦለት ሲበላ እንጂ እንደሷ ሲሆን አይቼ አላውቅም፡፡» ይላሉ ወ/ሮ ማርታ እጅግ እየተገረሙ፡፡

አመለከውድ እናቷን በታህሳስ ወር 1995 ዓ.ም. በሞት ስትነጠቅ ዕድሜዋ አስራ አራት ቢሆንም ሰውነቷ በምግብ ዕጥረት፤ በሃሳብና ጭንቀት፤ በበሽታ እንዲሁም በሥራ ጫና የተጎዳ ስለነበረ የዘጠኝ ወይም የአስር ዓመት ልጅ ነበር የምትመስለው፡፡

ለዓመታት የለመደችውን የሰቆቃ ሕይወት በጥቂት ቀናት ውስጥ ልትረሳው አልቻለችም፡፡ አሁን ደግሞ እሷና ወንድሞቿ ሁለቱንም ወላጆቻቸውን አጥተዋል፡፡ አሁን ለታናናሽ ወንድሞቿ ያለቻቸው እሷ ብቻ ነች፡፡ ጫንቃዋ ላይ ወንድሞቿን የመንከባከብ ኃላፊነት እንዳለባት የሚያስታውስ ቀንበር ሲጫናት፤ ሲቆረቆራትና ሲከረከራት ሁልጊዜ ይሰማታል፡፡ መኖር ካለባት፤ የምትኖረው ለወንድሞቿ ስትል ብቻ እንደሆነ ዘወትር ታስባለች፡፡ እንደዚህ በማሰቧ ደግሞ ወ/ሮ ማርታ የሚያስፈልጋቸውን ነገር ቢያቀርቡላቸውም፤ የቀረበላትን እንደፈለገች ከመብላት ይልቅ፤ ወንድሞቿን እስኪጠግቡ ስታበላ በመቆየት፤ «ኃላፊነቴን ተወጥቻለሁ» ከሚል እሳቤ የምታገኘው ዕርካታ እጅግ የላቀ ነበር፡፡ ለነገሩ ሆኗም ቁጠባ ለምዶ ቶሎ ትጠግባለች፡፡ ለምግብ ያላት ፍላጎት በፊትም፤ አሁንም እምብዛም ነው፡፡

ክፍል ሁለት

«ጌታ እንደሚያድነን ተስፋ አለን።»
አመለከውድ

«የጻፈችውን የሐዘን እንጉርጉሮ 'ነይ ላንብልሽ' ብላ ታነብልኝ ነበር።»

ወ/ሮ ወርቁ ቤተ

«መዕሐፍ ቅዱስ ላነብ የምንድን ነው የሚመስለኝ።»

አመለዘውድ

አመለዘውድና ወንድሞቿ እነወ/ሮ ማርታ ቤት ሲኖሩ ወርቁ ቤተ ከተባለች የወጥ ቤት ሠራተኛ፣ በአንድ የኮንቴይነር ቤት ውስጥ ነበር የሚያድሩት። አመለዘውድ እትዬ ወርቁ ትላታለች። በኋላም እየተግባቡና እየተቀራረቡ ሲመጡ፣ ፍቅር በተሞላ አንደበት፣ 'እብዬ' ብላ ትጠራት ነበር።

እትዬ ወርቁ አስተዋይ፣ ረጋ ያለች፣ ቀይ፣ አጭር ሴት ናት። ፕሮጀክት መርሷ ቡታጅራ ከተማ አቅራቢያ ባለራው ት/ቤት የምትማር ብርሃኔ የምትባል ልጅ አለቻት። እናት እንደመሆኗ ልጆቹ ወላጆቻቸውን በማጣታቸው ታዘንላቸዋለች። በተቻላት አቅምም ትንክባካቸው ነበር።

አመለዘውድ እናታቸው ያረፈች ዕለት ስለመጡ ሐዘኗን በለቅሶ ቤት ላይሆን አዲሱን ሕይወት እየኖረች ከማዘን ሌላ ምርጫ አልነበራትም። ብቻዋን ታለቅላለች። የሐዘን እንጉርጉሮም ትጽፍ ነበር። የምትጽፈውን የሐዘን እንጉርጉሮ ለእትዬ ወርቁ ማንበብ ያስደስታታል። በረጅሙ የምትጽፈውን ግጥም አንብባ ስትጨርስ፣ የእንባ ሳግ ይተናነቃታል። እትዬ ወርቁም ዓይኖቿ እንባ ያጤዛሉ። በግጥሞቹ እናቷ ልጆቿ እንዳይራቡ ብላ ውሃና እንጨት በማመላለስ መድከሟን፣ እንጨት ተሽክማ እንደወደቀች፣ ደግና የዋህ እንደነበረች . . . ታብራራ ነበር። ተመስጣና እናቷን እያሰበች ስለሆነ የምታነበው፣ እትዬ ወርቁ የማየት አቅማቸው የደከሙትን ታማሚ ዓይኖቿን በእንባ ከመሞላት ማገድ ያቅታታል። ለራሷ ብቻ የምትጽፋቸውን የሐዘን እንጉርጉሮዎች ለእትዬ ወርቁ የምታነብላት አዛኝነቷን ስለተረዳችና ስለወደደቻት ነው።

አንድ ቀን ወ/ሮ ማርታ አመለዘውድን፣ «ለምን እዚህ መካነ ኢየሱስ ቤተክርስቲያን ሰንበት ት/ቤት እየሄዳችሁ አትማሩም?» አሏት።

መካነ ኢየሱስ ቤተክርስቲያን ከወ/ሮ ማርታ ቤት ፊት ለፊት ያለውን አቧራማ መንገድ ተሻግረው የሚገኝ ነው። አመለዘውድ በመጀመሪያው ቀን ወደ ቤተክርስቲያኑ ሄዳ ያየችውና የሰማችው ለሷ የተለየ ዓለም ነበር። ከዚያም በኋላ በተከታታይ በሰንበት ወደ ቤተክርስቲያኑ ስትሄድ፣ በኢየሱስ ክርስቶስ በማመን መዳንና መንግስተ ሰማያትን መውረስ እንደሚቻል፣ ከሞት በኋላ ሌላ ሕይወት፣ ያውም ዘላለማዊ ሕይወት እንዳለ ሲነገር አዳመጠች። ከመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች-ሊያነቡ ሰማች። በሰማቻቸው ኢየሱስ ክርስቶስ

አዳኝ መሆኑን በሚያሳስቡ መዝሙሮች ተመስጠዋል። የወ/ሮ ማርታ አስታዋሽነት ሳያስፈልጋት አሁኗ፤ አሁኗ መካነ ኢየሱስ ቤተክርስቲያን በሙሉ ፍላጎት የምትመላለስም ሆነች።

አንድ ቀን ወ/ሮ ማርታ፤ «አንዴት ነው ቤተክርስቲያን መሄዱን ወደድሽው?» ብለው ጠየቁት።

ዓይኖቿ በስፋት ተከፈቱና ብርሃን ፈነጠቁ። ፊቷም በፈገገታ ፏ! ብሎ በራ። «አዎ አማማ! በጣም ወድጀዋለሁ!» አለች ፍፁም አውነት በሚደመጥበት ድምፅ።

«ምኑን ነው የወደድሽው?»

«መጽሐፍ ቅዱስ፤ የሚያነቡት፤ በጣም ደስ ይለኛል።»

«መጽሐፍ ቅዱስ ቢኖርሽ ደስ ይልሽ ነበር?»

«አዎ፤ አማማ በጣም ደስ ይለኝ ነበር።» የራሷ መጽሐፍ ቅዱስ ሊኖራት እንደሚችል ማሰብ በራሱ አስደሰታት።

«እዚህ ቤት መጽሐፍ ቅዱስ አለ፤ እሰጥሻለሁ።» አሏት ወ/ሮ ማርታ።

«እሺ አማማ!» አለች አመለከውድ ከልቧ ተደስታ። ውብ ፈገገታዋ ፊቷን ይበልጥ አደመቀው።

ወ/ሮ ማርታ አዲስ መጽሐፍ ቅዱስ ሰጧት። ከዚያች ዕለት ጀምሮ አመለከውድ መጽሐፍ ቅዱስ ከእጇ የማይለይ ውድ ንብረቷ ሆነ። ይዛው መዞር ብቻ ሳይሆን በየቀኑ ለበርካታ ሰዓታት ተደፍታበት ታነበው ጀመር።

እነወ/ሮ ማርታ ቤት ብዙም ሳይቆዩ አመለከውድ ዳግመኛ በአልማዝ ባለ ጭራ ተጠቃች። እትዩ ወርቁ በቅርብ ወደሚገኘው የወረዳ 28 ጤና ጣቢያ እያመላለሰችት አስፈላጊው ህክምና ተደረገላት።

አንድ ቀን ወ/ሮ ማርታ ስለጤንነቷ ሲጠይቁት ቆይተው፤ «አይዘሽ! እግዚአብሔር ያድንሻል!» አሏት።

«አዎ፤ እግዚአብሔር ይፈውሰኛል!» አለችቸው ቃላቶቹን እየረጋገጠች ጠንካራ እምነት በሚደመጥበት ድምፅ።

ወ/ሮ ማርታ ለአፍታ በአነጋገሯ እንደመገረም ብለው ቆም ብለው አዩዋት።

ህክምናው ረድቷት በቀጣዮቹ ሳምንታት ተሻላት።

አመለከውድ ስለሃይማኖት የምታስብበት ጊዜ በሕይወት ዘመኗ ኖሯት አያውቅም ነበር። እናትና አባቷ የኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተክርስቲያን እምነት ተከታዮች ነበሩ። እሷም፤ ወላጆቿም እንደ ሁኔታው በሰንበት ቤተክርስቲያን ተሳልሞ ከመምጣትና ዓመታዊ የቅዱስ ገብርኤል ክብረ በዓል ሲከበር ታቦት

ከማንነስ በስተቀር ስለ መጽሐፍ ቅዱስ ለመስማት ብዙም ዕድልና አጋጣሚው አልነበራቸውም። በየትኛው ጊዜያቸው! ኑሮ ሲጋልባቸው፤ ሲያሯሩጣቸው ይነጋል፤ ይመሻል። ከአባቷ ሞት በኋላ አልፎ አልፎ አመለከውድ ከእመሻ ጋር እመሻሽ ላይ ቅዱስ ገብርኤል ቤተክርስቲያን ጎራ ትል ነበር። የሚሰጠውን ትምህርት ለመከታተልና ለመረዳት ግን ጊዜውም የአእምሮ መረጋጋቱም አልነበራትም።

ወ/ሮ ማርታ ቤት ሲኖሩ እሷና ታናናሽ ወንድሞቿ ምንም የጎደለባቸው ነገር የለም። አመለከውድ ያጣቸው አንድ ትልቅ ነገር ቢኖር ውድ ወንድሟን ተሾመን ብቻ ነበር። ተሾመ እጅግ ይናፍቃት ጀመር። አንድ ቀን እሱን ፍለጋ ወደ አስፋልት ሄደች። አፈላልጋ አገኘችው።

ሲያያት ደስ አለው።

«አንዴት ነህ?»

«ደሀና ነኝ።» . . .

ወደ አንድ ካፌ ወሰዳት።

«ኑሮ እንዴት ነው?»

«ጥሩ ነው። እኛ ካንተ ሃሳብና ናፍቆት በስተቀር በጣም ደሀና ነን።»

«ስለኔ አታስቢ» አላት፤ «እስከሃሬ ከቤተሰብ ተለይቼ ብቻዬን ኖሬአለሁ አይደል?»

«አብረን እንድንኖር አፈልጋለሁ። ወ/ሮ ማርታን መጥተህ ብታናግራቸው ደስ ይለኛል።»

«እናንተን ካሳደጓችሁ ራሱ ጥሩ ነው።»

«አይሆንም ተሼ፤ ከእኛ እንድትለይ አልፈልግም።»

«ቤቱን እኔ እጠብቃለሁ። እኔ ከሌለሁ ማን ይጠብቀዋል?»

«እኛ ሥራ እስክንይዝና ራሳችንን እስክንችል ጎረቤቶቻችን ይጠብቁታል።» . . .

ለደቂቃዎች አወሩ፤ ግን ተሾመ ወ/ሮ ማርታ ቢፈቅዱ እንኳን፤ በአሳቸው ድጋፍ ለመኖር ጉጉት አልነበረውም።

«ምላ የቦለቄ ሾርባ ነበር። እኔ አልወደውም ነበር።»
ሚካኤል ግርማ

የሁለተኛ መንፈቀ ዓመት ትምህርት ሲጀመር ሦስቱ ልጆች ወደ መደበኛ ት/ቤት እንዲገቡ ተወሰነ። ከአዲስ አበባ በደቡብ ምዕራብ አቅጣጫ 130 ኪ.ሜ. ርቃ ከምትገኘው ቡታጅራ ከተማ ዘጠኝ ኪሎ ሜትር ርቆ ወደሚገኘው የፕሮጀክት መርሲ መድኃኒዓለም ት/ቤት ተወሰዱ። አመለዘው ወደ አራተኛ ክፍል ብትዘዋወርም አራተኛ ክፍልን ለጥቂት ቀናት ብቻ ነበር የተማረችው። መድኃኒዓለም ት/ቤት የደረሱት የዓመቱ አጋማሽ ላይ ስለነበር ግማሹን ዓመት ስላልተማረች አራተኛ ክፍል መግባት አልቻለችም። መማር ስላለባት ተብሎ ግን የሦስተኛ ክፍል የሁለተኛ መንፈቀ ዓመት ትምህርቷን ጀመረች። ት/ቤቱ ውብ በሆነ ገጠራማ ቀበሌ የሚገኝ፣ በወቅቱ ከአርባ የማይበልጡ እዳሪና በመቶዎች የሚቆጠሩ ተመላላሽ የአካባቢው ልጆች በነፃ የሚማሩበት ነው።

በ1991 ዓ.ም. አካባቢው በድርቅ ተጠቅቶ ነበር። ከክረምት አረፍት በኋላ ት/ቤት ሲከፈት ብዙዎቹ ተማሪዎች በምግብ ዕጥረት ተጎድተው ነበር የመጡት። በዚህም ምክንያት ከ1992 ዓ.ም. ጀምሮ ተመላላሽ ተማሪዎችም ምግብ እንዲሰጣቸው ተወሰነ። ቁርስና ምላ ተማሪዎቹ በሙሉ እዚያው በት/ቤቱ ካፍቴሪያ ውስጥ በነጻ ይመገባሉ። ቁርስ ላይ አጥሚት ይጠጣሉ። ምላ ብዙ ጊዜ የቦለቄ ሾርባ ነው የሚቀርብላቸው። ቡታጅራ አካባቢ ያሉ ገበሬዎች በብዛት የሚያመርቱት በቆሎና እንሰት ነው። የዘወትር ምግብ የሆነው ከእንሰት ሥር የሚገኘው ቆጮ በውስጡ ካርቦሃይድሬት እንጂ ፕሮቲን ስለሌለው የአካባቢው ህጻናት ለፕሮቲን እጥረት የተጋለጡ ናቸው። ቦለቄ በፕሮቲን የበለጸገ ስለሆነ ተማሪዎቹ የቦለቄ ሾርባ አዘውትረው እንዲመገቡ የሚደረገው ተመጣጣኝ ምግብ እንዲያገኙ ሆን ተብሎ ታስቦና ታቅዶ ነው።

ከምገደኛና ማዕበላማ ባህር ወደ ሰላማዊ የውሃ አካል ድንገት በነፈሰ ንፋስ ተገፍታ እንደገባች መርከብ ከእናቷ ሞት በኋላ ሕይወት ለአመለዘው ድ እጅግ የተለየ አቅጣጫ ይዛለች። ቤተሰቦቿን ለመመገብ እናቷንና ወንድሞቿን ለመንከባከብ ከጠዋት እስከ ማታ መራራጥ ግዴታዋ እንዳልነበር፣ ወ/ሮ ማርታ ቤትና እዚህ ቡታጅራ ሰዎች ምግብ አዘጋጅተው የሚያቀርቡላት ሆናለች።

እነዚያ ቢደክሙም እንዲያርፉ የማትፈቅድላቸው ከቤት እስከ አስፋልት ያለውን ቁልቁለት የምትንደረደርላቸው፣ ከአስፋልት እስከ ቤት ያለውን ዳገት

በቀን ሁለት፣ ሶስት ጊዜ የምትወጣቸው ቀጫጭን እግርቺ ለዓመታት ያጡትን ዕረፍት አግኝተዋል። አእምሮዋም ከአባቷ ሞት በኋላ ለመጀመሪያ ጊዜ በትምህርቷ ላይ ብቻ የማተኮር ዕድል አገኘ። እናቴን በሽታዋ ይጥላት ይሆን? ዛሬ ተኝታ ልትውል ነው? እናቴና ወንድሞቿን ዛሬ ምን ላበላቸው ነው? ከሚል የዕለት ተዕለት ሃሳብና ጭንቀት ተገላገለች።

ቤታቸው ለቀው ከወጡ በኋላ የሷ ዋና ሃሳብና ጭንቀት አንድ ብቻ ነው፤ ተሾመ። ተሾመ ይናፍቃታል። በየቀኑ እሱን ሳታይ ማደር አይሆንላትም ነበር። አሁን እዚህ ቡታጅራ ከተማ አቅራቢያ መኖር ከጀመሩ በኋላ ደግሞ የበለጠ ተራርቀዋል። እሱን ማግኘት አትችልም። ብቸኛ መሆኑን እያሰበች ብዙ ጊዜ ትቆዝማለች። አንዳንድ ጊዜ ሰው ዕንባዋን ሳይይባት ተደብቃ ታለቅላለች። ራሷን ከሌሎች ልጆች የማግለልና ብቸኝነትን የመምረጥ ፀባይም ይስተዋልባት ጀምሯል። ብቻዋን ስትሆን በተለይ ስለእናቷና ስለተሾመ እያሰበች ትተክዛለች፣ ታዝናለች። ጆሮዋ አጥርቶ ስለማይሰማ የዕድሜ እኩዮቿ በሌላ ነገር እንኳ ከሳቱ፣ በሷ የሳቱ ስለሚመስላት ትናደድባቸዋለች።

ሚካኤልና ታደለም ትምህርት ጀምረዋል። ቡታጅራ ከመጡ ጀምሮ ሶስቱ በአንድ ገበታ ዙሪያ ቀርበው አያውቁም። ሁሉም ተማሪ ለራሱ አንድ ለህን ይዞ ነው የሚመገበው። አመለዘውድ እንደወትሮዋ እዚህም ብዙ አትበላም። ጥሩ የምግብ ፍላጎት ያላት እንኳን ቢመስላት፣ ምግቡ ፊት ስትቀርብ ከጥቂት ጉርሻዎች ያለፈ አትደፍርም። አሁን ማድረግ የምትችለው ወንድሞቿ በደንብ መብላታቸውን ወደ ለሀያቸው አስር ጊዜ እየተገላመጠች ማረጋገጥና ካልበሉ መቆጣት ነው። ታደለ ጥርግ አድርጎ ይበላል። ሚካኤል ግን ለምላ የሚቀርበውን የቦለቄ ሾርባ ብዙም አይወደውም።

«ለምንድነው የማትበላው!» እያለች ትጨቀጭቀዋለች። በሌሎችም ጉዳዮች ወንድሞቿ እሷ ጥሩ ልጆች ናቸው እንደምትላቸው እንዲሆኑ ስለምትፈልግ ትመክራቸዋለች፣ ትቆጣቸዋለች። አለባበሳቸውን፣ ንፅህናቸውን፣ ከሌሎች ልጆች ጋር በሰላም መኖር መቻላቸውን፣ ለትምህርታቸው ትኩረት መስጠታቸውን . . . በምታገኘው አጋጣሚ ሁሉ በቅርብ ትከታተላለች። ሚካኤል ምክርና ቁጣዋን ስለማይቀበላት፣ ብዙ ጊዜ ይጋጫሉ።

«ሱሪህን ለምን አቆሽሽከው? አባራ ላይ አትጫወት አላልኩህም? . . . የቤት ሥራ ሠርተሃል? . . . ለመሆኑ ታጠናለህ? . . . ማጥናት አለብህ! ካላጠናህ ፈተና ማለፍ አትችልም። . . . ለምንድነው ያቺን ልጅ የመታሃት? . . . » እያለች ቁጥጥርና ክትትል ስለምታበዛበት ሚካኤል ታናድደዋለች።

«እንደረለግኩ ብሆን አያገባሽም!» ይላታል ብዙ ጊዜ ምክሯ ጭቅጨቃ እየሆነበት።

«ለምን አያገባኝም? እህትህ እኮ ነች።»

«በቃ አያገባሽም! አትጨቅጭቂኝ!» ...

እሷም በትምህርቷ በፊት እንደነበረችው ጎበዝ ተማሪ መሆን አልቻለችም። የመስማት አቅሟ ከጊዜ ወደ ጊዜ እየቀነሰ በመምጣቱ በትምህርት አቀባበሏ ላይ ተጽዕኖ እያሳደረ ነው። አስተማሪዎቿ የሚሉት እንዲሰማት ከፊት ባለ ደሰክ ላይ ነው የምትቀመጠው። በጆሮዋ ችግር ምክንያት ከሌሎቹ ተማሪዎች በለምትለይ የዝቅተኝነት ስሜት ይሰማታል። በዚህም ምክንያት ብቸኝነትን የመምረጥ አባዜ ተጸናውቷታል። ከክፍል ውጪ ከጨዋታ ይልቅ የሚቀናት ማንበብ ነው። ደብተሮቿንና መጽሐፍቷን የማታጠና ከሆነ ደግሞ ወ/ሮ ማርታ የሰጧትን መጽሐፍ ቅዱስ፣ ጋዜጦች ወይም ሊነበብ የሚችል ማንኛውም እጂ የገባ መጽሐፍ ታነባለች። በተለይ የታሪክ መጽሐፍት ማንበብ ያስደስታት ነበር። አልፎ አልፎ እነወ/ሮ ማርታ ቤት ግቢ ውስጥ ሲኖሩ ለቀረበቻቸው አንዳንድ ሰዎች ደብዳቤ ጽፋ ከአዲስ አበባ በሚመጡ ሹፌሮች ትልካለች።

-38-

«ዓይኗን መግለጥ ስላልቻለች እንዳያውቁ! እንዳትሳቀቅ!»

ዓይን ሐዚም ጋ ወሰድናት።»

ወ/ሮ ማርታ ገብረ ጸድቅ

አመለዘውድ በአዳሪ ት/ቤቱ ጥቂት ሳምንታት እንደቆየች ያስላት ጀመር። ተመርምራ ሳምባ ነቀርሳ መሆኑ ታወቀ። ከዚህ በፊትም በሳምባ ነቀርሳ ተይዛ ህክምና ጀምራ ማቋረጧ ተገቢ እንዳልነበር ስለተረዳች ተጸጸተች። ስድሳ መርፌ ለሁለት ወር መወጋት ግዴታዋ ሆነ። ብዙ ኪኒኖችም ትውጥ ጀመር።

«በእንቅርት ላይ ጆሮ ደግፍ» እንዲሉ በዚህ ሁኔታ ውስጥ እያለች ደግሞ፣ ቀደም ሲል ከእናቷ ጋር ስትኖር የወጡባት ዓይነት ኪንታሮቶች ፊቷ ላይ ዳግመኛ መታየት ጀመሩ። አባትና እናቷ እንደሞቱ ስለሚታወቅ፣ ሀመሟ ምናልባት ኢድስ ሊሆን እንደሚችል ተጠረጠረ። ወደ አዲስ አበባ ሄዳ እንድትመረመርም ተወሰነ። ሚካኤልም ቆዳው ነጭና አመዳም ነገር ይሆናል። እግሮቿም ላይ ቁስል ነገር አይጠፋም። ታደለ ብቻ ነበር የተሟላ ጤንነት የነበረው። ለማንኛውም ተብሎ ሶስቱም ልጆች፣ እንዲሁም ሌሎች ወላጆቻቸውን በኢድስ ያጡ ሁለት እህትማማቾችም ለምርመራ ወደ አዲስ አበባ እንዲሄዱ ተደረገ።

በምርመራው አመለዘውድና ሚካኤል ኤች.አይ.ቪ. ፖዘቲቭ መሆናቸው ሲረጋገጥ ታደለና ሁለቱ እህትማማቾች ከቫይረሱ ነፃ እንደሆኑ ታወቀ። የሁለቱ ልጆች ፖዘቲቭ መሆን ለወ/ሮ ማርታና ለባለቤታቸው አስደንጋጭ መርዶ ነበር። ልጆቹ ወደ ቡታጅራ ተመለሱ። ለሁሉም ለኤች.አይ.ቪ. ሳይሆን እንዲሁ ለአጠቃላይ የጤና ምርመራ ደማቸውን እንደተመረመሩ ነበር የተነገራቸው።

እነወ/ሮ ማርታ ገና ምን ማድረግ እንዳለባቸው ሳይወስኑ፣ ድንገት ኪንታሮቱ ተባብሶ የአመለዘውድን ፊት ወረረው። አተር የሚያካክሉ ትልልቅ ኪንታሮቶች በተለይ የዐይኖቿ ሽፋኖች ላይ በብዛት ወጡባት። የኪንታሮቶቹ ክብደት የዓይኖቿን ሽፋኖች ቁልቁል መዝነው ከደኗቸው። እናም ጤነኛ ዓይኖች እያሏት፣ ዓይኖቿን ገልጣ ማየት ተሳናት። ሁኔታዋ ለእሷም፣ አብረዋት ለሚኖሩ ሕፃናትና ለፕሮጀክት መርሲ ሠራተኞችም አስደንጋጭ ነበር።

አምስቱ ልጆች ማለትም አመለከውድና ሁለቱ ወንድሞቿ እንዲሁም ሁለቱ ወላጆቻቸውን በኤድስ ያጡ እህትማማቾች ለሁለተኛ ጊዜ የኤች.አይ.ቪ. የደም ምርመራ እንዲደረግላቸው ተወስኖ ወደ አዲስ አበባ መጡ።

አመለከውድና ሚካኤል አሁንም ከኤች.አይ.ቪ. ጋር እንደሚኖሩ በደም ምርመራው ተረጋገጠ። ታዲያ ለሁለተኛ ጊዜም በተደረገለት ምርመራ በደሙ ውስጥ ኤድስ አምጪው ቫይረስ አልተገኘም። ሁለቱ አብረዋቸው የተመረመሩት እህትማማቾችም ኤች.አይ.ቪ. ኔቴቲቭ ሆኑ። አሁንም የተደረገላቸው የኤች.አይ.ቪ. የደም ምርመራ መሆኑ አልተነገራቸውም። ከምርመራው በኋላ ሁሉም ልጆች ወደ ወ/ሮ ማርታ ቤት ተወሰዱ። ከጥቂት ቀናት በኋላ ሁለቱ ሴቶች ልጆች ወደ ቡታጅራ ሲመለሱ አመለከውድና ወንድሞቿ ግን እዚያው እንዲቆዩ ተደረገ። ሁለቱ እህትማማቾች፤ «ወደ ቡታጅራ ልትወሰዱ ነው» ሲባሉ፤ በጣም ደስ አላቸው፤ ፈነጠዙ። በዚያው መጠን ደግሞ አመለከውድና ወንድሞቿ ከፋቸው።

«አኛስ ለምን ወደ ቡታጅራ አንመለስም?» ብላ አመለከውድ ጠይቃ ነበር።

«አንቺ ሲሻልሽ ትሄዳላችሁ።» የሚል መልስ ተሰጣት።

እነወ/ሮ ማርታ እንዳይረበሹ በማለት ልጆቹ ኤች.አይ.ቪ. ፖዘቲቭ መሆናቸውን በይፋ ሲነግሯቸው አልደፈሩም። አመለከውድ ዓይኖቿን መግለጥ የተሳናት በኤች.አይ.ቪ. ምክንያት በተከሰተባት ኪንታሮት ምክንያት እንደሆነ አሳምረው ቢያውቁም፤ የዓይን በሽታ ነው ብላ እንድታሰብና እንድትረጋጋ የዓይን ሐኪም'ጋ ወሰዷት። የዓይን ሐኪሙ አመለከውድ የኤች.አይ.ቪ. ቫይረስ ተጠቂ መሆኗን ገና ሲያያት ጠረጠረ። እሷ ሳትሰማ ለምን እንዳመጧት እነወ/ሮ ማርታ በግልፅ ነገሩት።

የዓይን ሐኪሙ ጤነኛ ዓይኖችን ሊጎዳ የማይችል ጠብታ አዘዘላት።

«አይዞሽ የእለምዘውድ! በቃ አሁን መድኃኒት ታዞልሻል ትድኛለሽ።» አሏት ወ/ሮ ማርታ።

«እሺ እማማ» አለቻቸው ፈገግ አያለች።

እናቷ በሕይወት እያለችም ያማት ስለነበረ፤ ከእናቷ ሞት በኋላ እሷም እንደምትከተላት ታስብ ነበር። በፕሮጀክት መርሲ አዳሪ ት/ቤት ቆይታዋ ግን የመኖር፤ በትምህርቷም ስኬታማ የመሆን ተስፋ በውስጧ ጭል፤ ጭል ማለት ጀምሮ ነበር፤ ሳምባ ነቀርሳ፤ የጀርዋ ህመም፤ ኪንታሮቶቹ ተደራርበውባት ጤናና ሰላም ነሷት እንጂ።

«የዓይን ጠብታውን ትጠቀሚና አሁን ይሻልሻል።» አሏት ወ/ሮ ማርታ።

በወ/ሮ ማርታ ድምፅ ውስጥ የምታደምጠው ከባድ ሐዘን ነበር። እንደከዚህ በፊቱ ነፃ ሆነው የሚነጋገሩ ለማስመሰል ቢጥሩም፤ የሆነ የተለየ ነገር እንዳለ ደመነፍሷ ነግሯታል። ህልውናዋን አደጋ ላይ የሚጥል አንድ ውስብስብ ችግር ውስጥ እንዳለች ቢሰማትም፤ ለመኖር ያላት ጉጉት የእነወ/ሮ ማርታን ቅዱስ ውሸት እውነት አድርጋ እንድትቀበል ረዳት። ራሷን ለማረጋጋት ትሞክራለች። ተሸሏት ቡታጅራ አቅራቢያ ወደሚገኘው መድኃኒዓለም ት/ቤት ስለመመለስና ትምህርቷን ስለመቀጠል ታልማለች።

ዐይኖቿን ለመግለጥ በመቸገሯ፤ ወንድሞቿን ለመንከባከብና ለማንበብ ባለመቻሏ ትበላጫለች። ግን በሚያም ትፅግስት እስኪሻላት ከመጠበቅ ውጪ ሌላ አማራጭ አልነበራትም።

«(ፖዘቲቭ መሆናቸውን) የምታውቅ ይመስለኛል። እሷ ድርድር በደንብ ባይሰማም፣ ሚካኤል እንዲህ አሉን፣ እንዲህ አደረጉን እያለ ይነግራት ነበር።»
ወ/ሮ ወርቁ ቤተ

ከጥቂት ሳምንታት በኋላ ትልልቆቹ ኪንታሮቶች ከአመለዘውድ ፊት ላይ እየፈነዱና እንደ መቁሰል እያሉ ቀስ በቀስ መጥፋት ጀመሩ። የዓይኖቿን ሽፋሎች የከደኑት ኪንታሮቶችም ከሰሙ። አመለዘውድ ከጨለማ ወደ ብርሃን፣ ካለማየት ወደ ማየት ተሸጋገረች። የምትሳሳላቸውን ወንድሞቿን ዳግመኛ ማየት ቻለች። ደህና ናቸው። ሚካኤል ቆዳው ላይ ለከፉ የማይሰጥ ሽፍታ ነገር ይታይበታል። ስታነበው የምትድን ስለሚመስላት የምትወደውን መጽሐፍ ቅዱስም ዳግመኛ ለማንበብ በቃች።

አመለዘውድ ዓይኖቿን መግለጥ ከቻለችም በኋላ ብዙም ደስተኛ አልነበረችም። እነወ/ሮ ማርታ ጥብቅ ምስጢር አድርገው ቢይዙትም፣ «እነዚህ ልጆች ምን ሆነው ነው በሰላም ከሚማሩበት ከቡታጅራ መጥተው እዚህ የተቀመጡት?» ለሚለው ጥያቄ መልስ ለማግኘት አላ የጎረጎሩ ግቢው ውስጥ ያሉ ሠራተኞች ፣ ዘንዶውን እውነት አግኝተውታል።

አመለዘውድ ከባድ ችግር ውስጥ እንዳለች ያወቁ አንዳንድ ሰዎችን በሁኔታቸውና በአነጋገራቸው መለየት ጀመረች። ብዙ ጊዜ ሐዘን፣ እንዳንዴም ፍርሃት የፈጠረው ቅዝቃዜ ይስተዋልባቸዋል። አንዳንዶቹ ሙከራ ፈጠን ብለው በፈገግታ በመናገር ድምፃቸውን ሊያሞቁት እንኳ ቢጥሩም፣ ጥረታቸውና ድካማቸው የተሳካ እንኳ ቢመስልም፣ በፊት ከሚሰጧት ፍቅር ላቅ ያለ ስለሚሆንባት ግራ ይገባታል። በግድ ለይስሙላ ባሞቁት ድምፅ ውስጥ ኃይለኛ ቅዝቃዜ ይለማታል። ነፍሷን ይበርደዋል። ጥቂቶች ደግሞ በሩቁ ሰላም ለማለት እንኳ ይጸዩላሉ። በአጠገቧ እያለፉ ልክ የሌላች ያህል ይዘንታል።

ሚካኤልም የሚሰማቸውና የሚያያቸው ነገሮች ነበሩ። ግቢው ውስጥ ከሚውሉና ከሚያድሩ ሠራኞች አንዷ ደረጀ የሚባል ከሚካኤል ትንሽ የሚያንስ ልጅ ነበራት። አመለዘውድና ሚካኤል ከኤች.አይ.ቪ. ቫይረስ ጋር እንደሚኖሩ ከሰማች በኋላ ልጇ እንዲጠነቀቅ ትመክረው ነበር።

«እነሱ የማይድን በሽታ ይዟቸዋል። አብረሃቸው እንዳትጫወት! እንዳትጠጋቸው!» ብላ ታስጠነቅቀዋለች።

የደረጀ እናት ስለበሽታው በቂ ግንዛቤ ስለሌላት ህጻን ልጇን ለመከላከል እንደ እናትነቷ እየጣረች ቢሆንም ደረጀ ከሚካኤል ጋር አልፎ አልፎ መጫወቱን አላቆመም።

ደረጀ አንድ ቀን ለሚካኤል፣ «እናንተ የማይድን በሽታ ይዟችኋል።» አለው።

አባባሉ ለሚካኤል ከማስደንገጥ ይልቅ የማይገባ ነገር ሆነበት።

«ማ?»
«አንተ፣ እህትህና ወንድምህ»
«እንዴት አወቅክ?»
«እናቴ ነገረችኝ»
«ውሽቷን ነው። እኔ አላመመኝም።» አለው ሚካኤል ዘና ብሎ።
«ግን እናቴ፣ 'የማይድን በሽታ ስለያዛቸው ከእነሱ ጋር አትጫወት' ብላኛ ለች።»

«ታደለን ልጥራውና አኩኩሉ እንጫወት?» አለ ሚካኤል ስለሌላ ነገር ሲያወሩ የቆዩ ይመስል።

«እሺ» አለው ደረጀ ተደስቶ። . . .

ከጥቂት ቀናት በኋላ ሚካኤል ለአመለዘውድ ደረጀ ያላትን ነገራት።

«የማይድን በሽታ ይዟቸዋል አለህ?»
«አዎ፣ እናቴ ናት የነገረችው»
«ምን የሚሉት በሽታ?»
«እኔ እንጂ»
«ውሽቱን ነው። ምንም አልሆንም» አለችው።
«እኔም፣ 'ውሽትህን ነው' አልኩት።»

ሚካኤል ዛሬ ምሳ ምን እንደበላ ያወራላት ያህል ቅንጣት ሳይጨነቅ ነበር የሚናገረው። አመለዘውድ ግን ወንድሟ የነገራትን ከዚያ በኋላ ባሉት ቀናት ደጋግማ አሰበችው፣ አላመጠችው፣ አመነዝገቸችው። የምትጠረጥረውንና የምትገምተውን ስለሰማች በጣም አልተደነቀችም። «ምን ሆነን ነው?» ብላ ለመጠየቅ አልፈለገችም። እውነቱን መስማት ስለፈራች ወይም ብዙም ከማትግባባትና ከማትቀርባት ሴት የመጣ መረጃ ስለሆነ ሆን ብላ ላለማመን ስለፈለገች ሊሆን ይችላል። ለእሷም ግልጽ አይደለም። ግን ማንንም፣ «ምን ሆነን ነው?» ብላ ለመጠየቅ አልደፈረችም።

ከወ/ሮ ማርታ፣ ከአቶ ደመቀና ከአትዬ ወርቁ እንዲሁም ከሌሎች በጣት ከሚቆጠሩ ጥቂት ሰዎች በስተቀር በሌሎቹ ሠራኞች ላይ የምታስተውለው ፍርሃትና የማግለል ሁኔታ ነበር። ሚካኤል የነገራትን እውነታ ትክክል እንደሆነ ብታምንበትም እሷ የምትወዳቸውና የምታከብራቸው ሰዎች

እስካላገለገሉት ድረስ ሌሎችን ጎታ ልትተዋቸው ወሰነች። መጨነቁና አንዳንድ ቀን በሚያጋጥማት ዓይን ያወጣ የማግለል ሁኔታ መገዳቷ ግን አልቀረም።

ታደለ ከኤች.አይ.ቪ. ነጻ እንደሆነ ሁሉም ሠራተኞች ቢሰሙም «ከነ-ግ ጋር የተገኘህ ሰሊጥ አብረህ ተወቀጥ» እንደሚባለው፤ እንደ ታላላቆቹ ያገሉት ነበር። አንድ ቀን ከግቢው የጥበቃ ሠራተኞች አንዱ ደረጀን ክፍላቸው ውስጥ ይዘው ገብተው ያቅፋታል፤ ጉንጮችን ይደባብሉታል፤ እየላሙ ያንቆለጻጽሱታል። ታደለ ከደረጀጋ ሊጫወት ፈልጎ ወደ ጥበቃ ሠራተኛው ወደ አቶ አሸብር ክፍል ገባ። ሰውየው ታደለን ሊያዩ ከመቅፅበት ፊታቸው ተለዋወጠ። ታደለ ክፍሉ ውስጥ ሲገባ አመለከውድ ከበሩ ፊት ለፊት በቅርብ ርቀት ሆኖ በዓይኗ ተከትላለች።

አቶ አሸብር፤ «ውጣ!» ብለው ጮኹበት።

ታደለ ልጅ ነውና ቁጣቸው በደንብ ስግግር ክፍሉ ውስጥ ያለውን አልጋ ደገፍ ብሎ ቆመ።

«አልጋዬን አትገኝ! . . . ውጣ እኮ ነው የምልህ! . . . ውጣ!» በቁጣ አንባረቁበት።

ታደለ አሁን ነበር የሰውየውን መናደድ ያስተዋለው። ደንግጦ ከክፍሉ በፍጥነት ወጣ።

የሚሆነውን ሁሉ ትከታተል የነበረችው አመለከውድ ተንደርድራ ታደለ አጠገብ ደረሰችና የወንድሟን እጅ ይዛ፤ «ምነው? ምን አደረገ?» ብላ ሰውየውን በቁጣ ጠየቀችቸው።

«እነዚህ ክፍል እንዳይገባ! አልጋዬንም እንዳይነካ!»

«ምን ስላደረገ?»

«በቃ እንዳይገባ ብያለሁ፤ እንዳይገባ!» አሉ ሰውየው በቁጣ።

አመለከውድ የእንባ ሳግ ጉሮሮዋን ስለደፈነው ምንም መናገር አልቻለችም። ማድረግ የቻለችው አቶ አሸብርን መገላመጥ ነበር። አቶ አሸብር፤ በጭኖቻቸው መሀል ወደ ያዙት ወደ ደረጃ ትኩረታቸውን ስለመለሱ፤ በግልምጫዋ ልታስተላልፈው የፈለገችው የቁጣ መልሰክት አልደረሳቸውም።

ታደለን እቅፍ አድርጋ ግቢው ውስጥ አንድ ጥግ ላይ ተቀመጠች።

«አይዞህ ታደለ! . . . አይዞህ ታደለ! . . . ዝም በላቸው!»

ታደለ ዓይኖቹን እያቀለጨለጨ ዝም ብሎ ያያታል። አፅናኝና አባባይ የሚያስፈልጋት አመለከውድ እንጂ ታደለ አልነበረም። ዘበኛው አቶ አሸብር ታደለን ባዩበት ዓይን እሷን ሚካኤልንም እንደሚያዩ እርግጠኛ ስለሆነች የመገለልና የመገፋት ስሜት ተሰማት። ተከፋች፤ አዘነችም።

ምንም የማያውቅ ሕፃን ወንድሟን እንደተለየ ፍጡር ማየታቸው አበላጫት። እናቷ፤ እሷና ወንድሞቿ በራሳቸው ዓለም የሚኖሩ፤ የሚገፉ፤ የሚጠቁ ደሆች እንደሆኑ ስታስብ የኖረችውን ሕይወት አሁን ጳግመኛ የበለጠ እንድታስበው ተገደደች።

ደሀ በመሆኗ ከእኩዋቿ እኩል መልበስ፤ በነጻነት ትምህርት መማር፤ የተሻለ ኑሮ ከሚኖሩ ጎረቤቶቻቸው ልጆች ጋር መጫወት፤ አበባየሆሽ መጨፈር አልቻለችም። ይህ ደግሞ ራሷንና ቤተሰቧን የተለዩ እንደሆኑ እንድታስብ አድርጓታል። በታጅራ የተለየ ዓለም አይታ ነበር፤ እሷም ወንድሞቿም ከሌሎች ልጆች እኩል እንደሆኑ እንዲሰማት የሚያደፋፍር ሁኔታ። ጆሮዋ በደንብ ስለማይሰማ፤ በአጠቃላይ የጤንነቷ ሁኔታም ጥሩ ስላልነበር የዝቅተኝነት ስሜት የሚሰማትና አንዳንድ ጊዜ ራሷን የማግለል ችግር የነበረባት ቢሆንም የመድኃኒዓለም ት/ቤት ቆይታዋ ከሞላ ጎደል ጥሩ ነበር። አሁን ወደ ጓለኛው አስተሳሰቧ ተሸቀንጥራ ለመመለስ አፍታም አልፈደባት። አዎ፤ ዛሬም እንደድሮው ዓለም በአመለከውድ ዓይን ለሁለት ትከፈላለች፤ እሷና ወንድሞቿ እንዲሁም ሌሎች።

አስተቃቀፏ ምቹት እስኪነሳው ድረስ ወንድሟን ጥብቅ አድርጋ አቅፋ፤ «አይዞህ! . . . አይዞህ ታደለ!» አለችው።

ለእትዬ ወርቁ ከሁለት ዓመታት በኋላ በጻፈችው ደብዳቤ ለጥበቃ ሠራተኛው ለአቶ አሸብር ሰላምታ አቅርቦ እንደታዘበቻቸው ግን ገልጸለች።

ይድረስ በጣም ለምወደሽ እናቴ አትዬ ወርቁ፤ ለጤንነትሽ እንደምን አለሽልኝ? እኔ አንቺን መለየት ሳልፈልግ በግድ ተለያየን። አብዬ፤ እኛ በጣም ደህና ነን። አታስቢ። ግን አብዬ ፀልይልን። ንይንሽን አሁን ይሻልሻል ወይ? እኔ ከዚህ ሆኜ እጠይቃለሁ። ግን ምን ያደርጋል አብዬ? እኔክ በጣም እወድሻለሁ! በተረፈ ለብርሀኔ ደብዳቤ ፅፌ ለጳውሎስ ሰጥቼዋለሁ። ጋሽ አሸብርን? ሐብቲን? ግርማን ገጉሴን አትዬ ወርቅነሽን ሠላም በይልኝ። በጣም እወዳችኋለሁ፤ ግን ጋሽ አሸብር አስቀይመውናል። ለምን? ታደለን «አልጋዬን እንዳትነካ!» ብለው ደረጀን ያቅፉት ነበር። ግን እግዚአብሔር ይህን አይቶ አልጠላንም። ሁሉ እንደጠበቀን ነው። አሞንም አያውቅም። ሁላችንም ትምህርት ቤት ገብተናል። እኔ 4ተኛ

ክፍል አገባለሁ፤ ለሚቀጥለው። አሁን ሦስተኛ ክፍል ነኝ። 5ኛ ወጥቻለሁ። 3ተኛ ከወጣሁ ከአንቺ ሽልማት አለኝ አብዬ? ያኔ ለብርሃኔ ፎቶ ተነስተሽ ስትሰጪያት፤ «ለኔም» ስልሽ፤ «አላጥቤ እሠጥሻለሁ» ብለሽኝ ነበር። አብዬ! እኔም እኮ የአንቺ ልጅ ነኝ። ትናፍቂኛለሽ። አሁን ከተለያየን 2 ዓመት ከምናምን ነው። ታዲያ አልናፈቅንሽም? ፎቶውን በፖስታ አድርገሽ፤ ደብዳቤ ፅፈሽ ባኪልኝ። አንቺ ካልተመቸሽ ግርማ ወይም ንጉሴ ይፃፉልሽ። በተረፈ ለዘላለም እወድሻለሁ።

ቻው
ቻው

-40-

«አሁኑና ወንድሜ ኤች.አይ.ቪ. እንደያዛቸው ነገሩኝ። ቅስሜ ሰብር አለ፤ ሁሉ ነገር ጨለመብኝ። ሽክም ተሸክሜ ፊቱ ላይ ድቅን ይለብኛል።»

ተሾመ ግርማ

«እንዲያው በቃ ቁጡ ሆነኝ። አሁን ደህና ስትጫወት የነበረችው ልጅ ድንገት ስትቆጣ ታያታለሁ።»

ወ/ሮ ወርቅነሽ ወልደየስ

አመለዘውድ ለወራት የናፈቀችውን ውድ ወንድሟን ተሾመን ማየት ፈለገችና አንድ ቀን ወ/ሮ ማርታጋ ሄደች።

«እማማ ታላቅ ወንድሜ በጣም ናፈቀኝ። ሄጄ ልጠይቀው እችላለሁ?» ብላ ጠየቀቻቸው።

«ወንድምሽ? ወደ ቤት የገባው እኮ እናንተን ይዘናችሁ ስንመጣ ነው። አሁንም እዛው ቤት ይሆን እንዴ?»

«እዚህ ኮሌጁ አካባቢ አይጠፋም። ፈልጌ ባገኘውና አይቺው ብመጣ ደስ ይለኛል።»

«አንቺማ አምሻል። ከቤት መውጣት የለብሽም። እናስጠራዋለን።» አሏት። «እንዲያውም የቤታችሁን የመሬት ግብር ለመክፈል፤ እኔም ላናግረው እፈልጋለሁ።»

አመለዘውድ ስታመነታ ቆይታ፤ «ወንድሜ ብቻውን መሆኑን ሳስበው ያላዘነኛል። እኛስ እናንተ አላችሁልን። እሱ ግን ማንም የሚረዳው የለም።» አለቻቸው። እሱም እርዱት ለማለት ዳር፤ ዳር ማለቷ ነበር።

«ምንድነው የሚሰራው ግን?» ብለው ጠየቁ ወ/ሮ ማርታ።

«ዕቃ መሸከም ምናምን ይመስለኛል። አንዳንድ ጊዜ ሥራ ስለማያገኝ ይርበዋል።» አቀርቅራ እንደ መተከዘ አለች።

«እስቲ ለሁሉም ይምጣና አነጋግረዋለሁ»

«እሺ እማማ!» አለች ፍላጎቷን እንደተረዳላት ተስፋ እያደረገች።

ተሾመ በሚቀጥለው ቀን ተጠርቶ መጣ። አመለዘውድን ግቢው ውስጥ ሲገባ በሩ ፊት ለፊት አያት። ተያዩ።

«ተሺ!»

ሮጣ ሄዳ አቀፈችው። ቶሎ አልለቀቀችውም። ለወራት በናፍቆቱ ስትሰቃይ ኖራለች። ውስጧ የሚተራመሰው ፍቅርና ናፍቆት ሰቀቀን ሆኖባቷ ነበር።

ግሩም ፈገግታዋ ፊቷን እንደሞላው፤ «እንደምን ነህ?» አለችው።

«ደህና ነኝ» አላት። «እናንተ ደህና ናችሁ?» ተሾመ እሁቱን በማግኘቱ ተደስቶ ፊቱ በስስ ፈገግታ ፈክቷል።

«ደህና ነን። በጣም ደህና ነን! እነእማማ በጣም ጥሩ ሰዎች ናቸው። ሁሉ ነገር ተሟልቶልናል። መኝታ ቤታችን ፎቄ ላይ ነው። ምግብ በደንብ በሥነ ሥርዓት ይቀርብልናል። ልብስ ይሰጠናል። አንተ ደህና ነህ? እኔ አንተ ብቻህን መሆንህን ሳስብ ነው የምጨነቀው። እኛስ አብረን ነን።»

«አይ እኔ ደህና ነኝ። ስለእኔ አታስቢ።»
«እኛም ደህና ነን። ስለኛ ምንም አታስብ። ለመሆኑ አሁን የት ነው የምታድረው?»

«ያው አስፋልት አካባቢ ስለራ ውዬ ማታ ቤት ገብቼ አድራለሁ። ብዙ ጊዜ ጓደኞቼ አብረውኝ ያድራሉ።»

«እማማ ሲጠሩህ ትገባና ታነጋግራቸዋለህ። እና ተሺ አደራ! የሚሉህን እሺ በል!» አለችው ዓይን ዓይኑን በልምምጥ እያየች።

ዝም አላት። ድንገት ጉልበቱ ላይ ወደቀች።

«እንዴ! ምን ነካሽ?» አለ ተሾመ ደንግጦ ጎንበስ ብሎ ትከሻዎቿን እየያዘ።

«ተሽቼ! እባክህ የሚሉህን እሺ በላቸው። አደራ!»

«እሺ በቃ ተነሽ!» አላት።

«እሺ ትላቸዋለህ?»

«አዎ አልኩሽ!» ተነሽ!» አለ ተሾመ ሊያነሳት እየሞከረ።

ደስ ብሏት ከተንበረከክችበት ተነሳች።

«ነግራሃለው አደራ! እዚህ ቆይ፤ መምጣትህን ልንገራቸው። በኋላ እናወራለን።» ብላው ወደ ወ/ሮ ማርታ ሄደች።

ወ/ሮ ማርታ በዕለቱ በርከት ያሉ እንግዶች ስለጋበዙ ወጥ ቤት ምግብ እያዘጋጁ ነበር።

«ወንድማችን መጥቷል እማማ።» አለቻቸው አመለዘውድ ወጥ ቤት እንደገባች።

«መጣ? ቆይ አነጋግረዋለሁ።» አሉ የሚከትፋት ቲማቲም ላይ እንዳተኮሩ።

«ምን ልስራ እማማ?» አለቻቸው።

«እነሱን ሰሃኖች አጠቢ!» አሏት።

አንድ ቦታ የተቆለሉትን ሰሃኖች ማጠብ ጀመረች። እጇ ይንቀሳቀስ እንጂ፤ አእምሮዋን ሙሉ በሙሉ የተቆጣጠረው የወንድሟ ጉዳይ ነበር። 'ምን ይሉት ይሆን? እሱስ ምን ይላቸዋል? . . . አቤት ከእኛ ጋር እንዲኖር ቢፈቅዱለት እንዴት ደስ ይለኝ ነበር! ጌታ ሆይ እርዳኝ! እያለች ያለማቋረጥ ታስባለች።

«እስቲ ያንን ልጅ ጥረው» አሏት ወ/ሮ ማርታ እትዬ ወርቁ ወደ ወጥ ቤቱ ስትገባ። የጀመሩትን የቲማቲም ከተፋ እያጠናቀቁ ነበር።

ተሾመ ተጠርቶ መጣ።

«እንደምን ነህ?» አሉት ወ/ሮ ማርታ እጃቸውን እየዘረጉለት።

«ደህና» አለ እየጨበጣቸው።

«ቁጭ በል እሱ'ጋ» አሉት ወደ አንድ ወንበር እያመለከቱት፤ እላቸውም ወንበር ስበው ተቀመጡ።

አመለዘውድ ሰሃኖቹን እያጠበች ሰረቅ እያደረገች ወንድሟን ታየው ነበር። ወ/ሮ ማርታ እሷን እያዩ፤ «እንዴት ነው ኑሮ?» አሉት ስለሆነ ነገር እያሰቡ እንደሆነ በሚጠቁም ጎተት ባለ ድምጽ።

«ጥሩ ነው።»

አመለዘውድ ሰረቅ አድርጋ ስታያቸው ከወ/ሮ ማርታ ጋር ዓይን ለዓይን ተገጣጠሙ። ፊታቸውን አንብባ ብቻውን ሊያናግሩት እንደሚፈልጉ ተረዳች። ወዲያው የምትሰራውን ሥራ አቋርጣ ከወጥ ቤቱ ወጥታ ሄደች።

«ታያታለህ እህትህን? ትልቅ ሰው እኮ ናት! ውጪልን ሳልላት ወጥታ ሄደች።» አሉት።

ተሾመ ወ/ሮ ማርታ ለእህቱ ያላቸው አድናቆት ከልብ የመነጨ መሆኑን ፊታቸውን አይቶ ተረዳ።

«ቤቱን እየጠበቅክ ነው አይደል?»

«አዎ»

«ምንድነው አሁን የምትሰራው?»

«የተገኘውን»

«የተገኘውን ስትል?»

«ያው ታክሲ ተራ አካባቢ፤ እሽከማለሁ . . . ሌሎችም ስራዎች ካሉ እስራለሁ።»

«የግንባታ ሥራ እዚህ እኛ'ጋ ብናገኝልህ ትሠራለህ?»

«አዎ» አላቸው። «የማላስቸግራችሁ ከሆነ»

«ሥራ እንፈልግልሃለን። እህትህ ብቻውን ነው እያለች ትጨነቃለች።» አሉና ወ/ሮ ማርታ ለአፍታ ዝም አሉ።

ከጥቂት ሰከንዶች ፀጥታ በኋላ፤ « . . . ሌላ እንድታውቀው የምፈልገው ነገር አለ።» ብለው በረጅሙ ተነፈሱ።

«ምንድነው?» ብሎ እንዲጠይቃቸው ቢጠብቁም ተሾመ በዝምታ የሚናገሩትን ለመስማት ይጠባበቅ ነበር።

«አመለዘውድና ሚካኤል ኤድስ የሚባለው በሽታ ይዟቸዋል።» አሉት።

በደንብ ያልሰማቸው መሰለው።

«ምን አሉኝ?»

«ሁለት ጊዜ ደማቸውን አስመርምረናቸው። ሁለት ጊዜም ፖዘቲቭ ሆነዋል። ትንሹ ግን ደኅና ነው።» ቀጠሉ ወ/ሮ ማርታ። «አባታችሁና እናታችሁም በዚሁ በሽታ ምክንያት የሞቱ ይመስለኛል።»

«ምን?» ክው ብሎ ደነገጠ። ልቡ በኃይል ትመታ ጀመር። ዓይኖቹን ሰብሮ ድርቅ ብሎ ከመቀመጥ በስተቀር ምንም ቃል መተንፈስ አልቻለም። «ኤድስ?! . . . እንዴት ያዛቸው?» እያለ ያስብ ነበር። በድንጋጤ እንደበቱ ተለጎሞ ፍዝዝብ ብሎ ተቀመጠ።

«እህትህን ነው እንጂ የሚያማት ወንድምህ እስካሁን ደህና ነው። . . . አንተም ራስህን ጠብቅ! እንደ አባትህ ጠጅና አረቂ አትጠጣም አይደል?»

«አ?»

«መጠጣት የለብህም። መጠጥ ነው ይህን ሁሉ ችግር ያመጣባችሁ።»

«ኸረ እኔ አልጠጣም» አላቸው።

«አዎ! መጠጥ መጥፎ ነው።»

የመጠጥ ሱሰኛ አድርገው እንዳሰቡት ገመተ። የግንባሩ ደም ስሮች ተወጣጠሩ። ከምንም ዓይነት ሱስ ነፃ መሆኑን ባለማወቃቸው ተናደደባቸው። ወ/ሮ ማርታ የፊቱን መለዋወጥ ሳያስተውሉ ማውራት ቀጠሉ።

«እኛ እህትህንና ወንድሞችህን በደንብ እንከባከባለን። . . . » ዝም አሉ። «. . . የቤታችሁ የቦታ ግብር የሁለት ዓመት እንዳልተከፈለ ሰምቻለሁ እሱን እኛ እንከፍላለን። . . . » አሉት።

ተሾመ አቀርቅሮ ዝም ከማለት ውጪ ምንም አልተናገረም።

«ምነው ዝም አልክ?»

«እሺ! ጥሩ ነው።»

«በል ያልኩህን የግንባታ ሥራ ከሰሞኑ መጥተህ መጀመር ትችላለህ። . . . ደግሞ አንተም ብትመረመር ጥሩ ይመስለኛል። ለማንኛውም፣ ጥንቃቄ እንድታረግ መመርመሩ ጥሩ ነው።»

«እሺ» አላቸው ቀዝቃዛ ላብ እያላበው።

ከወጥ ቤቱ ሲወጣ፣ ውጪ አመለከውድ ሚካኤልንና ታደለን ይዛ እየጠበቀቸው ነበር። የጨለመ ፊቱን እንደምንም በፈገግታ አፈካውና ወንድሞቹን እየጨበጠ ጉንጮቻቸውን ሳመ።

«አ? ምን አለህ?» አለችው አመለከውድ የተባለውን ለመስማት በጣም ትንታ።

«ሥራ አለ እንቅጠርህ አሉኝ።»

«አለህ?»

«አዎ»

በደስታ እየተፍነከነከች፣ «አላልኩህም?! ጥሩ ሰው ናቸው። እና አንተ ምን አልካቸው?»

ዓይኖቹን ከዓይኖቿ እያሸሸ፣ «እሺ ብያቸዋለሁ» አላት።

አመለከውድ ደስታዋ ወሰን አልነበረውም። ትከሻውን አቅፋው ጎኑ ላይ ተለጠፈችና፣ «ጎሽ ተሸይ! በቃ አብረን ልንኖር ነዋ? ሊረዱህ ነዋ?!» አለችው።

ፈገግ ብሎ ዝም አላት። አሳዘነችው።

«ቆይ መጣሁ። ምሳ አብረን በልተን ትሄዳለህ።» ብላው ከሁለቱ ወንድሞቹ ጋር ትታው ሄደች።

«ደህና ናችሁ?» ተሾመ ሚካኤልን ጠየቀው።

«ደህና ነን» አለ ሚካኤል።

ተሾመ ምን እንደሚል ሲያስብ ቆየና፣ «አያማችሁም አይደል?» ብሎ ጠየቀው።

«አያመንም» አለና ሚካኤል ትንሽ አስቦ፣ «አመለከውድ ኪንታሮት ፊቷ ላይ ወጥቶባት ነበር።» ሲል አከለ።

ዝም ብለው ለአፍታ ቆዩ።

«እዚህ አንድ ትንሽ ልጅ አለ። 'እናንተ የማይድን በሽታ ይዟችኋል' አለኝ።» አለ ሚካኤል ትንሽ ሲያስብ ቆይቶ።

«ምን?»

«'የማይድን በሽታ ይዟችኋል' አለኝ።»

ተሾመ፣ 'ያውቃለሁ ማለት ነው?' ሲል አስቦና ዝም አለ።

ተሾመ አዘነ። 'እንዴት ግን እኛ ቤት ውስጥ ኤድስ ሊገባ ቻለ?' ሲመልሰው ያልቻለውን ጥያቄ ደጋግሞ ራሱን ጠየቀ።

አመለከውድ ተመልሳ መጣች። ልክ ሁልጊዜ እሱን ስታገኘው እንደምትሆነው ደስተኛ ነበረች። በህይወቷ ምንም ፈተና አጋጥሟት የማታውቅ፣ ከበሽታ፣ ከሥጋት፣ ከህዘን፣ ከሰቀቀን ፍፁም ነፃ የሆነች መሰላ ነበር የምታናገረው።

አራቱ የአቶ ግርማና የወ/ሮ ድንቄ ልጆች፣ ከብዙ ወራት በኋላ ምሳ በአንድ ትሪ ዙሪያ ተቀምጠው ተመገቡ። አመለከውድ፣ ሚካኤልና ታደለ ከቡታጅራ መጥተው እዚህ መኖር ከጀመሩ በኋላ ለየብቻ ነበር ምግብ የሚሰጣቸው። በተለይ አመለከውድና ሚካኤል ብዙም የምግብ ፍላጎት ስለሌላቸው እትዬ ወርቄ ሲያስተርፉ ለመስታተልና ለመቆጣት እንዲመቻት ነበር በታጅራ የለመዱትን እዚህም እንዲቀጥሉበት ያደረገችው።

እነሆ ዛሬ አመለዘውድ ሁሉም ወንድሞቿ በአንድ ማዕድ ዙሪያ ተሰብስበው ማየቷ እጅግ በጣም አስደሳችታት። ይጎራረሱ ጀመር። አመለዘውድ ተሾመን፤ ተሾመ ደግሞ ሁሉንም አገረላቸው። ተሾመ ወ/ሮ ማርታ የነገሩትን ለጊዜውም ቢሆን ለመርሳት ሞክሮ ተሳካለች። ደስተኛ መሰሉ ይታይ ነበር። ፈገግታ ከፊቱ አልጠፋም። ግን አልፎ አልፎ ጥልቅ ሐዘን ፊቱ ላይ ይነበብና ይተክዝ ነበር። አመለዘውድ በደስታ ስለተዋጠች ማዘነን አላስተዋለችም።

ከምሳ በኋላ ተሾመን ከቡታጅራ ከመጡ የፕሮጀክት መርሊ ሠራተኞችና እዚያው ግቢው ውስጥ ከሚሰሩ ሰዎች ጋር አስተዋወቀችው።

«ወንድሜ ነው፤ ተዋወቁት!» ስትል በከፍተኛ ዙሪትና ደስታ ተሞልታ ነበር።

ከሰዎቹ ጋር ካስተዋወቀችው በኋላ በትንንሾቹ ወንድሞቿቸው ታጀበው ተቀመጡ። ልትነግረው ስትመኘው የነበረውን ነገር አሁን ልትነግረው ወሰነች።

«ተሺ፤ ከዚህ ግቢ ፊት ለፊት ያለው መካነ ኢየሱስ ቤተክርስቲያን መሄድ ጀምራለሁ።»

ቀና ብሎ አያት።

ስሜቱን ለማጥናት ለአፍታ ዝም ብላ ቆየችና ዝም ሲላት መናገር ቀጠለች። «በታይ የሚያስተምሩት በጣም ደስ ይላል። ኢየሱስ ክርስቶስ ሁላችንንም ለማዳን እንደሞተ ተምራለሁ። ኢየሱስ አንተንም፤ እኛንም፤ ሁላችንንም ይወደናል። የሞተልንም እኛ ለዘላለም እንድንኖር ነው። . . » የምታውቀውን የተረዳችውን ልታስረዳው ጣረች።

አቀርቅሮ ዝም ብሎ ቆየና፤ «ጴጌው አደረጓችሁ?!» አለ።

«እነሱ ሁኑ ስላሉን አይደለም። እኔ ራሴ አይቼ ስለወደድኩት ነው። ተሺ! በእውነት! በጣም ደስ ይላል! . . » የተረዳችውን ነገር ልታበራራለት ሞክረች።

ተሾመ አሁኑ ሃይማኖትን በተመለከተ አንድ አሉ ያልገባው ነገር እንደገባት ተረድቷል። በተጽዕኖ የፕሮቴስታንት እምነት ተከታይ እንደሆነች በበኩሉ ቢያምንም፤ አሁን በምታውራው ነገር ፍጹም እንደምታምንበትም ተገንዝቧል። እሷ የተረዳችውንና ያመነችበትን አሉም እንዲያውቅና እንዲያምንበት ያላትን ከፍተኛ ጉጉት ከፊቷ አንብቧል። ጉጉቷ ለሱ ካላት ፍቅር የመነጨ እንደሆነም አውቋል። እስካሁን በድብቅ ሲያገዝን ዕንባውን ወደ ውስጥ ሲያፈስ የነበረው ተሾመ ማልቀስ ጀመረ። አመለዘውድ ደነገጠች።

«ምነው? ለምን ታለቅሳለህ?»

ተሾመ መልስ ሳይሰጣት ዕንባውን አፈሰሰ። ሚካኤልና ታደለ በመገረም ወንድማቸውን አዩት። ወ/ሮ ማርታ ስለነገሩት ምስጢር የሚያውቁት ነገር የለምና ፕሮቴስታንት ስለሆኑ ብቻ አዝኖ ያለቀሰ መሰላቸው።

«ነገርኩህኮ ተሺ፤ ራሴ ፈልጌ እንጂ ሳላምንበት አይደለም።»

ተሾመ ለጥቂት ደቂቃዎች አለቀሰ። ጥቂት ቆይቶም ለመሄድ ተነሳ።

ከግቢው ሲወጣ አመለዘውድ ተከትላው ከግቢ እየወጣች፤ «ትመጣለህ አይደል ተሺ?»

«አዎ»

«መቼ ትመጣለህ?»

ትንሽ አሰበ፤ «የሚቀጥለው ሳምንት»

«ለምን ነገ አትመጣም?»

«ነገ አይመቸኝም።»

«ለምን?»

«በቃ የሚቀጥለው ሳምንት እመጣለሁ አልኩሽኮ» አላት እንደ መሰላቸት ብሎ።

«እሺ» አለችው ፈጠን ብላ። «እንዳትቀር እሺ!»

«አልቀርም»

«ማልልኝ»

«እመጣለሁ አልኩሽኮ»

«አይሆንም ማልልኝ! . . ግርማ ይሙት በል!»

«ግርማ ይሙት!»

«እንዳትቀር! ነግራሃለሁ!»

ተጨባብጠው ተለያዩ።

ተሾመ ከሄደም በኋላ አመለዘውድ ብቻዋን ፈነጠዘች። ወንድሟ ከእነሱ ጋር ሊኖር ነው።

አንድ ሳምንት አለፈ። ከዚያ በኋላ ባሉት ቀናት አመለዘውድ የግቢው በር ሲከፈት በሰማች ወይ ባዩች ቁጥር የልቧ ምት ይጨምራል። ወንድሟን ለማየት ትጓዳለች። ልቧ ስቅል ብሎ በተሰፋ ብትጠብቀውም እመጣለሁ ባለበት ሳምንት አልመጣም። በሚቀጥለውም ሳምንት ከዛሬ ነገ ይመጣል ብላ በተሰፋ ጠበቀችው። ተሾመ ዳግመኛ ወደ ወ/ሮ ማርታ ቤት ሳይመጣ ቀረ። አመለዘውድ እዝን፤ ትክክ አለች።

«ወንድምሽ ምነው ቀረ?» አሏት ወ/ሮ ማርታ አንድ ቀን።

«እኔ እንጃ፤ 'እመጣለሁ'፤ አልቀርም' ብሎኝ ነበር።» አለች በሃፍረት ራሷን ደፍታ።

‘እሳቸው ሊረዱት ሊያስቡ አሉ ይጠፋል እንዴ?’ ብላ በወንድሟ አፈረችበት፤ ተናደደችበት፤ አዘነችበትም፡፡

አንድ ቀን እነወ/ሮ ማርታ ከሚረዱት፤ ግቢው ውስጥ ከምትኖር እታፈራሁ ከምትባል በዕድሜ በጥቂት ዓመታት ከምትበልጣት ልጅጋ ተሾመን ፍለጋ ወደ ቤት ሄደች፡፡ ቤቱ ውስጥ የጫት ገራባና የሊጋራ ትርኪት አይታ ደነገጠች፡፡

«በቃ ይሄ ልጅ ተበላሽ ማለት ነው፡፡» ብላ አዘነች፡፡

አመለዘውድ ከዚያ በኋላ እነወ/ሮ ማርታ ቤት በነበራት ቆይታ ቁጡና ኃይለኛ ሆነች፡፡ አንዳንድ ጊዜ ቡታጅራ መመለስና እንደሲና እንደወንድሞቿ ካሉ ወላጆቻቸውን ካጡ ልጆች ጋር እኩል ሆኖ መኖር ያምራታል፡፡ ግን መጀመሪያ ለምን መጡ? ችግር ስላለባቸው አይደል? ከነዚያ ወላጆቻቸውን ካጡ ልጆች ጋር እንኳን እኩል አይደሉም፡፡ ይህን ማሰብ ያበሽቃታል፡፡ በዚያ ላይ ወንድሟ ተሾመ እመጣለሁ ብሎ ዋሽቷት፤ ምሉላት ቅልጥ ብሎ ቀርቶ አብግኗታል፤ አሳርሯታል፡፡ ህይወትን እየጠላች ነው፡፡ እናቷ ከመሞቷ በፊት ምንም ዓይነት ፈታኝ ሁኔታ ውስጥ ብትገባ እንኳ መኖር አስጠልቷት አያውቅም ነበር፡፡ ከመቼውም ጊዜ ይልቅ አሁን በሰዎች መፈቀር በእጅጉ ትሻለች፡፡ ሊያገሏት ያለቡ የመሰላትን ንዴትና ቁጣዋን በግልጽ ታሳያቸዋለች፡፡ ብሶት ስላለባት ብስጭቷን ለመደበቅ ምንም ሙከራ አታደርግም፡፡

አንድ ቀን በቆሎ መጥበስ ፈልጋ ከግቢው ነዋሪዎች አንዷ ወ/ሮ ወርቅነሽ እንዳትጠብስ ከለከሏት፡፡ ተናደደች፡፡

«ለምንድነው የማልጠብስው?»

«በቃ አይሆንም አልኩሽ፡፡ የምልሽን ስሜ፡፡» አሉ አዛውንቷ፡፡ ልጅቷ ታማሚ ስለሆነች አርፋ ብትቀመጥ ይሻላል ብለው አስበውላት ነበር የከለከሏት፡፡

«አኮ ለምን?»

«አይሆንም፡፡ ሌላ ሰው ጠብሶ ይሰጥሻል፡፡»

«እኔ የማልጠብስበት ምክንያት ምንድነው? ያስረዱኛ!»

«ሌላ አዋቂ ሰው ጠብሶ ይሰጥሻል፡፡»

«እኔ በቆሎ መጥበስ አያቅተኝም፡፡»

«በቃ አይሆንም ብያለሁ፤ አይሆንም!»

«ለምን? . . . ለምን?» ጮኸችባቸው፡፡

«አርፈሽ ተቀመጭ!»

ንዴቷ ሊያቀውላት የደረሰ መሰለ፡፡ ዞር፤ ዞር ብላ ክፍሉን ቃች፡፡ በቅርብ ከተቀመጡ የሚያማምሩ የሽክላ ሰሃኖች አንዱን ድንገት ብድግ አድርጋ በሁለት እጆቿ ከራሷ በላይ ከፍ አድርጋ ይዛ የሊሚንቶው ወለል

ላይ ፈጠፈጠችው፡፡ ሰሃኑ ኃይለኛ ድምጽ እሰምቶ ተሰባብረ፡፡ ስብርባሪዎቹ ወለሉን አዥገረገሩት፡፡

እትዬ ወርቅነሽ የልጅ ልጃቸው ከምትሆን ትንሽ ልጅ እንዲህ ዓይነት ቁጣ ስላልጠበቁ በመጀመሪያ ክው ብለው ደንግጠው ያዩትን ለማመን ተቸገሩ፡፡ ከድንጋጤያቸው መለስ ሲሉ ግን ተናደዱ፤ «እንዴ! እንዴ! እንዴ! . . . ስበርሽው!? . . . በይ የሰበርሽትን ወስደሽ አሳዩ! ትሰሚኛለሽ?» ብለው አፈጠጡባት፡፡

ሊቆጣት እንደ ማንኛውም ልጅ ትፈራለች ብለው ገምተው ነበር፡፡ ግን ሌላ ከገምታቸው ውጪ የሆነ ሁኔታ ተከተለ፡፡

አመለዘውድ፤ «አሳያለሁ!» ብላ በፍጥነት የተወሰኑ የሽክላ ሰሃኑን ስብርባሪዎች ለቅማ ከክፍሉ እየተጣደፈች ወጣች፡፡ እትዬ ወርቅነሽ ከክፍሉ ስትወጣ እያዩዋት በልጅቷ ኃያል ቁጣ እጅግ ተደንቀው ፈዘዙ፡፡

አመለዘውድ ቀጥታ ወ/ሮ ማርታ ወዳሉበት ነበር ያመራችው፡፡

«እማማ!» አለች አመለዘውድ ወ/ሮ ማርታ ፊት ቆማ፡፡

«አቤት»

«እኚህ እትዬ ወርቅነሽ አናደውኝ ይህን ሰሃን ስበርኩት፡፡»

«የቲን?»

«ይኸው! ይህንን!»

ወ/ሮ ማርታ ለአፍታ ፀጥ ብለው አሰቡ፡፡ «ይሰበር! የታባቱ! እንቺና እኔን ሊያጣሉን ነው አይደል? ተይው! ይሰበር!» አሏትና ወደ ደረታቸው ሳብ አድርገው አቀፏት፡፡

አመለዘውድ በወ/ሮ ማርታ እቅፍ ውስጥ እንደገባች ንዴቷ በፍጥነት ሰከነ፡፡

ከሰዎች ጋር ከመሆን እነወ/ሮ ማርታ ከሚያሳድጉት ዳንቴ ከሚባል ውሻ ጋር መጫወት ትመርጣለች፡፡ በግቢው ውስጥ ባደገው የተከረከመ ሳር ላይ ድንኩን ቀይ ውሻ እቅፋው ትተኛለች፡፡ ትደባብሰዋለች፡፡ ታቆላምጠዋለች፡፡ እሱም ጭራውን እየነሰነ፤ እየላላት፤ እየተቀነጠነጠ ፍቅሩን በራሱ ቋንቋ ይገልፅላታል፡፡ ዳንቴ አያገላትም፡፡ ከሰው ልታገኘው የምትፈልገውን ፍቅር ያለስት፤ ያለፍርሃት፤ ያለመሳቀቅ ይለጣታል፡፡ ዳንቴ ከከፋትና ከጥላቻ የጸዱ ነው፡፡ ንጹህ ነው፡፡

ወ/ሮ ማርታና ባለቤታቸው አቶ ደመቀ ሥራ ስለሚበዛባቸው ከልጆቹ ጋር ብዙ ጊዜ ማላለፍ አይችሉም፡፡ ወ/ሮ ማርታ ጊዜ ኖሯቸው ከልጆቹ ጋር ሲገናኙ ግን በአመለዘውድ ዘወትር ይደነቁባት ነበር፡፡ ብስለቷ፤ እነጋገሯ፤

ለወንድሞቿ ያላት ፍቅር ያስደምማቸዋል። የመጽሐፍ ቅዱስን ቃል ለማወቅ ያላት ጥረትና ጉጉት ይማርካቸዋል። በአጭር ጊዜ ውስጥ ያዳበረችው ጠንካራ እምነት ያስገርማቸዋል።

«ይህቺ ልጅ የሆነ የእግዚአብሔር ፀጋ አላት። ተባርካ የተፈጠረች ናት።» ይላሉ ለባለቤታቸውና ለሌሎች ሰዎች። ፍቱን መድኃኒት ባልተገኘለት የኤድስ በሽታ መስቃያቷን ሲያስቡ እጅግ ያዘጉላታል። «እግዚአብሔር ይምራታል!» ይሉም ነበር፤ ሙሉ እምነት በሚደመጥበት ድምፅ። 'ገና ልጅ ናት። በለጋ ዕድሜዋ እንዲህ መሠቃያቷ ያሳዝናል። ወንድሟም ሕፃን ነው።' ብለው አሏትና ሚካኤልን ለማሰብ ጊዜ ባገኙ ቁጥር ይተክላሉ።

የወ/ሮ ማርታ ባለቤት አቶ ደመቀ ሁልጊዜ ፊታቸውን በፈገግታ አድምቀው ነው ልጆቹን የሚቀርቧቸው። ድምፃቸውም፤ ፈገግታቸውም አይቀየርም። ዘወትር አንድ ዓይነት ነው። ፊታቸውን ያለበለው ዒም እንዲሁም ፀጉራቸው ከጥቁር ይልቅ ነጭ ፀጉር ይበዛበታል። ሽቦታቸው ከጠይም ፊታቸው ጋር እየተጣቀሰ ግርማ ሞገስ አጎናፅፋቸዋል። መነፅር ያደርጋሉ። አዘውትረው የሚለብሱት ሙሉ ልብሰ ከከረሻት ጋር ነው።

አመለዘውድን ሲያዩዋት ጣፋጭ የአዛውንት ፈገግታ ፊታቸውን ይሞላዋል። ንግግራቸው ቁጥብ ያለ፤ ቃላቶቻቸው የተመረጡ ናቸው። አመለዘውድ ሁልጊዜ አንድ አይነት ፈገግታ፤ አንድ ዓይነት ፀባይ ስለምታይባቸው ትወዳቸዋለች።

ተሾመ ወ/ሮ ማርታ እንዳይጠጣ ስለመከሩትና ከጠጪዎች እንደአንዱ ስለቆጠሩት ተናደባቸዋል። ይህ ግን ተራ ለበብና ምክንያት ነው። ከሁሉም በላይ እህቱና ወንድሙ ኤች.አይ.ቪ. ፖዘቲቭ መሆናቸውን በመስማቱ ስለተሸበረ፤ የሚረብሸውን አስቀያሚ እውነታ ለመሸሽ ሲል ነው ወ/ሮ ማርታ ቤት ድርሽ ላለማለት የወሰነው።

ትዝታ ያስቃያዋል። ስለቤተሰቦቹ ማሰብ ያመዋል። በተቻለ አቅም በዛሬው ሕይወቱ መጠመድና ትናንትን መርሳት ይፈልጋል። አመለዘውድንና ወንድሞቹን ቢወዳቸውም ሊረሳቸው ይፈልጋል። በተለይ አመለዘውድን ሊረሳት ባይችልም፤ ቢያንስ በየጊዜው ሊያስባት አይፈልግም።

ወ/ሮ ማርታ የአቶ ግርማን ቤት የዚያን ዓመትና የሁለት ዓመት ውዝፍ የመሬት ግብር ከፈለ።

«ወደ (ሀጻናት ማሳደጊያው) ሂድን። አልተሰማማንም። በጣም ሚያስፈሩ ሰዎች አሉ። ... ማታ ማታ ይጨፍራሉ። ከዛ አለቀስንና አንፈልግም ብለን ወደዚህ መጣን።» ሚካኤል ግርማ

ወ/ሮ ማርታና አቶ ደመቀ ሦስቱ ሕፃናት እነሱ ቤት ከብዙ ነገሮች አኳያ ሊቆዩ እንደማይችሉ ተገንዝበዋል። ከኤች.አይ.ቪ. ቫይረስ ጋር የሚኖሩ ሕፃናት እንደሌሎች ሕፃናት አይደሉም። የተለየ ትኩረት ያስፈልጋቸዋል። ስለበሽታውና ስለቫይረሱ በቂ ግንዛቤ ባላቸው ሰዎች እንክብካቤ ሊያገኙ ይገባል።

ግቢው ውስጥ ያሉ ሠራተኞች ብዙዎቹ፤ ልጆቹ ከኤች.አይ.ቪ. ቫይረስ ጋር እንደሚኖሩ እንደሚያውቁ ወ/ሮ ማርታና አቶ ደመቀ ባያውቁም፤ አንድ ቀን መስማታቸው አይቀርም የሚል ስጋት አላቸው። ያ ደግሞ በሂደት በተለይ በአመለዘውድ ላይ ሊፈጥር የሚችለውን የመገለል ስሜትና ጭንቀት ባልና ሚስቱ አላጡትም። አመለዘውድ በተሻለ ጤንነት ላይ እንዳለች ካረጋገጡ በኋላ ከኤች.አይ.ቪ. ቫይረስ ጋር የሚኖሩ ሕፃናት የሚቀበል ድርጅት ማፈላለግ ጀመሩ።

አንድ የሕፃናት ማሳደጊያ (የድርጅቱን ስም መጥቀስ አስፈላጊ ባለመሆኑ ተትቷል።) እንደዚህ ዓይነት ልጆችን እንደሚቀበል ሰሙ። ከድርጅቱ ኃላፊዎችም ጋር ተነጋግረው ማለቅ ያለበትን ጉዳይ ጨረሱ።

ሁሉ ነገር ካለቀ በኋላ ወ/ሮ ማርታ አመለዘውድን ጠርተው፤ «ለእናንተ የሚሆን አንድ ጥሩ የሀጻናት ማሳደጊያ አለ። እዚያ ወስደናችሁ ያቋረጣችሁትንም ትምህርት ትቀጥላላችሁ።» አሏት።

«አሺ» አለች አመለዘውድ ትምህርት ልትጀምር መሆኑ አስደስቷት።

እናም በ1996 ዓ.ም. መጀመሪያ ላይ እነአመለዘውድን ወ/ሮ ማርታ በመኪናቸው ወደ ሀጻናት ማሳደጊያው ወሰዷቸው። ቡታጅራ አቅራቢያ እንዳለው የፕሮጀክት መርሲ ሀጻናት ማሳደጊያ ሁሉ በዚህ ሀጻናት ማሳደጊያም እንደእነሱ ወላጆቻቸውን በተለያየ ምክንያት ያጡ፤ አሳዳጊ የሌላቸው ልጆች ይኖራሉ።

ወደ ሕፃናት ማሳደጊያው እንደገቡ በመጀመሪያ እንደነሱ ያሉ ሕፃናት የሚኖሩበት መኝታ ክፍል ነበር እንዲተኙ የተደረገው። መዝሙር ከመማራቸው በስተቀር መደበኛ ትምህርት መማር ገና አልጀመሩም። ሚካኤልና ታደለ ሁልጊዜ ከሌሎች ሕፃናት ጋር ይጫወታሉ። ጓደኛ ለማፍራትም ጊዜ አልወሰደባቸውም። በግቢው ውስጥ ለሀጻናት የሚሆኑ ብስክሌቶች ነበሩ። ብስክሌቶቹን እንደልብ እየነዳ ይደሰታሉ፤ ይዝናናሉ።

ከቁርስ በተጨማሪ ጠዋት በፌስታል ተሞልቶ የሚመጣ ብስኩት በልጆቹ ፊት ሲዞር ማንም ልጅ ትንሽ እጁ የቻለችለትን ያህል ብስኩቶች ማፈስ ይችላል። ሚካኤልና ታደለ የሕፃናት ማሳደጊያውን ወደዱት። ከሁሉም በላይ የወንድሞቿ ደስታ ለአመለዘውድ የህሴት ምንጭ ሆነላት።

ወደ ሕፃናት ማሳደጊያው ከገቡ ከሦስት ሳምንታት በኋላ ግን አንድ ቀን ከነበሩበት የሕፃናት መኖሪያ ግቢ በአጥር ወደሚለይ የአዋቂዎች መኖሪያ ሕንፃ ተዛወሩ። አዲሱ መኝታ ክፍላቸው አንደኛ ፎቅ ላይ ነበር የሚገኘው። ከበታቸው፣ ምድር ባለው መኝታ ክፍል ሀጻናት ልጆች ያሏቸው እናቶች ይኖራሉ። የእነሱ መኝታ ክፍል ተጋሪዎች ግን በሙሉ አዋቂ ሴቶች ነበሩ። በዙዎቹ ጤነኞች አልነበሩም። አንዳንዶቹ ያስፈራሉ።

ከሴቶቹ አንዷ አንድ ጀርዋ አብጦ የሥጋ ኳስ እንደ ሎቲ አንጠልጥላለች። ይህ ለልጆቹ የሚያስፈራ ትዕይንት ነበር። አለቅጥ ወፍራ ከአልጋ መውረድና መንቀሳቀስ የማትችል አንዲት ሴትም ነበረች። ሰውነቷ ላይ የተቆለለውን ጮማ አጥንቶቿ ለመሸከም አቅም አንሏቸዋል። ሽንት ሴት እንኳ መሄድ ስለማትችል የምትፀዳዳው (ይህ ቃል ግን ለሷ ተቃራኒ ነው) እዚያው አልጋ ላይ ነው። በዚህም ምክንያት የክፍሉ ጠረን ዘወትር ይበዛላል።

ሌላ የአእምሮ ህመምተኛ የሆነች ሴት ደግሞ አለች። ትልልቅ ዓይኖቿ ሙጫ ናቸው። በድንገት አንድ ሰው ላይ ካረፉ፣ በቀላሉ አይነቀሉም። ፍጥጥ ብላ የምታየው ሰው መጨነቁና ምቹት ማጣቱ ግድ ነው። ትክታዋ በሕፃናቱ ልብ ውስጥ ፍርሃት ያሰርዛል። ጀርባ ቢሰጡት እንኳ ሰርስሮ የሚገባ የሚመስል አሻባሪ ነው።

አንዷ ደግሞ ሰው ሲቀርባት «ሉኑ» ብላ አገር ምድሩን በጨሽት ታደበላልቃለች። ምንም ቁጥብነት የሌለው ኃያል ጨሽቷ የሦስቱን ሕፃናት ልብ እንደ ደወል ምላስ በጎድን አጥንቶቻቸው መሀል ያላጋል። እጅግ ቀዝቃዛ ውሃ ላያስቡት ላያቸው ላይ የተቸለሰ ያህል በድንጋጤና ፍርሃት ሰውነታቸውን ያንዘፈዝፋል።

በክፍሉ ያሉ «ጤነኛ» የሚባሉት ሴቶችም፣ በሦስቱ ሕፃናት ዓይን ጤነኝነታቸው ያጠራጥራል። ቀን ብቻ ሳይሆን በዕኩሉ ሌሊትም ይላፋሉ፣ ይንጫጫሉ፣ ክፍሉ ውስጥ ይሯሯጣሉ፣ ይዘፍናሉ። መኝታ ክፍሉን ሠራተኞች ቀንም ሌሊትም የሚታትሩበት፣ ሃያ አራት ሠዓት የሚሠራ ፋብሪካ ያስመስሉታል። ለዕብደት አምስት ጉዳይ የሆነ ቀልድ ይቀልዳሉ።

የጥላስቲክ ማስታጠቢያ ይዛ፣ «ትፊ! . . ትፋ!» እያለች በክፍሉ ያሉትን ሁሉ ከአልጋ አልጋ እየዞረች በማስተፋት «ቀለድኩ» ብላ የምታስብና

ያለአግባብ የምትደሰት አንዲት ሴት ነበረች። የመጀመሪያ ቀን ወደ ሚካኤል ማስታጠቢያ ይዛ ስትቀርብ ሚካኤል ግራ ገብቶትና በፍርሃት ተውጦ አንዴ እሷን፣ ቀጥሎ የብዙዎቹ የመኝታ ክፍል ተጋሪዎቻቸው ምራቅ የተመረገበትን ማስታጠቢያ፣ በሌላ አፍታ ደግሞ እህቱን ያይ ነበር።

«ትፋ እንዲ!» ስትል፤

«ተያቸው! እነሱ ሕፃናት ናቸው።» ተብላ አለፈቻቸው።

ሌላ ቀን ይህን አስቀያሚ ኮሚዲዋን ደገመችው። መጥታ ከፊታቸው ስትገተርና ምጽዋት በሚለምን የኔቢጤ ትዕግስት ስትጠብቃቸው ሕፃናቱ ምራቃቸውን ከማዋጣት በስተቀር ምርጫ አልነበራቸውም።

«ቴፍ! . . ትፍ!»

ብዙ ጊዜ ለማደር ብቻ ነበር ክፍላቸው የሚገቡት። በተለይ ሚካኤል የመኝታ ክፍሉን እጅግ ጠልቶት ነበር። ጠዋት በማለዳ ውልቅ ብሎ ይወጣል፤ ማታ አምሽቶ፣ በአመለዘውድ ተለምኖ ይገባል።

«እረ ተው! ተው ሚካኤል! ብርድ ይመታሃል እንግባ!» ትለዋለች።

«አምቢየው አልገባም! እዚህ ውጪ ነው የማድረው።» ይላታል ትከሻውን እየሰበቀ።

«ምኑ ላይ ታድራለህ? ሲሚንቶና ድንጋይ አይደል እንዴ? ይቀዘቅዝሃልኩ።»

«እዚሁ ቁጭ ብዬ አድራለሁ።»

«አይሆንም ሚካኤል! ብርድ ይመታህና ያምሃል።»

«ልታመም!»

« . . . ደግሞ ብትታመም ያቼ ከአልጋ የማትወርደውን ወፍራም ሴትዬ አይተሃት አይደል? ልክ እንደ እሷ አልጋ ላይ ተኝተህ ስለምትውል ጭራሽ እንዲያውም ውጪ መውጣት አትችልም። . . . » የባሰ የሚጠላውን ነገር ነገራ ስለምታሳምነው ዝም ይላታል።

«በል ና! ተነስ! እንግባ!» አጇን በእጁ እንዲይዝ ትዘረጋለታለች።

ምርጫ የለውም ቅፍፍ እያለው ማታ ወደሚገባበት «ገሃነም» ይጎተትላታል።

«እኛ እዚህ መኖር አንፈልግም አልናቸው። ለምንድነው ወደ ሕፃናቶቹ ክፍል የማይመልሱን? ካልሆነ ለምን እነእማማን አይጠሩልንም?» አጥጋቢ መልስ ባትሰጠውም ሚካኤል ትንሽ ቆሽቱ እያረረች አመለዘውድን ይጠይቃል። እሷም የእሱን ያህል ክፍሉን እንደጠላቸው ግን አሳምሮ ያውቃል።

«እስቲ ነገ ደግሞ ሴትየዋን አነጋግራታለሁ።» ትለዋለች።

ወደዚህ ክፍል ከተዛወሩ በኋላ የድርጅቱን አስተዳዳሪ አሁን ካሉበት ክፍል እንዲያስወግዳቸውና ወደ በፊቱ ክፍላቸው እንዲመልሷቸው ደጋግመው ጠይቀዋል። አስተዳዳሪዋ ሌሊት ስላለው ረብሻና ጫጫታ፣ ስለክፍል ተጋሪዎቻቸው ማንነት በጥልቀት አያውቁም። እናም ለሀጻናቱ አቤቱታ ተገቢ ትኩረት አልሰጠም።

«ለእናንተ የሚሆነው አሁን ያላችሁበት ክፍል ነው። አስከትለምዱት ነው።» ነበር በመጀመሪያ ያሏቸው።

«ለእናንተ የሚሆነው» የሚለው አባባላቸው አመለከውድን ከነከናት።

«እኛ ምን ስለሆንን ነው ከሌሎች ልጆች የምንለየው?» ብላ ጠየቀች። መልሱን በከፊል ብትገምትም፣ ከሌትየዋ አንደበት መስማት ፈልጋ ነበር።

ሴትየዋ ለአፍታ ዝም ብለው አዩዋትና፣ «የተሻለ ቦታ እንፈልግላችኋለን።» አሉ።

«ለምንድነው መጀመሪያ ወደዚህ የመጣነው? ያጠፋነው ጥፋት አለ?»

«ጥፋት ስላጠፋችሁ አይደለም።»

«ታዲያ ለምንድነው?»

«የሀጻናቱ ክፍል ስለሞላ ነው። በጣም ተጨናንቀዋል። እናንተን ምርጫ ስላልነበር ነው እዚያ ያቆየናችሁ።»

«እኛ ግን አልተጨናነቅንም ነበር እኮ»

«ሳይጨናነቅም ወደዚህ አናመጣችሁም። ተጨናንቋል።»

አመለከውድ አስተዳዳሪዋ የሚሉት ባያሳምናትም ዝም አለች።

በሀጻናት ማሳደጊያው ኤች.አይ.ቪ. ፖዘቲቭ ሕፃናት የሚያድሩባቸው ክፍሎች ቢኖሩም፣ ጢም ብለው ሞልተዋል፤ ለሦስቱ ሕፃናት ቦታ አልነበረም። ወደዚህ ወደአዋቂዎቹ መኖሪያ ከመምጣታቸው በፊት የሕፃናት ማሳደጊያው ቀደም ብሎ እነአመለከውድን ያስገባቸው ከቫይረሱ ነፃ የሆኑ ሕፃናት የሚተኙበት መኝታ ክፍል ውስጥ ነበር። በኋላ ግን ሕፃናቱ ከሌሎቹ ሕፃናት ጋር ጓደኝነት ሲመሰርቱና አብረው ሲጫወቱ ሞግዚቶች ስጋት አደረባቸው።

ኤች.አይ.ቪ. አብሮ በመጫወት ባይተላለፍም፣ ስለበሽታው በቂ ግንዛቤ ስላልነበራቸው ሞግዚቶቹ፣ «አብረዋቸው የሚኖሩት ልጆች ሕፃናት ስለሆኑ ራሳቸውን ከኤች.አይ.ቪ. መጠበቅ አይችሉም። ባለማወቅ ቫይረሱን ሊያጋቡባቸው ስለሚችሉ ጓደኛ ሊያደርጓቸውና አብረዋቸው ሊጫወቱ ከማይችሉ አዋቂዎች ጋር ብናደርጋቸው ይሻላል።» በማለት ነበር አዋቂ ሴቶች ወደ ሚኖሩበት መኝታ ክፍል እንዲዛወሩ የተደረገው።

ልጆቹ ማታ ወደ መኝታ ክፍሉ ሲገቡ ቀጥታ ወደ አልጋቸው ያመራሉ።

«እሺ! እንዴት ነው ጎረምሳው? ለመሆኑ የት ነው የምትውለው? እኔኮ ቀኑን ሙሉ እዚህ ክፍል ውስጥ አላየውም።» ተለዋች አንዷ ሚካኤልን፤ አልጋዋ ላይ ሆና ፀጉሯን በወፍራሙ ሽሩባ እየሰራች።

«ቤቱ እያለ ዙረት ለምዶ ይሆናል። ትንሽ ዱርዬ ሳይሆን አይቀርም።» ሌላዋ ጤነኛ መሳይ ሳቅ አያለች ትመልሳለች።

ያስጠሉታል። ጫማውን ቶሎ አውልቆ ብርድ ልብሱ ውስጥ በፍጥነት ገብቶ ይከናነባል። ትኩረታቸው ለአንዲት ደቂቃ እንኳ እሱ ላይ አንዲሆን አይፈልግም።

ታደለ በዕድሜ ለጋ መሆኑ ጠቅሞታል። ቶሎ እንቅልፍ ይወስደዋል። አመለከውድና ሚካኤል ግን ሴቶቹ ከአልጋ፣ አልጋ ብቻ ሳይሆን ከክፍል፣ ክፍል በሚሻገር ድምፅ ጮክ ብለው ስለሚያወሩ ለማንቀሳቀስ ይቸገራሉ። ጤነኛ የሚመስሉት ሴቶች ክፍሉን በሶምሶማ እያቆራረጡ እንደ ሕፃናት ይላፋሉ። ጫጫታና ረብሻው ረገብ ብሎ፣ እነአመለከውድ ድካም አሸንፏቸው ሽለብ ቢያደርጋቸው እንኳ በሌላ ክፍ ያለ የሚረብሽ ድምፅ ይነቃሉ። ወይ ያቺ ሰው ሲጠጋት ተሽብራ የምትጮህ የአእምሮ ህመምተኛ ጮኻለች፤ ካልሆነም ከጤነኛ መሳዮቹ ሴቶች አንዷ የቆየ ትዝታ የቀስቀሰባትን ዘፈን በዕንባ ቀረሽ ተመስጦ ጮክ ብላ እያንጎራጎረች፣ ምናልባትም በጭብጨባና በዳንስ እየታደበች ሊሆን ይችላል። እንዲህ ሲዘፍኑና ሲጨፍሩ የመኝታ ክፍሉን የሚብላጨለጭ ብርሃን የሌለው የምሽት ጭፈራ ቤት ያስመስሉታል።

«አይተኙም እንዴት!» ይላል ሚካኤል በብርድ ልብሱ ተከናንቦ ብለጭትጭት አያለ።

አመለከውድ ብርድ ልብሷን እየገለጠች አንዴ ወደ ሴቶቹ፣ ሌላ ጊዜ ወደ ወንድሞቿ አልጋ እያየች ራሷን እስኪያማት ግራ ትጋባለች። የድርጅቱ አስተዳዳሪ ለአቤቱታቸው ፈጣን መልስ ባለመስጠታቸው ትናደድባቸዋለች። «እናትና አባት ቢኖረን ኖሮ እንዲህ አንሰቃይም ነበር።» ብላ ሆድ ይብሳታል። ወላጆቿን ያጣች የሙት ልጅ መሆኗ አጥንቷ ድረስ ዘልቆ ይሰማትና ሐዘኗ ወሰን የለሽ ይሆናል። ዕንባዋን በብርድ ልብሱ ተከናንባ በብዛት ታፈሰሳለች። ወንድሞቿ በጣም እንደፈሩ ካስተዋለች ወደ አልጋቸው ሄዳ ልታረጋጋቸው ትሞክራለች።

«አይዘህ ታዲ! . . . ሚካኤል! አይዟችሁ!» ትላለች።

አስተዳዳሪዋ ከዚህ ህይወት አንድ ቀን እንደሚላቀቁ ተጨባጭ ተስፋ ሊሰጧት ባለመቻላቸው ትበላጫለች።

በሚቀጥለው ቀንም አቤቱታዋን ልታሰማ አስተዳዳሪዋጋ ወንድሞቿን ይዛ ትሄዳለች። ምንም የሚለወጥ ነገር ግን አልነበረም።

አንድ ቀን ወደ ሀጻናቶቹ ክፍል እንዲመልሷቸው መጠየቁ ተስፋ አስቆራጭ መሆኑን አሰበች። ሚካኤልን ይዛ ወደ አስተዳዳሪዋ ቢሮ ገባች።

«ወደ ቤተሰባችን ይደወልልን። እዚህ መኖር አንፈልግም።» አለች የዕንባ ላግ እየተናነቃት።

«ለምን?» አስተዳዳሪዋ ግራ ተጋብተው ጠየቁ።

«ደጋግመን ነገርንምትኮ። የሚያስፈሩ ሴቶች አሉ። ይጮኻሉ፤ ይላፋሉ፤ ይጨፍራሉ። መተኛት አልቻልንም።» አለች አለመዘውድ።

«አንፈልግም! እዚህ መኖር አንፈልግም!! ቤተሰባችን ይጠሩልን!» አለና ሚካኤል ጮክ ብሎ ማልቀስ ጀመረ።

አስተዳዳሪዋ ሕፃናቶቿን ተራ በተራ በዝምታ ሲያዩዋቸው ቆዩ። እያሰቡ ነበር። 'እነዚህን ልጆች ሀጻናት ክፍል ሊገቡ አይችሉም። አሁን ያሉበትን ክፍል ደግሞ እጅግ ጠልተውታል። ለቤተሰቦቻቸው ተደውሎ እነሱ አንድ መፍትሄ ቢፈልጉ ይሻላል።'

«በቃ እሺ ለቤተሰባችሁ እደውላለሁ።» ብለው ሸጁቸው።

የእነወ/ሮ ማርታን የሰልክ ቁጥር ከልጆቹ ፋይል ውስጥ አግኝተው ደወሉ። ልጆቹ ሀጻናት ማሳደጊያውን እንዳልወደዱትና እሳቸውን ሊያገኙዋቸው እንደሚፈልጉ ሲነግሯቸው ወ/ሮ ማርታ ደነገጠች። ልጆቹ ወደ ቤት ተመልሰው መጥተው ከእነርሱ ጋር ሊኖሩ አይችሉም! የሕፃናት ማሳደጊያውን ኑሯቸውን ደግሞ ጠልተውታል።

«ምን ይሻላል? አሁን ሌላ ኢች.አይ.ቪ. ፖዘቲቭ የሆኑ ሕፃናትን የሚያሳድግ ድርጅት እንዴት ማግኘት እንችላለን?» ብለው ወ/ሮ ማርታ ከባለቤታቸው ጋር ተጨነቁ።

ባልና ሚስቱ ሌላ ለሶስቱ ልጆች የሚሆን የሀጻናት ማሳደጊያ በትጋት መፈለግ ጀመሩ።

አመለዘውድ ብቻዋንም! ከወንድሞቿ ጋርም አስተዳዳሪዋን ከመጨቅ ጨቅ አልባዘነችም። «ሌላ ክፍል ቀይሩን» የሚለውን ሀሣብ ትተውታል። «እዚህ መኖር አልፈልግም! ቤተሰባችን ይጠሩልን!!» ማለቱን ገፍተውበታል! ከለቅሶ ጋር።

«ደውዬላቸዋሁ። እንመጣለን ብለዋል ይመጣሉ። ስላልተመቻቸው ይሆናል።» ብለው አስተዳዳሪዋ ሲያረጋጓቸው ይሞክራሉ።

እዚህ አዋቂዎቹ ጋር ከመጡ ነፍስና ሥጋን በሚያሸብር ፍርሃትና ሰቆቃ መሠቃየታቸው ሳያንስ! ሕፃናቶቹ ክፍል እያሉ ከቁርስ በኋላ የሚበሉትን የሚወዱትን ብስኩት ማግኘት እንኳን አልቻሉም።

በሕንፃው ምድር ባለው መኝታ ክፍል ለሚኖሩት! ሕፃናት ልጆች ላሏቸው ሴቶች ፣ ለሕፃናት ልጆቻቸው ሲባል ብስኩት ይለጣቸዋል። እንደ አዋቂ ክፍል በሚታየው አንደኛ ፎቅ ላይ በሚገኘው የእነአመለዘውድ መኝታ ክፍል ምናልባት ከታችኞቹ የተረፈ ብስኩት አልፎ አልፎ ቢመጣ ነው። ቢመጣስ እነአመለዘውድን ማን አስጠግቷቸው?! «አዋቂ» ተብዬዎቹ ብስኩት ለማግኘት ይራከታሉ።

ሚካኤልና ታደለ የአዋቂና የሕፃናት መኖሪያውን ከሚለየው አጥር ማዶ በነበሩበት ጊዜ ብስክሌት ባሰኛቸው ጊዜ ይነዱ ነበር። እዚህ በአዋቂዎቹ ግቢ ብስክሌት የለም። ከላይኛው የሕፃናት ግቢ ብስክሌት እየነዱ ወደዚህ ግቢ የሚገቡ ሕፃናት ግን ነበሩ። ሕፃናቱ የሚነዱትን ብስክሌት ሊለቁላቸው እንኳን ቢፈቅዱ በዚህ ግቢ ነዋሪ ስለሆነ ሚካኤል መንዳት እንደማይፈቀድለት ተነገረው። ይማሩት የነበረው የመብረቃ ትምህርትም እዚህ ግቢ ከገቡ በኋላ ቀርቷል። ለልጆቹ ይህ በበደል ላይ በደል ነበር።

አመለዘውድ አስተዳዳሪዋ ችግራቸውን እየለሙ ዝም ማለታቸው እጅግ ስላበሳላላት ጠፍታ ወደ ከተቤ ስለመሄድ አሰበች። በር ላይ 24 ሰዓት የሚጠብቁ ዘበኞች አሉ። አጥጋቢ ምክንያት ከሌለ! በተለይ ልጆች ከግቢ መውጣት አይፈቀድላቸውም።

አንድ ቀን በሩጋ አንድ የጭነት መኪና ቆሟል። አመለዘውድ በጭነት መኪናው ተከልላ ወደ በሩ አድፍጣ ተጠጋችና በኋላ ጎማው ተከልላ ቆመች። ዘበኛው ወደ ቤቱ ገባ ሲል ድምጿን ሳታሰማ ሹልክ ብላ ከግቢ ለመውጣት ነበር የተዘጋጀችው። የዘበኛ ቤቱ በር ላይ ቁጭ ብሎ የነበረው ዘበኛ ድንገት ተነስቶ ወደ ቤቱ ገባ። ሮጣ በሩን ከፍታ ለመውጣት ስትዘጋጅ የቆየች ቢሆንም እግሮቿ ተሳለሩባት። ወንድሞቿን ለአንድ ቀን ምናልባትም ለጥቂት ሰዓታት ብቻቸውን ጥላ መሄዱ ከበዳት። በቆመችበት 'ልሂድ? ልቅር?' እያለች ስታመነታ የጥበቃ ሠራተኛው ተመልሶ ወጥቶ የቀኑን ብዙ ሰዓታት ተቀምጦ ከሚያሳልፍበት ወንበር ላይ ተጎለተ።

ዘበኛው ከተቀመጠበት ሳይነሳ የጭነት መኪናው ጭሉን እቡለቅልቆ ተንቀሳቀሰ። የአመለዘውድ ጠፍቶ ወደ ከተቤ የመሄድ ዕቅድ እንደ መኪናው ጭስ ተበትኖ ቀረ። ከግቢው እንደምንም ብትወጣ ሰዎች ጠይቃ ከተቤ የሚወስዳት የከተማ አውቶቡስ ላይ ለመሳፈር ተስፋ አድርጋ ነበር።

ክፍል ሶስት

«ግንኙ የጌ ውጥ ግን ለይደሉ»
ለሰላሰው

-42-

«በመጀመሪያ (እዚህ በመጣ) ደስ ብሎኝ ነበር። ከዛ እንደገባሁ እህቱ የሆነ ነገር ነገረችኝና ከፍተኝ ነበር። ከዛ እየለመድኩት በመጣ ደስ አለኝ።»
ሚካኤል ግርማ

ለእነአመለዘውድ የሚሆን የተሻለ የህጻናት ማሳደጊያ ለማግኘት ሲያጠያይቁና ሲያፈላልጉ የሰነበቱት ወ/ሮ ማርታና አቶ ደመቀ «እናት በኤች.አይ.ቪ. ወላጆቻቸውን ያጡ ህጻናት ማዕከል» ስለሚባል ድርጅት ለሙ። እናት በተለይ ኤች.አይ.ቪ. ፖዘቲቭ የሆኑ ልጆችን የሚያሳድግ ድርጅት ነው። እነወ/ሮ ማርታ ከድርጅቱ ኃላፊዎች ጋር ተነጋገሩ። ኃላፊዎቹ ልጆቹን ለመቀበል ፈቃደኛ ሆኑ።

ጥሩ ነው ብለው አስበውት የነበረው አሁን ያሉበት ድርጅት ለልጆቹ ስላልተስማማቸው ያፈሩትና የተጨነቁት ወ/ሮ ማርታ ልጆቹን ራሳቸው ወደ እናት ሊወስዷቸው አልፈለጉም። የልጆቹን ዓይን ለማየት ፈሩ። ከባለቤታቸው ጋር ተመካከረው፤ እነርሱ ቤት እንድ ክፍል ሰጥተዋቸው የሚኖሩትን አሜሪካዊ ጓደኞቻቸውን ፒግና ቴሪን ለማስቸገር ወለኑ። ባልና ሚስቱ ፒግና ቴሪ ኢትዮጵያዊ ጓደኞቻቸውን ለመርዳት ፈቃደኛ ሆኑ። አሜሪካውያኑ ህዳር 22፣ 1996 ዓ.ም. እነአመለዘውድን ወደ እናት የህጻናት ማሳደጊያ ወሰዱዋቸው።

በአዲሱ መኖሪያ ቦታቸው እንዳንድ በቆዳ በሽታዎች የተጠቁ ወይም ሰውነታቸው የከላ ልጆች ቢኖሩም፤ በውድቅት ጮክ ብለው የሚዘፍኑ፤ አጉል ቀልድ የሚቀልዱ፤ መልካቸውና ሁኔታቸው የሚያስፈራ አዋቂዎች የሉም። ይህ ግቢ የልጆች ብቻ ነው። የልጆቹ ቁጥርም ጥቂት ነው፤ ሃያ አምስት ወይም ሰላሳ ቢሆኑ ነው።

ድርጅቱ ሁለት ግቢዎች አሉት። በአንደኛው ግቢ ዕድሜያቸው ከሰባት ዓመት በታች የሆኑ ህጻናት ይኖራሉ። የድርጅቱ አስተዳደር ሠራተኞች ቢሮም በዚሁ ግቢ ውስጥ ይገኛል። ሁለተኛው እነአመለዘውድ የሚኖሩበት ግቢ ከሰባት ዓመት በላይ ዕድሜ ያላቸው ህጻናት የሚኖሩበት ነው። ታዲላ ሰባት ዓመት አልሞላውም፤ ግን ማነው አሉን ከአመለዘውድ ዓይን ለማራቅ የሚደፍር?!

አመለዘውድ ስትጠራጠር የነበረውን መራር እውነት በፊት የነበሩበትን የህጻናት ማሳደጊያ ከመልቀቃቸው በፊት በማያሻማ ሁኔታ ለማች። አስተዳዳሪዋ ቢሮ አስጠርተዋት ወደ ሌላ ህጻናት ማሳደጊያ እነወ/ሮ ማርታ ሊወስዷቸው ስለሚመጡ እንዲዘጋጁ ነገሯት።

«እውነት?! . . . ውይ ታደለን!» አለች አመለከውድ በጣም ተደስታ።
«ለእናንተ በተለይ ላንቺና ለወንድምሽ! ለዚያ ከፍ ለሚለው! የሚሆን ነው።»

«እንዴት?» አለች ፊቷ ላይ የደመቀው ፈገግታ እየፈዘዘ።
«አንቺና ሚካኤል ኤች.አይ.ቪ ፖዘቲቭ እንደሆናችሁ ታውቂያለሽ አይደል?» አሏት።

ደሟ በደም ስርቋ ውስጥ መንሸራሸሩን ያቆመ ያህል ሰውነቷ ሲደነዝዝ ተሰማት። ከው ብላ ነበር የደነገጠችው። እነወ/ር ማርታ ቤት እያለች! «የማይድን በሽታ» የተባለው ምን ሊሆን እንደሚችል መገመት እንኳ ትፈራ ነበር።

ዝምታዋን እንደ አዎ የቆጠሩት አስተዳዳሪዋ ቀጠሉ! «አሁን የተገኘችሁ ድርጅት እንደእናንተ ዓይነት ልጆች የሚኖሩበት ቦታ ነው።»

«ታደለሽ?»
«ምን?»
«ትንሹ ወንድሜስ?»
«ትንሹ ወንድምሽ ከፈለግሽ እኛም ጋ ባይሆን ሌላ ድርጅት መኖር ይችላል አንቺ ከፈቀድሽ።»

«ማለቱ እሱን አልያዘውም?»
«ምን? . . .» ቤትየዋ ግራ ተጋቡ። «እስካሁን አታውቂም እንዴት! እኔኮ የሰማሽ መስሎኛል። እሱማ ጤነኛ ነው።»
የሆነ ከባድ ሽኩም በከፊል ሲቀልላት ተሰማት። ከዚህ በላይ ብዙ ዝርዝር መስማት አላስፈለጋትም። . . .

ወደ እናት ከመጡ ከአንድ ቀን በኋላ አመለከውድ ሚካኤልን! «እንዴት ነው? ይህን ቤት ወደድከው አይደል?» ብላ ጠየቀችው።

«አዎ! ጥሩ ቤት ነው።» አላት።
«ስለ እኔና ስላንተ አንድ ነገር ሰማሁ።»
«ምን?»
«እኔና አንተ ኤድስ ይዞናል።»
«ምን?»
«እኔና አንተ ኤድስ ይዞናል።»
«ማነው እንደዚህ ያለው?»
«ሰማሁ።»
«ኤድስ ከያዘን ታዲያ ለምን አንሞትም?» ሚካኤል እህቱ የነገረችውን ማመን አልፈለገም።

«ኤድስ ቀስ እያለ ነው የሚገድለው።»
«ኤድስ እንዴት ነው የሚያደርገው?»

«በቃ ያማል! ያከላል። መድሃኒት የለውም።»
«እና እኛ ኤድስ ይዞናል!»
«አዎ»
«ታደለሽ?»
«ታደለን አልያዘውም።»
«አንቺ ግን ማን ነገረሽ?»
«ሰማሁ።»

ሚካኤል ዝም አለ። ኤድስ መጥፎ! የማይድን በሽታ መሆኑን ለምቷል። ኤድስ ሊይዘው እንደሚችል ግን አንድም ጊዜ አስቦ አያውቅም።

«እንዴት ግን ሊይዘን ቻለ?»
«እኔ እንጂ» አለችው ትከሻዋን እየሰበቀች። አመለከውድም ይህን ጥያቄ ራሷን ደጋግማ ጠይቃ መልስ አላገኘችም።
ሚካኤል ግራ ገባው። ዝም ብሎ ቆይቶ! «በቃ ቶሎ እንሞታለን ማለት ነው?»
«ምናልባት። . . . ግን አይዞህ እኔ አፀልያለሁ። እግዚአብሔር ሊያድንን ይችላል።»

አመለከውድ ወንድሟ እጅግ መከፋቱን ስታይ አዘነችለት።

«ታደለ እንዴት አልያዘውም?»
«እግዚአብሔር ይመስገን! እሱን እግዚአብሔር ጠብቅታል። እኔ እንዲያውም ሁላችንንም ይዞናል ብዬ ፈርቼ ነበር። ታደለ ነፃ ስለሆነ በጣም ደስ ብሎኛል።»

ለአፍታ በመካከላቸው ፀጥታ ሰፈነ።

« . . . እዚህ ያሉት ልጆች ብዙዎቹ እንደእኔና እንዳንተ ናቸው።»
ቀና ብሎ በመገረም አያት። «ብዙዎቹ?»
«አዎ! እንደዛ ሲባል ሰማሁ።»

ሚካኤል ምንም ቃል ሳይተነፍስ አቀርቅሮ ዝም አለ።

ከበርካታ ሰከንዶች ፀጥታ በኋላ! «እኔና አንቺን ግን እንዴት ያዘን?» ብሎ ደግሞ ጠየቃት።

ከባድ ሐዘን ተጭኗት ስለቆየ በረጅሙ ተነፈሰችና! «እኔ እንጂ! እኔም ሊገባኝ ያልቻለው እሱ ብቻ ነው።» አለችው።

ሚካኤል አሳዘናት።

«አይዞህ ሚካኤል! ጌታ ሊየሱስ ያድነናል! አንተ ብቻ መጥፎ ልጅ አትሁን!» አለችው።

ሚካኤል ከፋው። በጣም አዘነ። ሐዘኑና መከፋፋቱ ግን ለረጅም ጊዜ አልቀጠለም።

የእናት ህጻናት ማሳደጊያ ኑሮዎቻቸውን ሰባቱም ወደዱት። ሚካኤል ራሱን ለማጽናናት የተወሰኑ ቀናት አስፈለጉት። እውነታውን ተቀበለው። በእናት የሚኖሩት ሌሎችም ልጆች ከቫይረሱ ጋር እንደሚኖሩ ያውቃሉ። ግን ከቫይረሱ ጋር ስለመኖራቸውና ከኤድስ ጋር ስለተያያዙ ጉዳዮች አያውቁም። ከጠዋት እስከ ማታ እንደማንኛውም ልጅ ይጫወታሉ። ሚካኤልም ከእነሱ ጋር ይጫወታል። አንዳንዶቹ ልጆች ይታመማሉ፤ ሊታከሙና መድኃኒት በሞግዚቶቻቸው ክትትል ሊወሰዱ ይያል።

አመለዘውድ ጨዋታ ብዙም አይሰባትም። እንደ ቦታ ቁጭ ብላ ወይም አልጋዋ ላይ ጋደም ብላ መጽሐፍ ቅዱስና ሌላም እጇ የገባ መጽሐፍ ታነባለች። በተለይ ካገኘች ቡታጅራ እንደለመደችው የታሪክና የተረት መጽሐፍት ማንበብ ትመርጣለች። በማታነብበት ጊዜ ከሞግዚቶቹ ጋር ታወራለች። ወይም ወደ ማዕድ ቤት ሄዳ ምግብ አብላዮቹን በሥራ ታግዛለች። የሚለቀም እህል ካለ ትለቅማለች፤ እንጂ አየጋገሩ ከሆነም አንድ፤ ሁለት እንጂ ታስፋለች...።

ለምትወዳቸው ምግብ አብላዮችና ለሞግዚቶቿ ስለእናቷና አባቷ፤ ስለተሾመ፤ ስለትንንሾቹ ወንድሞቿ፤ ስለራሷም ቁጭ ብላ መተረክ ያስደስታታል። አብዝታ የምትወዳቸውን ስለራሷ ብዙ ስታወራላቸው የበለጠ እንደወደደችቸው፤ የበለጠም እንደቀረበቻቸው ይሰማታል። ያ ስሜት የሚሰጣት ልዩ ዓይነት እርካታ ነበር።

ታደለ ኤች.አይ.ቪ. ኔጌቲቭ እንደመሆኑ በጉዲፈቻ ሊያሳድጉት ከሚችሉት ወላጆች ጋር መገናኘት ይችል ነበር። ግን አመለዘውድ ወንድሟ ከአጠገቧ እንዲርቅ በጭራሽ አትፈቅድም። እጅግ ትሳሳለታለች። ከራሷ አብልጣ ትወደዋለች።

ማሚ ለምን ነው የማትመጪው?
አመለዘውድ

አመለዘውድ ቤቱን በጋላፊነት የሚያንቀሳቅሱትን ባልና ሚስት ለመቅረብና «ፓፓ»ና «ማሚ» ብላ ለመጥራት ብዙ ጊዜ አልወሰደባትም። ጆሮዋ በደንብ ስለማይሰማ ከሰዎች ጋር እንደልቧ ለማውራትና የሆዱን ልታዋያቸው አትችልም። በዚህ የህጻናት ማሳደጊያ ደግሞ አስተዳዳሪዎቹ ሌላ ግቢ ስለሆኑ፤ እነሱን ዘወትር ማግኘት አትችልም። በሂደት በደብዳቤ ከፓፓና ማሚ ጋር በቀላሉ መገናኘት፤ ራሷንም በቀላሉና በጥሩ ሁኔታ መግለጽ እንደምትችል ተረዳች። ስትበላጭ፤ ስታዝገ፤ ስትደሰት፤ ስትጸጸት ውስጧ የታመቀውን ስሜት ደብዳቤ ላይ ስታሰፍረው ደስ ይላታል፤ እፎይታን ታገኛለች። እናም ለፓፓና ማሚ በየጊዜው ደብዳቤ ትጽፍላቸዋለች።

ወ/ሮ ማርታ ሊጠይቋቸው ስላልመጡ የሆነ የመጣል፤ ያለመፈለግ ስሜት ይሰማታል። እሷና ሚካኤል ከኤች.አይ.ቪ. ጋር እንደሚኖሩ በይፋ ማወቁ ደግሞ ይህን አስቀያሚ ስሜት አሸሩሩ እንድትሰው አስገድዷታል። መውደድና መወደድ በጣም ትፈልጋለች። ሁለቱን ባልና ሚስት የድርጅቱን አስተዳዳሪዎች እንደ እናትና አባቷ ለማየት፤ ለማቅረብና ለማፍቀር ከፍተኛ ጉጉትና ምኞት ነበራት። ወላጆቿን፤ ታላቅ ወንድሟንና ወ/ሮ ማርታን ማጣቷ በህይወቷ የፈጠረውን ክፍተትና ባዶነት እንዲሞላላት ትጓጓለች። ለማሚና ፓፓ በደብዳቤዎቿ ፍቅሯን ያለ ገደብ ትገልጽ ጀመር።

24/7/96

በጣም የምወድሽ እናቴ፤ ለጤናሽ እንደምን አለሽልኝ? እኔ ጌታ ይመስገን በጣም ደህና ነኝ። ማሚዬ ባለፈው የጸፍኩልሽ ደብዳቤ እንደረረሰሽ ሠማሁ። እኔ የጸፍኩልሽ እናትዬ፤ እንድትዕናኝ ብዬ ነው። ማሚ ትመጫለሽ አያለ ፓፓ ያጓጓናል። በቀደም ትመጣለች ብዬ ደጅ ደጁን ሳይ ጨለመ። እና ማሚ ለምን ነው የማትመጪው? አባዘሽ ለእንድ ቀን ነይህ ተሎ ትመለሻለሽ። አይንሽን ለማየት ጊዜው አርቀብሻል። ተሎ ነይ! በማለት ልማፀገሽ ነው። በጣም ነፍቶሽኛል። ሚካኤልና ታደለ ደብዳቤ መጻፍ ስለማይችሉ ነው። «ናፈቀኝን ማሚ» አያሉ ፓፓን ሁሉ ይጠይቁታል። እንዲሁም ከጂ ተማሪዎች መጻፍ ስለማይችሉ ነው፤ ሁሉም ሰላም ብለውሻል። ጌታ ይባርክሽ በተረፈ ልጆችሽን በመላ ሰላም በይልኝ። ያንቺው አመለዘውድ ነኝ።

*አመለዘውድ እንድትዕናኝ የሚለውን ቃል በዚህ ደብዳቤ ውስጥ ለምን እንደተጠቀመች ማወቅ አልተቻለም። በወቅቱ እነማሚ ሃዘን ደርሰባቸው ይሆን?

«ትንሽ ቆይተን ልናያቸው ሄድን። በጣም አለቀሰች አመለዘውድ፤ በጣም!»
ወ/ሮ ማርታ ገብረጻድቅ

ጥቂት ወራት፤ ብዙ ተራ ቀናት አለፉ። ከዕለታት አንድ ቀን ግን እንደ ሌሎች ቀናት ተራ ሆኖ አላለፈም። የቤተሰብ ቀን ነበር። በዚህ ቀን በህጻናት ማሳደጊያው የሚኖር ህጻናት ቤተ ዘመድ ካላቸው ስልክ ተደውሎ ይጠራሉ። እነአመለዘውድን ለመጠየቅ እነወ/ሮ ማርታ መጡ። አመለዘውድ ወ/ሮ ማርታን ስታያቸው፤ ዓይኖቿን ማመን አልቻለችም። ተንደርድራ አንገታቸው ላይ ተጠመጠመች። አንገታቸውን እንቅ አድርጋ እንደያዘች ለብዙ ደቂቃዎች ተነስቅሶታ አለቀሰች።

ሁለተኛ አላያቸው ይሆን? የሚል ስጋት ስታመነኸግ ነበር ያለፉትን ጥቂት ወራት የኖረችው። እንደተወዛዘነች፤ ዳግመኛ እነሱን ፍለጋ እንደማይመጡ አዘውትራ በጋዘን ተውጣ ስታስብ ነበር የከረመችው። ለወ/ሮ ማርታ ከፍተኛ ፍቅርና አክብሮት አላት። እናቷ በሕይወት በነበረች ጊዜ፤ አሷን አናቷ በድህነትና በሕመም በሚያንገላቱበት የስቃይ ዘመን እነርሱን ለመርዳት ቤት ድረስ አቶ ተክሉን የላኩት እኮ ወ/ሮ ማርታ ነበሩ። እናቷ ከሰው ዕኩል በሳጥን እንድትቀበር ያደረጉትም እሳቸው ናቸው። እናቷ ከሞተች በኋላ ሁለት አጆቻቸውን ዘርግተው በፍቅር የተቀበሏቸውስ ወ/ሮ ማርታ አይደሉ? በሕይወቷ ከፍተኛ ትርጉም ከምትሰጠው መንፈሳዊ ሕይወት ጋር ያቆራጃት፤ በሕይወቷ የላቀ የምትሰጠውን ስጦታ፤ የምትወደውን መጽሐፍ ቅዱስ የሰጧትስ እኚህ ትልቅ ሴት አይደሉ?

ወ/ሮ ማርታ እንባቸውን መገደብ አልቻሉም። ይህች ያለዕድሜዋ የበለለች ሕፃን የሚደነቅ ሥነ-ምግባር ያላት፤ ሰው አፍቃሪ ልጅ ለምን ፈተናዋ በዛ? ለምን በሕች አይሺ እንድትያዝ እግዚአብሔር ፈቀደ? ሲሉ ነበር ያዘነላትና ያለቀሰች።

አመለዘውድ ግን እጅግ ስለተደሰተች፤ ጋይለኛ የሀሴት ስሜት ነበር ዕንባዋን ያገነፈለው፤ ያንሰቀሰቃት። ወ/ሮ ማርታ እጅግ ናፍቀዋት ነበር። ለወራት ከሕይወቷ ያጣቻቸውን፤ እጅግ በጣም የምትወዳቸውን ሴት በመጨረሻ መልሳ ማግኘቷ ነው ያስደሰታት፤ ያስፈነደቃትም። በእርግጥ በዚህች ዓለም ያለ እሳቸው ማን አላት? ተሾመ እንደሆነ አንድም ቀን ጠይቋቸው አያውቅ።

በዚህች ዓለም ላይ ጠያቂ ዘመድ የለችም፤ የሚፈልገኝ ሰው የለም። ብሎ እንደማሰብ የአንድን በእንሰማውታን ውስጥ የሚኖር ልጅን አእምሮ

የሚያደማ ነገር ምን አለ? በተለይ የሌሎች ልጆች ቤተዘመዶች ሲመጡና የእነርሱ ሲቀሩ፤ ልብ የሚያቆስል ያለመፈለግ፤ የመጣልና የመረሳት ስሜት ይፈጥራል። በወ/ሮ ማርታ መምጣት አመለዘውድ እነዚህ አቀላይ ስሜቶች ተወገዱላት።

የቤቱን ሰው በሙሉ እየጠራች ደህንነታቸውን ጠየቀች።

«ዳንቲ ደህና ነው?» አለች ፊቷ ላይ ለዳንቲ ያላት ጥልቅ ፍቅር ከፈገግታ ጋር እየተንፀባረቀ።

«ደህና ነው።» አሉ ወ/ሮ ማርታ ፈገግ ብለው ውሻቸውንም መናፈቁ እያስገረማቸው።

«እባክዎ እማማ በሚቀጥለው ሲመጡ ይዘውት ይምጡ!»

«እሺ፤ አመጣዋለሁ»

ሁሉም የተደሰቱበትን ጥሩ ጊዜ አብረው አሳልፈው በመጨረሻ መለያየት ግድ ሆነ። ወ/ሮ ማርታ ኢትዮጵያ ውስጥ ካሉ በቤተሰብ ቀን ልጆቿን መጥተው ሊጠይቁቸው ቃል ገብተው ሄዱ።

ቃላቸውን አክብረው ከዚያ በኋላም ሊጠይቁቸው መጥተዋል። አመለዘውድ እየጠየቀቻቸው አንድ ሁልጊዜ ያልሆነላቸው ነገር ግን ነበር። የናፈቀችውን ውሻቸውን፤ ዳንቲን መውሰድ ይረሳሉ።

«መግባት የምፈልገው የመንግስት ትምህርት ቤት ነው፤ ማለትም
አለመ፡ የሚማርበት፡ መስማት የተሳናቸው አይሁን
እንጂ የትኛውም ትምህርት ቤት ይሁን፡፡»
አመለከውድ፡

ዋና መስሪያ ቤቱ በአሜሪካ የሚገኝ አዶፕሽን አድጎኬይትስ ኢንተርናሽናል (ኢ.ኤ.አይ.) የተባለ ወላጆቻቸውን ያጡ ልጆችን ከውጪ አገር፤ በተለይ ከአሜሪካ ከሚመጡ የጉዲፈቻ አሳዳጊዎች ጋር የሚያገናኝ ድርጅት ያጋጠመውን ችግር ተከትሎ ነበር የእናት መሠረት የተባለው፡፡ ወደ ኢ.ኤ.አይ. የመጡ አንዳንድ ልጆች ኤች.አይ.ቪ. ፖዘቲቭ መሆናቸው ታወቀ፡፡ በወቅቱ ለአንደኛዜህ ዓይነት ልጆች የጉዲፈቻ አሳዳጊ ማግኘት እንኳን ቢቻል የአሜሪካ ኤምባሲ ሺዛ ይከለክል ነበር፡፡

በኢትዮጵያ ለወላጅ ሞትና ለልጆች ያለ አሳዳጊ መቅረት ምክንያት ከሆኑት በሽታዎች ዋነኛው ኢድስ በመሆኑ ወደ ኢ.ኤ.አይ. የሚመጡ ኤች.አይ.ቪ. ፖዘቲቭ ህጻናት ቁጥር ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጨመረ መጣ፡፡ ኢ.ኤ.አይ. ለአንዚህ ህጻናት ቤት ተከራይቶ ከሕዳር 1993 ዓ.ም. ጀምሮ የተለየ እንክብካቤ እንዲያገኙ ማድረግ ጀመረ፡፡ ይህን ድርጅቱ በራሱ በጀት የሚያንቀሳቅሰውን ጥቂት ልጆች የነበሩበትን የህጻናት ማሳደጊያ እንዲያስተዳድሩም ከድርጅቱ ሠራተኞች አንዱ የነበሩት ማሚ ተመረጠ፡፡ ማሚ ህጻናት ማሳደጊያውን በጥሩ ሁኔታ በብቃት ማስተዳደር ችለው ነበር፡፡ ምግብና ተገቢ የሆነ የህክምና ክትትል ስለሚያገኙ ልጆቹ የጤናቸው ሁኔታ መሻሻል ጀመረ፡፡

የልጆቹ ቁጥር መጨመሩን ቀጠለ፡፡ ተጨማሪ ሞግዚቶችና ሠራተኞችም መቅጠር አስፈለገ፡፡ የኢ.ኤ.አይ. የኢትዮጵያ ፕሮግራም አስተባባሪ ካናዳዊቷ ወ/ሮ ጌይል ጎርፌ እና ኢትዮጵያዊ ባለቤታቸው አቶ ዮናስ ጎርፌ የህጻናት ማሳደጊያው በኢ.ኤ.አይ. በጀት የሚንቀሳቅስ ከሚሆን ራሱን የቻለ ድርጅት ሆኖ የራሱን በጀት ቢያንቀሳቅስ ጥሩ እንደሚሆን አመኑ፡፡ በአሜሪካ የሚገኝ ወ/ሮ የኢ.ኤ.አይ. ዋና መስሪያ ቤት ዳይሬክተር ሜርሊ ሪፕሊ በዚህ ፅቅድ ተስማሙ፡፡ ከዚህ በኋላ ነበር የኤች.አይ.ቪ. ፖዘቲቭ ህጻናት መኖሪያው ቤት «እናት» የሚል ሥም ተሰጥቶት በፍቅሩ ማኒስቲር ፅውቅና አግኝቶ ራሱን የቻለ አገር በቀል ድርጅት ሆኖ በየካቲት ወር 1994 ዓ.ም. ሥራ የጀመረው፡፡

ማሚ የእናት ዳይሬክተር ሆኑ፡፡ ብዙም ሳይቆይ ባለቤታቸው ፓፓ እንዲሁም ወንድ ልጃቸው ከእሳቸው ጋር ወደድሮቱ መሥራት ጀመሩ፡፡ የድርጅቱ የቦርድ አባላት የድርጅቱን ጽንሰ-ሰላሳ ለመከታተልና ለመቆጣጠር

ፍላጎቱም፤ ጊዜውም የነበራቸው ሰዎች አልነበሩም፡፡ እነማሚም «ተቆጣጠሩን» ብለው በየጊዜው የቦርድ አባላቱን ለማሰባሰብ አልተጨነቁም፡፡

የህጻናት ማሳደጊው በማሚ ቤተሰቦች መላው ቁጥጥር ሥር ለመሆን ብዙ ጊዜ አልፈጀበትም፡፡ ወ/ሮ ጌይልና አቶ ዮናስ በማሚ ላይ እምነት ስለነበራቸው ድርጅቱም ራሱን የቻለ በመሆኑ የራሳቸው ሥራ ላይ አትከራዋል፡፡ እናት ኖርዌይ፤ ካናዳና ስዊድን ከሚኖሩ በጎ አድራጊዎች የገንዘብ ድጋፍ ያገኝ ነበር፡፡

ካትሪን ፕውፕ አልሰን የተባሉ አንዲት አሜሪካዊ ወይዘሮ ለኢ.ኤ.አይ. ኤች.አይ.ቪ. ፕሮጀክት ከተለያዩ ግለሰቦችና ድርጅቶች ገንዘብ ያስባስቡ ነበር፡፡ ፕሮጀክቱ እናት በሚል ስም ድርጅት ሆኖ መንቀሳቀስ ከጀመረ በኋላ «የአፍሪካ በኤች.አይ.ቪ. ወላጆቻቸውን ያጡ ህጻናት እንክብካቤ ፕሮጀክት» የተባለ ድርጅት አቋቁመው ለእናት መንቀሳቀሻ ገንዘብ ማስባሰብ ጀመሩ፡፡ ወደ ኢትዮጵያም መጥተው ልጆቹን ጎበኙ፡፡ በጉብኝታቸውም ጠቅላላ የችግሩን ስፋትና ጥልቀት ይበልጥ በመረዳታቸው ልባቸው ተነካ፡፡ ወደ አገራቸው ተመልሰው የገንዘብ ማስባሰብን ሥራ አጠናክረው ቀጠሉ፡፡ ለእናትም ቋሚ ወርሃዊ የገንዘብ ድጋፍ ይልኩ ጀመር፡፡

እናት ዓላማው ከኤች.አይ.ቪ. ጋር የሚኖሩ ልጆችን መርዳት ብቻ የነበረ ቢሆንም፤ ማሚና ቤተሰባቸው ከቫይረሱ ነጻ የሆኑ የደህ ቤተሰብ ልጆችን «ወደ አሜሪካ እንልካችኋለን» ብለው ወደ ድርጅቱ ማስገባት ጀመሩ፡፡ ልጆችን ከአሜሪካዊ የጉዲፈቻ አሳዳጊዎች ጋር የማገናኘት ሥራ ለመስራት አስበው ነበር ይህን ያደረጉት፡፡ ድርጅቱ ያለው አንድ ሚኒባስ መኪና በቤተሰቡ ሥም የተገዛ ሲሆን፤ መኪናው በይበልጥ የማሚና ፓፓን ቤተሰብ ያገለግላል፡፡

ለጋሾች የገንዘብ አጠቃቀማቸውን የሚገልጽ የፋይናንስ ሪፖርት ቢፈልጉም እነማሚ አይልኩም ነበር፡፡ የድርጅቱ ገንዘብ በሚባከንዘትና በማወቅ ወይም ባለማወቅ ከቤተሰቡ የግል ሃብት ጋር በሚቀላቀልበት ሁኔታ የፋይናንስ ሪፖርት ማዘጋጀት ለእናት አስተዳዳሪዎች ቀላል አልነበረም፡፡ ድርጅቱ በዚህ ሁኔታ ላይ እንዳለ ካትሪን ፕውፕ አልሰን የመሰረቱት የአፍሪካ በኤች.አይ.ቪ. ወላጆቻቸውን ያጡ ህጻናት እንክብካቤ ፕሮጀክት የእናትን የገንዘብ አጠቃቀም ለማጥናት ተወካዮቹን ወደ አዲስ አበባ ላከ፡፡ እነማሚ ተወካዮቹን በጥሩ ሁኔታ አላስተናገዷቸውም፡፡ የፋይናንስ ሪፖርት ሊጠይቁ፤ «ቆይ ዛሬ ከሰዓት በኋላ . . . »፤ ከሰዓት በኋላ ሲመጡ ደግሞ፤ «በቃ ነገ . . . » እየተባሉ ሪፖርቱን ሳያገኙ መሄጃቸው ቀን ደርሶ ወደ አሜሪካ ተመለሰ፡፡

ሁኔታው እጅግ ያሳዘናቸው ካትሪን ለእናት የሚሰጠው የገንዘብ ድጋፍ እንዲቋረጥ አደረገ። ይህን ተከትሎ በነማሚ ላይ ጫና ተፈጠረ። «ገንዘብ የለም» ብለው ለድርጅቱ ሠራተኞች ደመወዝ መክፈል አቆመ። ለልጆቹ እናት ወደ ክፉ እንደራ እናት በፍጥነት ተቀየረችባቸው። የሚቀርብላቸው ምግብ ዓይነትና ጥራት ቀነሰ። ዳቦ ብቻ በልተው የሚውሉባቸው ቀናት በረከቱ። አንዳንድ ቀን እንዲያውም ዳቦው ተቆራርሶ ለጥጋብ ሳይሆን ለሀይወት ማቆያ ያህል ብቻ ነበር የሚሰጣቸው።

የተመጣጠነ ምግብ በተገቢው ሁኔታ ባለማግኘታቸው ሀጻናቱ በሽታ የመቋቋም አቅማቸው ተዳከመ። የተለያዩ ሀጻናት በየጊዜው ይታመሙ ነበር። ለልጆቹ መታከሚያ የሚሆን ገንዘብ አልነበረም። አንዳንድ ጎብኚዎች መጥተው ሃምሳም ሆነ መቶ ዶላር ሲሰጡ መኪናውም እንደልብ ስለማይገኝ ከለባት ዓመት በታች ዕድሜ ያላቸው ሀጻናት መኖሪያ ከሚገኝበት ቀራንዮ መድኃኒዓለም ቤተክርስቲያን አካባቢ ሞግዚቶች ሀጻናቱን አዝለው በእግራቸው ወደ ሃዚም ቤት የሚሄዱበት አጋጣሚ ነበር። ተገቢ የህክምና ክትትል በላልነበረ በሌድስ ዘጣም የተጎዱ ሀጻናት ይሞቱ ጀመር።

እነማሚ የቤት ዚራይ እንኳን መክፈል አቃታቸው። አከራዮቹን፣ «በሚቀጥለው ወር» ይሉዋቸዋል። «በሚቀጥለው» የተባለው ወር ሮጦ ሲደርስ ደግሞ፣ «አሁን ለጊዜው ገንዘብ ስለሌለን ነው። ከውጪ በዚህ ወር ስለሚላክልን በሚቀጥለው ወር . . . » እያሉ ማባባልና መለማመጥ ነበረባቸው።

ብዙዎቹ ሞግዚቶች ደመወዝ ባይከፈላቸውም በዋነኝነት ልጆቹን ጥለው መሄድ ስለከበዳቸው፣ በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ ድርጅቱ ከእንደገና ያንሰራራል የሚል ጭላንጭል ተስፋ ታይቷቸው ልጆቹን በነጻ ማገልገል ቀጥለዋል። ተቂቶች ተስፋ ቆርጠው ሄደ፣ መጣ ማለት ጀምረዋል።

አመለከውድ የጆሮዋ ችግር እየባለባት እንጂ እየተሻላት አልሄደም። እሷ የመስማት አቅሟ ከጊዜ ወደ ጊዜ እየቀነሰ መሆኑን በጭራሽ ማመን ባትፈልግም፣ መስማት እየተሻሻለት ነበር። እነማሚ፣ «ገንዘብ የለንም» የሚሉበት ጊዜ ነበርና፣ «ቆይ ዛሬ፣ ቆይ ነገ» እያሉ አላሳከሟትም። ከሞግዚቶቿ ጋር የአፋቸውን እንቅስቃሴም ሆነ ፊታቸውን እያነበበች መግባባት ትችላለች። አዘውትራ የማታገኛቸውን ሰዎች ግን ለመረዳት ትቸገራለች።

ከልጆቹ መሀል አንድ ልጅ ከግቢ ውጭ ባለ መደበኛ ት/ቤት ይማራል። አለሙ ይባላል። አመለከውድ የትምህርት ጥማት አላትና እንደ አለሙ ት/ቤት ገብታ መማር ፈለገች።

ሰልባቲ

እጅግ በጣም የምወድዎት አባቱ ለጤናዎት እንደምን አሉ? እኔ እግዚአብሔር ይመስገን በጣም ደህና ነኝ።

ውድ አባቲ፣ እኔ በጣም አገደታለሁ። እኔ ቤተሰቤም ይመጣና ይጠይቀኛል። በአሁኑ ጊዜም ሊመጡ ይችላሉ። 2 ወንድም አሉኝ፤ አዚህ ቤት። አሁን እርስዎ ጋር አክስቲ* ስትመጣ ይተዋወቃሉ። አባቲ፣ ከዚህ ቤት ስመጣ ያቋረጥኩት ከተተኛ ክፍል ነበር። ምንም አልተማርኩም። መማር አፈልጋለሁ። የመማር ግዴታ አለብኝ፤ ነገር ግን ጥቅምት* ላይ ነበር የመጣሁት። ይኸው ምንም ሃልማር ከረምት መጣ፤ ማለት አስተማሪያችን* ቶሎ ስለወጣች። አሁን ግን ውጪ 4ኛ ክፍል እንደ አለሙ መማር አፈልጋለሁ። ጆሮዬን የመኛ ል። «ቆይ ትታከሚያለሽ» ተብዬ ነበር፤ አልታከምኩም። ከዚህ በተረፈ አባታችን በመሆንዎት በጣም ደስ ብሎኛል። እኔ ለልጆች፣ «በእንግዲህ ፓፓዬ ነው የምላቸው። አባታችን ናቸው።» ስላቸው ነበር። እግዚአብሔር ይመስገን፤ ለሁሉም ነገር! በተረፈ በጣም አወድዎታለሁ! ሁላችንም ነን የምንወድዎት።

ላዚ አመለከውድ

* ወ/ሮ ማርታን ይመስላል እነሱት ማለት የመረጠችው
* ወደ እናት የገባችው በጥቅምት ሳይሆን በ1996 ዓ.ም. ህጻር መጨረሻ ላይ ነበር።
* እንዲት አስተማሪ ግቢው ውስጥ ልጆቿን ታስተምር ነበር። ገና ፓፓና ማሚ በገንዘብ እጥረት ምክንያት ለሠራዊቱ ደመወዝ መክፈል ከማቆማቸው በፊት የተሻለ ሥራ አግኝታ ላትቀለች።

ፓፓ ደብዳቤውን ካነበቡ በኋላ አመለከውድ ጆሮዋ በደንብ ስለማይሰማ፣ በወቅቱ ት/ቤት እንደማይልኳት ቢያውቁም፣ እንዲሁ ለአፋቸው መስማት የተላናቸው ሕፃናት ወደሚማሩበት ት/ቤት እንድትገባ ሁኔታዎችን እንደሚያመቻቹ ነገሯት። አመለከውድ በዚህ ዕቅድ ደስተኛ አልነበረችም። የጆሮዋ ችግር ከሌሎቹ ልጆች የተለየች ተደርጋ እንድትታሰብ እንዲያደርጋት በጭራሽ አልፈለገችም። ምንም እንኳ እነፓፓ ለጊዜው ሊያሳከሟት ባይችሉም፣ ወደፊት ጆሮዋን ታከማ እንደምትደን ተስፋ ታደርግ ነበር።

እንግዲህ እንደተወለዱ* ልጆች እግዚአብሔርን የምትከተሉ ሁኑ።

ኢ.ፌ. *2

እግዚአብሔር በምሕረቱ ባለጠጋ ስለሆነ፤ ከወደደን ከትልቅ ፍቅሩ የተነሣ፤ በበደላችን መታን እንኳን በሆንን ጊዜ ከክርስቶስ ጋር ሕይወት ሠጠን።
ኢ.ፌ.

የሰላምታ ደብዳቤ

በጣም የምወድዎት አባቱ ለጤናዎት እንደምን አሉልኝ? እኔ እግዚአብሔር ይመስገን በጣም ደህና ነኝ። ውድ አባቱ፤ እኔ መስማትን በጠቅላላ ጆሮዬ እምቢ አላለኝም። ስለዚህ መስማት የተሳናቸው ትምህርት ቤት መግባት አልፈልገም። ምክንያቱም እኔ በማንበብና በማጥናት ጉበዝ ነኝ። ስለዚህ መግባት የምፈልገው የመንግስት ትምህርት ቤት ነው። ማለትም አለሙ የሚማርበት። መስማት የተሳናቸው አይሁን እንጂ የትኛውም ትምህርት ቤት ይሁን። በሁሉም የትምህርት አይነት ከሰነፍኩ እንባለሁ እንጂ አሁን ብሞት አልገባም! በቅርብ ጊዜ ጀምሮኝ አሁን፤ አሁን በአሁን እንዲህ መሆን አልፈልገም! ጌታ ካለ እታዘምና እድናለሁ ብዬ እመልያለሁ። በእኔክምና ሣይታይ መስማት የተሳናቸው ት/ቤት መግባት ይከብደኛል። ደግሞ እግዚአብሔር ያውቃል። አዋቂ ነው። ሁሉንም ነገር ያውቃል። አባዬ፤ የአማርኛና የእንግሊዘኛ መዝገበ ቃላት መፅሐፍ ይገዙልኝ፤ ማለትም ለ3 ለ4 ምናምን የሚጠቅም። እንግሊዘኛ ማወቅ በጣም አፈልጋለሁ። ከነትርጓሜው እንግሊዘኛ በደንብ እነባለሁ። የአማርኛ እንግሊዘኛ መዝገበ ቃላት መፅሐፍ አሁን ቢገዛልኝ በጣም ደስ ይለኛል። ከሁሉም ነገር በፊት አመሠግናለሁ።

ሰው ሆይ! በጌታ ደስ ሊልህ ይገባል።
እንግዲህ ልጄ ሆይ አንተ በክርስቶስ ባለው ፀጋ በርታ።
ጢጥራዎሽ*3

*1 «እንደተወለዱ» ያለቸው «እንደተወደዱ» ለማለት ነው።
*2/3 የጥቅሶቹን ምዕራፍና ቁጥር አልጻፈኝም።

እነዚህ ልጆቹን በሚገባ መመገብ እንኳን በማይችሉበት ሁኔታ አስጨናቀ አጣብቂኝ ውስጥ ነበሩ። ልጆቹ በበሽታ ብቻ ሳይሆን በተመጣጠነ ምግብ እጦት እየሞቱ ነው። ት/ቤት ልጆቹን መላክ በዚህ ወቅት የማይታሰብ ትንሳኤ ነበር።

«አባዬ፤ እኛ ያሉት ሠራተኞች ይበቁናል። ካልበቁን ሌላ ሠው ይግባ እንጂ ከወጡት አንድ ሰው አንፈልገም።»
አመለዘውድ

በእናት ሀጻናት ማሳደጊያ የሚሠሩ አንዳንድ ሞግዚቶች ደመወዝ ስላልተከፈላቸው ስራ ለቀቁ። ብዙዎቹ ሞግዚቶች ግን ደመወዝም ባይከፈላቸው ከስራ አልቀሩም። እነዚህ ሞግዚቶች ስራ ያልለቀቁት ፓፓና ማሚ ደመወዛቸው ወደፊት እንደሚከፍሏቸው ነግረው ስላባበሏቸው ብቻ ሳይሆን፤ ልጆቹን ስለሚወዷቸውም ነው። ከእነርሱ መካከል አንዳንድ ቀን ከስራ የሚቀሩ ሞግዚቶች ቢኖሩም፤ ልጆቹን በነጻ ለመንከባከብ ፈቃደኞች ነበሩ።

አመለዘውድ ከሌሎቹ ልጆች የተለየች መሆኗን ከመቼውም ጊዜ የበለጠ አሁን ራሷም እያስተዋለችው፤ በሌሎችም እየተስተዋለ ነበር። ጨዋታ አለመውደዷና በብዙ መልኩ የአዋቂ ባህሪ ያላት መሆኗ ልዩ አድርጓታል። ሞግዚቶቿና ሌሎች የሀጻናት ማሳደጊያው ሠራተኞች አሏን እንደሌሎቹ ልጆች ለማየት ሁኔታዋ አልፈቀደላቸውም። ጥቂት ሁኔታዎቿ የልጅ ቢሆኑም፤ በአብዛኛው እነጋገሯና አስተሳሰቧ እንደ አዋቂ ነው። ለነፓፓ በምትጽፈውም ደብዳቤ ሌሎቹን ልጆች በራሷ ስልጣን የመወከል አገዛማግያ ይታይባታል።

እንኳን ሌላ አዲስ ሞግዚት ለመቅጠር ይቅርና፤ ላሉትም በወቅቱ ደመወዝ ለመክፈል የድርጅቱ አስተዳዳሪዎች አቅም ባይኖራቸውም፤ አመለዘውድ የለቀቁት ሞግዚቶች ዳግመኛ እንዲመለሱ አልፈለገችም። ከለቀቁት ሞግዚቶች በተለይ አንዷ በጥሬ የምትማታ ስለነበረች፤ ሌላ የሷ ዓይነት ስልጆቹ ደህንነት የማትጨነት ሞግዚት ትመጣለች የሚል ሥጋት ነበራት። ከተቀጠሩም አዲስ ሞግዚቶች እንጂ የለቀቁት ተመልሰው እንዳይቀጠሩም አጥብቃ ታሳስብ ነበር።

ውድ አባቱ፤ እንደምን አረፈዱ? እኔ ደህና አድሬያለሁ። ሰላም ለእርስዎ እመናለሁ። አባዬ፤ እኛ ያሉት ሠራተኞች ይበቁናል። ካልበቁን ሌላ ሠው ይግባ እንጂ ከወጡት አንድ ሰው አንፈልገም። ስለምትኩ ሁሉን ልጆች ጠይቀው ሠራተኞችን በርቱካንንና* ጥሩነሽን* ብቻ መጠየቅ ይችላሉ። አሁን ያሉት መፅሐፍ ቅዱስ ያስተምሩናል። እነዛ ዘፈን ነበር የሚዘፍነት። እኔ ፀጉር ሲሠሩ ከደከማቸው በጥራ ይማታሉ። ማለትም እኔ ደግሞ በጥራ መመታት በጣም አፈራለሁ፤ ለጆሮ ብዬ፤ ሰሎሜን ብዙ ጊዜ በጥራ

መታታለች፤ ምትኩ የምትባለው። በሰዚህ እኛ አንፈልጋቸውም!
ያሉት ይበቁናል። ካልበቁ አዲስ ይምጣልን! በማለት በትህትና
እጠይቃለሁ።

ከልጆች
አመለከውድ ግርማ
መልካም ቀን!

* ብርቱካን ምግብ አብላይ ናት።

* ጥሩነሽ ከልጆቹ ሞግዚቶች አንዷ ናት።

-47-

«እናት እንዲፈርስና ልጆቿም በአዲስ አበባ ባሉ የተለያዩ
የሀጻናት ማሳደሪያዎች እንዲበተኑ ተወስኖ ነበር።»

አቶ ዮናስ ገርፌ

«ዮናስ ድርጅቱን እንደገና ለማቋቋም እርዳጋ አለች።»

ዶ/ር አለሙ መኮንን

ከናካቴው ከሥራ ከቀሩት ከጥቂቶቹ በስተቀር የእናት ሠራተኞች ያለ
ደመወዝ ለአራት ወራት ሠሩ። እጅግ የተማረሩ አንዳንድ ሠራተኞች
አቤቱታቸውን ለእናት መቆቆር ምክንያት ለሆነው ለኢ.ኤ.አይ.፤ በተለይም
በግል ለሚግባቧቸው ለአቶ ዮናስ፤ በተደጋጋሚ ያቀርቡ ነበር። እናት ራሱን
የቻለ ድርጅት በመሆኑ ኢ.ኤ.አይ. ጣልቃ ለመግባት የሚያስችል ሀጋዊ
መብት አልነበረውም። በ1996 ዓ.ም. የፋሲካ ዕለት የሆነው ነገር ግን አቶ
ዮናስ አንድ እርምጃ እንዲወስዱ የሚያስገድድ ሁኔታ ፈጠረ።

ለበዓሉ ለልጆቹ ሥጋ በበጎ አድራጊ ግለሰቦች ቀርቦ ወጥ ቤት ውስጥ
ሲገባ ልጆቹ ካዩ በኋላ፤ ሥጋው በድርጅቱ ሚኒስትር ከግቢ ውጪ ተወሰደ።
ልጆቹ ዓመት በዓሉን ሥጋ ሳይበሉ አሳለፉ። ይህ ሁኔታ እጅግ ያሳዘናቸው
ሞግዚቶች ለአቶ ዮናስ ያዩትን ነገራቸው። አቶ ዮናስ ትዕግስታቸው
ተሟጠጠ። ተጨማሪ በደል በሀጻናቱና በድርጅቱ ሠራተኞች ላይ ሲደርስ
መስማት አልፈለጉም።

የህግ ባለሞያ ለሆኑት ለጓደኞቻቸው ለአቶ ተመስገን ገብረሥላሴ በእናት
ስላለው ሁኔታ አብራርተው ነገሯቸው። አቶ ተመስገንም በሁኔታው በጣም
አዘነ። ያለምንም ክፍያ ሞያዊ ድጋፍ ለማድረግ በሙሉ ፍላጎት
ተነሳስተውም ለጥቂት ቀናት ማስረጃ ሲያስባስቡ ቆዩ።

ከሦስት ቀናት በኋላ አቶ ተመስገን ተጨባጭ የሆኑ ማስረጃዎችን ያዘ።
ከዚህ በኋላ ነበር ሁለቱ ሰዎች ወደ ፍትህ ሚኒስቴር በመሄድ በወቅቱ
የማህበራት ምዝገባ ጽ/ቤት ኃላፊ ወደ ነበሩት አቶ ጌታቸው ጎንፋ ቀርበው
በእናት የሀጻናት ማሳደሪያ ድርጅት እየሆነ ስላለው ነገር ነገሯቸው።

ነገሩ ጊዜ የማይሰጠው መሆኑን የተረዱት የጽ/ቤቱ ኃላፊ እርምጃቸው
ፈጣን ነበር። በዚያው ዕለት ጠዋት አቶ ዮናስን ይዘው በቀጥታ ወደ እናት
አመሩ። በአጋጣሚ በዕለቱ ሁለት ልጆች፤ በትንንሾቹ ግቢ አንድ፤ ከፍ፤ ከፍ፤
ባሉት ልጆች ግቢ ደግሞ ሌላ አንድ ልጅ፤ ሞተው ነበር። በምግብ ዕጥረት
የተጎዱ በርካታ ልጆችም ቆዳቸው በቁስልና ጠባላ ተሸርጎርጉሯል። አቶ
ጌታቸው የልጆቹን ሁኔታ ሲያዩ ይበልጥ አዘነ፤ ተበሳጭም። እንማሚ

በአስቸኳይ እናትን ለቀው እንዲወጡ አዘዙ። ድርጅቱ እንዲዘጋጅ ሀጻናቱ በአዲስ አበባ በሚገኙ የተለያዩ የሀጻናት ማሳደጊያዎች እንዲበተኑ መወሰናቸውንም ለአቶ ዮናስና ለአቶ ተመስገን አሳወቁ።

በወቅቱ በአዲስ አበባ ከኤች.አይ.ቪ. ጋር የሚኖሩ ልጆችን የሚቀበል ሌላ የሀጻናት ማሳደጊያ ድርጅት አንድ ብቻ ነበር። አመለካከትና ወንድሞቿ ቀደም ሲል የነበሩበት ይኸው የሀጻናት ማሳደጊያ ድርጅት ከአቅሙ በላይ በርካታ ሀጻናትን የሚያስተናግድና የተጨናነቀ ስለነበር ተጨማሪ ልጆችን ለመቀበል ቦታ አልነበረውም። እነአመለካከትም በድርጅቱ ቆይታቸው ከአዋቂዎች ጋር እንዲኖሩ የተገደዱት የተለየ ክፉት እንዲፈጸምባቸው ታስቦ ሳይሆን ኤች.አይ.ቪ. ፖዘቲቭ የሆኑ ልጆች የሚኖሩባቸው ክፍሎች በመጣበባቸው ምክንያት ነበር። አቶ ዮናስ ጎርፌ ይህንኑ ሁኔታ ስለሚያውቁ ለፍትህ ሚኒስቴሩ ባለስልጣን፣ «ገንዘብ ካገኘና አሠራሩን ካስተካከልን ልጆቼ እዚህ እንዲኖሩ ቢደረግ ጥሩ ነው።» የሚል ሃሳብ አቀረቡ።

አቶ ጌታቸውም በዚህ ሃሳብ በመስማማታቸው አቶ ዮናስ በአሜሪካ የአፍሪካ በኤች.አይ.ቪ. ወላጆቻቸውን ያጡ ሀጻናት እንዲቀበሉ ፕሮጀክት የተባለውን ድርጅት ለመሰረቱት ለካትሪን ፕውፕ አልሰን ደወሉ። ካትሪን ከዚህ ጌትስ ፋውንዴሽን ያገኙት ስድሳ ሺህ ዶላር እንዳለና ድርጅቱ አሰራሩ እስከተስተካከለ ድረስ ገንዘብ መለክ እንደሚችሉ ለአቶ ዮናስ አረጋገጠላቸው።

ድርጅቱን ከአንደገና በካትሪን ፕውፕ አልሰን ድርጅት ስም ለማቋቋምና ህጋዊ መሠረት ለማስያዝ አቶ ዮናስና አቶ ተመስገን ላይ፣ ታች ማለት ጀመሩ። ለቅርብ ወዳጆቻቸው የሀጻናቱን ሁኔታ ሲያስረዱባቸው፣ ከነሱ የሚጠበቀውን ለማድረግ ዝግጁ መሆናቸውን አረጋገጠላቸው። እናት ስሙ ተቀይሮ የአፍሪካ በኤች.አይ.ቪ. ወላጆቻቸውን ያጡ ሀጻናት እንዲቀበሉ ፕሮጀክት ተብሎም በአቶ ዮናስ ጎርፌ፣ በአቶ ተመስገን ገብረሥላሴ፣ በአቶ አምሃ መኮንን፣ በዶ/ር ዳንኤል ብስራት እና በአቶ ሰለሞን ዐጋለ የቦርድ አባልነት ተቋቁሞ በሰኔ 1996 ዓ.ም. ተመዘገበ።

አቶ ዮናስ ድርጅቱን ከአንደገና የሚያደራጅ ባለሙያ ማፈላለግ ጀመሩ። ዶ/ር አለሙ መኮንን የተባሉ አንድ ሰው ይህንኑ ኃላፊነት በብቃት ሊወጡ የሚችሉ መሆናቸውን ሰዎች ጠቆሟቸው። ዶ/ር አለሙ በወቅቱ ሥራ ይበዛባቸው ስለነበረ ድርጅቱን ከአንደገና የማዋቀሩን ሥራ ሊመሩ እንደሚችሉ ለአቶ ዮናስ ነገሯቸው።

«ልጆቼ ያለብት ሁኔታ ጊዜ የማይሰጥ ነው። እየሞቱ ነው። ለእነሱ የሚሆን ሌላ ድርጅት ስለሌለ ድርጅቱን በፍጥነት መልሰን ማቋቋም አለብን። አንተ ይህን ኃላፊነት ለመውሰድ ካለህ ብቃት አንጻር፣ እንደ

ኢትዮጵያዊነትህም የሀጻናቱን ህይወት የማዳን የዚግነት ግዴታ አለብህ።» ብለው አቶ ዮናስ ዶ/ር አለሙን አሳመኗቸው።

ሀጻናቱን በተሻለ ሁኔታ ለመንከባከብ ሁኔታዎችን የሚያመቻች ኮሚቴ ተመሰረተ። በወቅቱ የእናት ሁኔታ እንግብጋቢ ስለነበር ከአሜሪካ የሚላከውም ብር እስኪደርስ አቶ ዮናስ ከኤ.ኤ.አይ. በጀት ሦስት ሺህ ብር በብድር መልክ ጠይቀው ለድርጅቱ መንቀሳቀሻ በዶ/ር አለሙ ለሚመራው ኮሚቴ ሰጡ።

«ጆሮ ለባለቤቱ ባዳ ነው» እንደሚባለው ጉዳዩ በቀጥታ ቢመለከታቸውም እየሆነ ስላለው ነገር ልጆቹ አያውቁም ነበር። ብዙዎቹ እስኪጠግቡ ባይበሉም፣ የሚበሉት ስላላጡ በማሚና ፓፓ አስተዳደር ስለመገዳታቸውም አያስቡም። እነአመለካከትና ጌታቸው በርካታዎቹ እጅግ በከፋ ድህነት ውስጥ ስለኖሩም ሊሆን ይችላል ሀጻናት ማሳደጊያው የነበረበት ሁኔታ ብዙም ያላስከፋቸው። «ከፍተኛ ፊቱ» እንደሚባለው ከሞግዚቶቻቸው የሚያገኙት ፍቅር ደግሞ አልጎደለባቸውም።

የድርጅቱን አሰራር ለማስተካከል በዶ/ር አለሙ መኮንን የሚመራ የባለሙያዎች ቡድን ጥናት ጀመረ። ያሉት ሞግዚቶችና ሠራተኞች እንዲቆዩ ለማድረግና ደመወዛቸውን ለመጨመር ሁለት መመዘኛዎች ጥቅም ላይ ዋለ። ሠራተኞቹ በሥራ ገበታቸው ላይ እንዲቆዩ፣ ልጆቹ ስለእያንዳንዱ የድርጅቱ ሠራተኛ ያላቸው ስሜት እየተጠየቀ ጥናት ተደረገ። ልጆቹ ለአንዲት ሠራተኛ ጥሩ ስሜት እንዳላቸው፣ እንደሚወዷት ከተረጋገጠ፣ የሠራተኞቹን ደመወዝ ለማሻሻል የሠራተኞችን ዓመት ብዛት ማወቅ በቂ ነበር። ሥራው ቀላል የሚባል አልነበረም። የማሚና ፓፓን ድክመት በማጋለጥ በዶ/ር አለሙ ለሚመራው ኮሚቴ ከፍተኛ ድጋፍ ያደረገ አንድ ሠራተኛ በሀጻናቱ አይወደድም ነበር። ኮሚቴው እሱንም ማባረር ነበረበት።

ከዚህ ከአንድ ወር በላይ ከፈጀ ጥናትና ድርጅቱን ዳግመኛ የማዋቀር ሥራ በኋላ የአፍሪካ በኤች.አይ.ቪ. ወላጆቻቸውን ያጡ ሕፃናት የእንዲቀበሉ ፕሮጀክት እንደ አዲስ ተቋቋመ።

ልጆቹ የሚወዷቸው ሞግዚቶችና ሌሎች የድርጅቱ ሠራተኞች ሥራ ቀጠሉ። ለአራት ወራት ደመወዝ ሳይከፈላቸው፣ «ልጆቼን እንዴት ትተን እንሂዳለን?» ብለው በነሃ፣ ለሕሊናቸው ሊያገለግሉ የነበሩ ነባር ሞግዚቶች ያልተከፈላቸው ደመወዝ ተከፍሏቸው፣ ደመወዝ ጭማሪም ተደርጎላቸው፣ ደመወዛቸውን በየወሩ ማግኘት ጀመሩ።

ድርጅቱንም በዋና ዳይሬክተርነት እንድትመራ ወ/ት ስድሴ በሊ የተባለች የሃያ ስምንት ዓመት ወጣት በነሐሴ 1996 ዓ.ም. ተቀጠረች። ህልውናው እደጋ ውስጥ የነበረው ድርጅት፤ ከአዲሷ ዳይሬክተርና ከአዲሱ ስሙ ጋር ማንበራራት ጀመረ። ለልጆቹ የሚደረገው እንክብካቤና ድጋፍ የተሻለ ሆነ። ተመጣጣኝ ምግብና ተገቢ የህክምና ክትትል ማግኘት ጀመሩ።

በ1997 ዓ.ም. መጀመሪያ ላይ ት/ቤት መሄድ የሚችሉት ልጆች በሙሉ ከግቢ ውጪ በሚገኝ ት/ቤት ትምህርት ጀመሩ። ለልጆቹ በጣም የሚያስደስት ጊዜ ነበር። ት/ቤት ደርሶ መምጣት፤ ከህጻናት ማሳደጊያው የግንብ አጥር ውጪ ያለውን ዓለም አዘውትረው ለማየትና ከሌሎች ብዙ ልጆች ጋር ለመገናኘት ዕድል ሰጣቸው።

አመለዘውድ ሶስተኛ ክፍል ገባች። አባቷን አጥታ፤ ለቤተሰቦቿ ስትል ትምህርት ባቋረጠችበት ጊዜም ቢሆን ወደፊት ትምህርቷን ተምራ፤ ትልቅ ደረጃ ላይ ደርሳ፤ እናቷንና ወንድሞቿን በሰላምና በደስታ በአንድ ጣሪያ ስር ለማኖር ትመኝ ነበር። እናቷን ብታጣም ወንድሞቿ አሉላት። ለምኞቷ መሳካት መሠረት እንደሆነ የምታስበውን የትምህርት ዕድል ስታገኝ ሙሉ ትከራት ሰጥታ በታላቅ ፍላጎትና ጉጉት መማር ጀመረች። ሆኖም ህመሟ ትልቅ እንቅፋት ሆነባት። ገና ትምህርት በጀመረችባቸው የመጀመሪያ ሳምንታት በውጋትና የጆሮ ህመም መሰቃየት ጀመረች።

የአስተዳደር ሠራተኞች ቢሮ ሌላ ራቅ ያለ ግቢ ውስጥ በመሆኑ አመለዘውድ ከስድሴ ጋር በየዕለቱ ለመገናኘት ዕድል ባይኖራትም ስድሴ ሥራ በጀመረች በጥቂት ወራት ውስጥ ሁሉቱ በጣም ተቀራርበው ነበር። ደብዳቤም በየጊዜው ይጻጻፉ ነበር።

መስከረም 19፣ 1997

እናቴ ማሚ ስድሴ፤

እንደምን አለሽ? ለሊት እንቅልፍ በዓይኔ ሃይዞር አደርኩና ቀን ተኛሁ። ሲወጋኝ እንቅ፤ ልቅቅ ሲያደርገኝ ነው። ባለቅስ አደርኩ። ሃኝክና አፊን ሰከፍት ይወጋኛል። የሚጠጣ ምግብ ይሻለኛል። ንፁህ በሶ ግዢልኝ። ማሚ ስድሴ ጆሮዬን እንደዚህ ከሚያመኝ ሞትን አመርጣለሁ። እንዴት እንደሚያመኝ እኔ ነኝ የማውቀው። ስለሃፍሽልኝ በጣም አመሠግናለሁ። አንቺንም ጌታ ይባርክሽ! ጆሮዬን ሲሻለኝ አፅፍልሻለሁ። የምነግርሽ ነገር አለኝ፤ በፅሁፍ ነው የምነግርሽ። ፀልይልኝ።

ቻው

አመለዘውድ ህመሟን ችላ ጠንካራ ታጠና ስለነበረ መጀመሪያ በተፈተነቻቸው ፈተናዎች አስር ከአስር አመጣች።

02/03/97

የሠላምታ ደብዳቤ

ለውድ እናቴ ማሚ ስድሴ፤

ይድረስ በጣም ለምድሽ እናቴ ማሚ ስድሴ! ለጤናሽ እንደምን አለሽ? እኔ ጌታ ኢየሱስ ይመስገን በጣም ደህና ነኝ። ማሚ ስድሴ! እኔ በትምህርቴ ጉበዝ እየሆንኩኝ ነው። በፈተና አማርኛ 10፤ ሒሳብ 10፤ እንግሊዘኛ 10 አመጣሁ። የደብተር ማርክም ደረጃኩት። አስፈርመ ተብሏል። ፈርሟልኝ። ከለር አስፈላጊ ነው። ለስዕል አምጦ ተብሎ ነበር። «ማሚ ስድሴን አስፈቅጂና አሰጥሻለሁ» ብላለች። «ማሚ ስድሴ ስጪ ካለችኝ ይሰጥሻል» አለችኝ ከቤት። ስለዚህ ፍቀጃልኝ። ደግሞ ብርድ ልብስ የለኝም። እኔ የምለብበው ብርድ ልብስ አይደለም። ለባልኝ ከአሜሪካን የተላከላት ፎጣና የአልጋ ልብስ ነበር። አሁን በጣም ይበርደኛል። ብርድልብስ ፈልጋልኝ። ስለሚበርደኝ መሠለኝ የሚያመኝ። ደግሞ ማሚ ስድሴ በናትሽ! በምትወጂው አምላክ! ባለ 5 ብር ወይም 3.50 የሚሸጠውን ሠዓት ግዢልኝ! ለማንም ማሚ ስድሴ ነች የገዛችልኝ አልልም። ማሚ ስድሴ በጣም እወድሻለሁ! በናትሽ አንድ ሁለት ቁጥር የሚቆጥረውን ግዢልኝ! ሲባል የሠማሁት 3.50 ነው። ሠዓቱ ትንሽ አይደለም፤ ትልቅ ነው። እኔ ቤተሰቤን ግዙልኝ ከምል! አንቺን ብል ይቀለኛል። የ11፤ ዓመት ልደቴ ጥቅምት 19 ነበር፤ ሃይዘበር አለፈ። አክሰቲ*፤ ተነጋግረን ይከበራል ብላ ነበር። ይሁን ያልኩሽን ሠዓት አደራ ግዢልኝ! ግን በአደራ አይደለም በልመና ነው።

ጌታ አብዝቶ ይባርክሽ!

*ከቤ (ከበቡሽ) ግቢው ውስጥ በተለይ ፊደልና ቁጥር ያለዩ ህጻናትን የምታስተምር መምህር ናት።

*አመለዘውድ በትክክል ዕድሜዋን ላታውቀው ትችላለች ግን በዚህ ዓመት የአስራ ስድስት ዓመት ልጅ ነበረች።

*እዚህም ደግሞ አክሰቲ ያለችው ወ/ሮ ማርታን ይመስላል።

-48-

«እኔ እግዚአብሔር እዚህ በታ እናት አድርጎ አስቀምጥኛል ብዬ ነው የማምነው። ለሁሉም እኩል የልጆቹ ፍቅር አለኝ ብል በእውነት ነው።
የሷ ትንሽ የሚለየው አንድ አትሰማም፤ እንደልጆች እንደልሷ መሆን አትችልም፤ በሽታ በጣም ያጠቃታል።»
ወ/ሮ ገነት ገብረጻድቅ

በ1997 ዓ.ም. ሕዳር ወር ወ/ሮ ገነት ገብረጻድቅ የተባሉት የአስተዳደር ሠራተኛ በድርጅቱ ተቀጠረች። ወ/ሮ ገነት ዘወትር ልባዊ ፈገግታ የሚታይበት ክብ የቀይ ዳማ ፊት ያላት፤ አጠር፤ ወፈር ያለች ባለትዳርና የአራት ልጆች እናት ናት። ድርጅቱ የሚያሳድጋቸውን ልጆች ቀረበቻቸው። ከልሷ ታገለግላቸው፤ ትመክራቸው፤ የእናትነት ፍቅር ትሰጣቸውም ጀመር። በሕፃናቱ ለመወደድም ብዙ ጊዜ አልወሰደባትም። ልጆቹ ከወደዷቸው አፍቃሪዎች ናቸው።

ለየት ባለ ፀባይዋ አመለዘውድ የወ/ሮ ገነትን ትኩረት ለማግኘት ቀዳሚ ሆነች። ከሁሉም በላይ በየጊዜው መታመሟ፤ የጆሮዋም ችግር ወ/ሮ ገነት ሕሷን በቅርብ ሆና ለመርዳት አነሳሳት። ታማሚ መሆኗ ብቻም ሳይሆን የአመለዘውድ ብስለት፤ ፍቅርን ለሚሰጣት ሙሉ ፍቅር የምትሰጥ መሆኗ፤ ስለመጽሐፍ ቅዱስና ስለመንፈሳዊነት ያላት ከሌሎች ልጆች የላቀ ግንዛቤ ወ/ሮ ገነት በልጅቷ እንድትሳብ የሚያስገድዱ ሁኔታዎች ነበሩ።

ወ/ሮ ገነት፤ «እግዚአብሔር እዚህ መሥሪያ ቤት ያስገባኝ ለልጆቼ እናት እንድሆናቸው ነው።» ብላ አመነች። ለልጆቹ የምታደርገው መልካም ነገር ሁሉ እጅግ ያስደስታታል። ለልጆቹ ጊዜዋንና ጉልበቷን መሠዋት፤ የእናትነት ፍቅሯን አብዝታ መስጠት ያረካታል። ወደዚህ ህጻናት ማሳደጊ ከመጣች ጀምሮ ትርጉም ያለው ህይወት አየናረች እንደሆነም እየተሰማት ነው።

አመለዘውድ ታማሚ በመሆኗ፤ እንደሌሎች ልጆች ለመጫወት ግቢው ውስጥ ስለማትሯሯጥ ከሷ ጋር በመነጋገር የበለጠ ጊዜ ታሳልፋለች። አመለዘውድ ወ/ሮ ገነት ለሷ ያላትን ልባዊ ፍቅር ለመረዳት ረጅም ጊዜ አልወሰደባትም። እናም አሷም አዲሷን የድርጅቱን ሠራተኛ በጣም ወደደቻት።

-49-

«ሳትታመም ምትቆየው አንድ ወር ቢሆን ነው። በየጊዜው ትታመማለች። ት/ቤት እየታመመችም ትሄዳለች»
ጫልቱ ጌታሁን (ሞግዚቷ)
«የፈለገ ብታቀርብላት እምቢ ካለች፤ በጣም የሚገርምህ ብታባብላት አትበላም።»
ወ/ሮ ገነት ገብረጻድቅ

አመለዘውድ በ1997 ዓ.ም. የሦስተኛ ክፍል ትምህርቷን በትጋትና በንቃት ለመከታተል ብትሞክርም፤ በየጊዜው ትታመም ነበር። የህመሟ ዓይነትና ክብደት ይለያይ እንጂ ሳትታመም ያላለፈችው ወር አልነበረም። በየጊዜው ሆስፒታል ትመላለስ፤ አንዳንድ ጊዜም ለጥቂት ቀናት ትተኛ ነበር። ለመማር ካፍተኛ ፍላጎት ስለነበራት እያመማትም ት/ቤት የምትሄድባቸው ቀናት ጥቂት አልነበሩም። አንዳንድ ጊዜ ት/ቤት ሄዳ ህመሟ ልትቋቋመው ከምትችለው በላይ ሲሆንባት ከክፍል ትምህርት አቋርጣ ትወጣለች።

ገንዬ ምነው ጠፋሽ? እኔ ይሄን ሠሞን አይቼሽ አላውቅም። ደህና ነሽ ወይ? ሁላችሁም ደና ናችሁ? ማሚ ሰድሴስ? ደህና ናት ወይ? ካለች ሠላም በይልኝ። እኔ በጣም ደህና አይደለሁም። ቅዳሜና እሁድ ሆዴን ያመመኝ፤ ዛሬም አሞኝ ከትምህርት ቤት በ4:00 ወጣሁ። አፍንጫዬም በጣም ይደማል። ማታ፤ ማታ አንሰላዬና ትራሴ ተለቅልቆ ነው የሚያድረው። ደህንን የፃፍኩልሽ ለሠላምታ ነው። አሁን በጣም ናፍቀሽናል። ደግሞ ቅዳሜ ለምን ሺዲዮ አላክሽም? ደብሮን ነበር የዋለው። በይ በሰላም እንገናኝ። ፓፓዬ ለይድነታቸው ገዝተሽ ባኪልኝ። በተረፈ ቻው። ጫማዬን እንዲያሰፋልኝ ለይርኔ* ንገረው።

ቻው
ከአመለዘውድ፤ ለገነት

ጥቅስ
አምላኬ እንደባለጠግነቱ መጠን የሚያስፈልጋችሁን ይመላ ላችሁ!

ጌታ ይባርካችሁ! ቢሮ ያላችሁትን በሙሉ።

*የድርጅቱን ሽፈር ይድነታቸውን ስታቆላምጠው፤ «ይድኔ» ሳይሆን፤ «ይርኔ» ነበር የምትለው።

አመለከውድ ምግብ በእጅጉ ታማርጥ ነበር። የምግብ ፍላጎት አልነበራትም። እንዲዘጋጅላት ጠይቃ የቀረበላትን ምግብ እንኳን ትንሽ በልታ ትተውዋለች።

አንድ ቀን አመሻሽ ላይ ወ/ሮ ገነት ልጆቿን ለማየት ወደሚኖሩበት ግቢ ስትመጣ አመለከውድ እንጆራ በበርበሬ ስትበላ ደረሰች። ዓይኗን ማመን አልቻለችም።

«እንዴ ለምንድነው እንጆራ በበርበሬ የምትበደው?» ብላ ጠየቀችት።
«እንጆራ በበርበሬ ስላለችኝ ነው። ሌላ የምፈልገው ምግብ የለም።» አለችት አመለከውድ።

ወ/ሮ ገነት ሞግዚቶቹ አመለከውድን የበደሏት መሠላትና እጅግ አዘነች።
«የፈለገ ነገር ቢሆን እንዴት እንጆራ በበርበሬ በልተሽ ታድሪያለሽ?» አለች ከፍቅሯ ብዛት ሐዘንና ቁጣ በውስጧ እየተተራመሰ።

ሄዳ ከሞግዚቶቿና ከምግብ አብሳዩዋ ጋር ተፋጠጠች።
«ለምንድነው ለአመለከውድ ደረቅ እንጆራ በበርበሬ የሰጣችኋት?»
«የአዘጋጀውን ምግብ አልበላም አለች። እንጆራ በበርበሬ ስጡኝ ብላን ነው።» አለች ከሞግዚቶቹ አንዷ።

አመለከውድ ምግብ በጣም ስለምትመርጥ ብዙ ጊዜ ሞግዚቶቹ እንዲሰጣት የምትጠይቀው ምግብ ይጠቅማታል ወይስ አይጠቅማትም ብለው ለማሰብ ጊዜውም፣ ሁኔታውም አይፈቅድላቸውም። እናም በተቻለ አቅም የጠየቀችውን ሊሰጧት ይሞክራሉ። የምግብ ምርጫዎቿ እንዳንድ ጊዜ ግራ የሚያጋቡ ናቸው። ቆሎ፣ ቂጣ፣ ድንች ቅቅል በበርበሬ፣ እንጆራ በበርበሬ፣ ሙዝና ዳቦ እንደምትጠይቀው ሁሉ ወተት፣ ሥጋ ጥብስ፣ እንቁላልም እንዲሰጣት ትጠይቃለች። የጠየቀችው ቢቀርብላትም ትንሽ በልታ፣ «በቃኝ!» ትላለች። ምግቡ ቢያምራትም በቂ የምግብ ፍላጎት ስለሌላት ብዙ አትበላም። ስለማትበላ ሠውነቷ ደቃቃ ነው።

ወ/ሮ ገነት ሐዘንና ንዴቷ ከልክ ያለፈ ስለነበር ራሷን መቆጣጠር ስላልቻለች ማልቀስ ጀመረች።

«ስለጠየቀች ተብሎክ ለልጅቷ የማይጠቅም ምግብ መሰጠት የለበትም። ታማሚ መሆኗን መቼስ የረሳችሁት አይመስለኝም።» አለች።
«እሷክ ሥጋም ብትል ስናቀርብላት አትበላም። ትንሽ ቀምሳ ነው የምትተው። የጠየቀችውን ምግብ ደግሞ ቆሎም ይሁን ጥብስ ማግኘት ትፈልጋለች።» አለች ሌላዋ ሞግዚት።

ወ/ሮ ገነት ሞግዚቶቹ ያሏት አልተዋጠላትም።
«ቢሆንም እሷ ስጡኝ ብትልም፣ ራቷን እንጆራ በበርበሬ መብላት የላለትም።» ብላ ተቆጣች።

ወደ አመለከውድ ተመልሳም፣ «አመለከውድ ካሁን በኋላ ማንኛውንም ምግብ ስትፈልገህ ለኔ ንገሪኝ፤ እኔ እገዛልሻለሁ። ከቤቴም ቢሆን አመጣልሻለሁ። የምትፈልገውን ምግብ ሁሉ ጠይቂኝ እሼ! እንጆራ በበርበሬ አይጠቅምሽም። ሌላ የሚያወፍርሽ፣ ጤነኛ የሚያደርግሽን ምግብ ነው መብላት ያለብሽ።»

«እሼ ገንዬ!» አለች አመለከውድ ፈገግ ብላ። ወ/ሮ ገነት ለእሷ ያላትን ፍቅርና መቆርቆር ይበልጥ በመረዳቷ ደስ ብሏታል።

እሷ ለራሷ ከምትጨነቀው የበለጠ የምትጨነቅላት ሌት እንደሆነች ገባት። ከዚያች ምሽት በኋላ አመለከውድ ወ/ሮ ገነትን የምትፈልገውን ምግብ ሁሉ እንዲገዛላት ትጠይቅ ጀመር። ብዙ ጊዜ፣ «ልቤንና ጨንገራዬን ያቃጥለኛል» ትል ነበር። ሙዝና ዳቦ ለመብላት ያላትን የተሻለ ፍላጎት ከደብዳቤዋቿና ከአጫጭር መልዕክቶቿ በግልፅ መረዳት ይቻላል። ከገነት ጋር የእናትና ልጅ ዓይነት ቅርበት ስለነበራቸው፣ እንዲሁም ህመሟ ከባድ ስለነበር የጠየቀችው ምግብ በወቅቱ ካልተገዛላት በደብዳቤዋቿና በአጫጭር መልዕክቶቿ ትቆጣና ትነጫነጭ ነበር።

ቀን 22/6/97

ለውድ እናቴ ገነት፣ እንደምን አለሽ? እኔ እግዚአብሔር ይመስገን፣ በጣም ደና ነኝ። በቀደም ለታ (ምን) ትፈልጋለሽ አላልሽኝም ነበር ወይ? ያልኩሽን መቼ ገዛሽልኝ? እረስተሽው ነው? ወይስ ምን ሆነሽ ነው? ለኔ ሙዝ አልገዛሽልኝም። ዛሬ ሐኪም ውዬ ነው የመጣሁት። ሙዝና ዳቦ ለይድነቃቸው ዛሬ ማታ ላኪልኝ። የሚጠበስ ሥጋ ግዢ። እኛ ጋር ያለው የተፈጨ ነው፤ ስለዚህ ቀይ ወጥ ሲሠራ መብላት አልቻልኩም። ስለዚህ እባክሽን በተቻለሽ መጠን ያልተፈጨ ሥጋ ላኪልኝ። ለኔ ብቻ 1 ኪሎ ለ4 ቀን ምናምን ይበቃኛል። ማታ ግን ሙዝና ዳቦ ላኪልኝ። በተረፈ እንዳትረሺው።

ቻው
ቻው
ጌታ ይባርካችሁ!

14/7/97

ለውድ እናቴ ገነት፤

እንደምን አለሽልኝ? ጠዋት መጥተሽል ወይ? እኔ እያጠናሁ ስለነበረ አላየኩሽም። እኔ በጣም ደህና ነኝ። ኢየሱስ ይመስገንልኝና ገንዬ በደንብ እየፀለይኩ ነው። እናንተም ፀልዩልን። ጌታ እንደሚያድነን ተስፋ አለኝ። ለይድነታቸው ሙዝና ዳቦ ገዝተሽ ላኪልኝ። ይድነታቸው ማታ ሲመጣ ያመጣልኛል። በተረፈ አንቺን ማሚ ስድሴን ኤደንን ጌታ ይባርካችሁ! ኤደንንና ስድሴን ሠላም በይልኝ።

ጥቅስ

የጌታን ስም የሚጠራ ሁሉ ይድናልና።

ቻው ቻው

ለኤደንና ለማሚ ስድሴ፤ ለገንዬ «ከእንተ ሌላ የለኝም ወዳጅ» የሚለውን መዝሙር ጋብዣችኋለሁ።

*ኤደን በወቅቱ የድርጅቱ ሂሳብ ሠራተኛ ነበረች።

17/8/97

የምወድሽ ገነት እንደምን አለሽልኝ?

እኔ በጣም ደህና ነኝ።

ገነት አርብ ለት ዳቦና ሙዝ ብዬሽ አሁን ለይድነታቸው እልክልሽለሁ ብለሽኝ አልነበረ? መቼ ላክሽልኝ? ገነት፤ እኔክ እንጀራው ጨንገራዬን እያቃጠለኝ ምሳዬን አልበላም። ለቁርስ የተገዛ ከተረፈ ለአሰማን ነው የሚሰጠው። ስለዚህ ለምን ዝም አልሸኝ? ወይስ እየረሳሽኝ ነው? ለምን አትልኪልኝም? ሚማዬንም አሰፈልኝ። ዛሬ ማታ ለይድነታቸው ሙዝና ዳቦ ላኪልኝ ግን እንዳትረገጡ። በተረፈ ማሚ ስድሴን ሠላም በይልኝ። «አሰማን ሙዝ አይፈልግም፤ ሆዱን ያመዋል።» ብላለች አባቴ*። እሱም ከዚህ በፊት የገዛሽለትን እምቢ ሲል ለልጆች ሠታቸዋለች። የሚበላው ምሳ ዳቦ ስለሆነ ለኔ ሙዝና ዳቦ፤ ለሱ ዳቦ ላኪልኝ። እንዳትረገጡ! ከረሳሽው አልፅፍልሽም። በተረፈ ጌታ ይባርካችሁ!

ቻው ቻው

*አባቴ (አመለዘውድ አሴ እያለች ታቆላምጣታለች) ምግብ አብላይ ነች።

አመለዘውድ የፈለገችው ምግብ ይገዛላታል፤ ወይም ይሠራላታል። ወ/ሮ ገነት እንደተቀጠረች ሰሞን ምግብ ከቤቷም አዘጋጅታ ታመጣለች ነበር። ግን የጠየቀችውም ቀርቦላት በደንብ አትበላም! ትንሽ ቀምላ ትተወዋለች። ወ/ሮ ገነት ስትመጣ አመለዘውድ ጠይም ፊቷ በውብ ፈገግታዋ ይደምቃል። ወዳታለች። በደብዳቤም ፍቅሯን ያለመታከት ትገልጽላታለች።

ለውድ እናቴ ገንዬ፤ እንደምን ዋልሽልኝ? ገንዬ፤ አንቺ ለኔ በጣም ደግ ነሽ። ሲያመኝ ከጉኔ ሳትለይ ከቤትሽ የምፈልገውን በማምጣት አስታመሽ ለዚህ ያበቃሽኝ። አመሠግናለሁ! እግዚአብሔር ይባርክሽ! የምትፈልገውን ይስጥሽ! ገንዬ፤ ከምር ነው አንቺ ለኔ እናቴ ነሽ። ልክ እንደእናቴ ነው የምትጨነቁልኝ። እኔም ግን ከበፊቱም አወድሻለሁ። ገንዬ፤ ጠዋት፤ ጠዋት ቁርስ የፈረንጅ ዳቦ ነው፤ እኔ ግን አስጠላኝ። ስለዚህ አንባሻ ከውጭ ቢገዛልኝስ? አሳ ስለገዛሽልኝ በጣም አመሠግናለሁ። ቡርታዬ፤ «ነገ እሠራልሽለሁ» ብላኛለች። ገንዬ፤ ዛሬ ለይድነታቸው ሽንብራና ስንዴ ላኪልኝ። ለምን መሰለሽ? ቆሎ በጣም ሰላማረኝ ነው። አቶሉኒ ደግሞ አልወድም። ስለዚህ ማታ አሴ ትቆላልኛለች። ሽንብራና ስንዴ ለይርኔ ላኪልኝ። ገንዬ በናትሽ እንዳትረገጡ! ለይድነታቸው ላኪልኝ! በተረፈ ጌታ ኢየሱስ በስራሽ ይርዳሽ! ከአንቺ ጋር ይሁን! ትንሽ ስለተሻለኝ ነው የፃፍኩልሽ።

ጌታ ይባርክሽ!

ከጌታ ጋር ሁኒ!

ገንዬ ለዘላለም አወድሻለሁ!

አንድ ቀን ጥብስ እንዲዘጋጅላት ጠይቃ የጠየቀችው ቀርቦላት ትንሽ በልታ ተወችው። ወ/ሮ ገነት ብዙም እንዳልበላች ከምግዚቶቿ ለማች።

«ዛሬ እንዴት ነሽ?» አለቻት።

«ትንሽ ተሽሎኛል ገንዬ!»

«ምግብ አሁንም አይበላልሽም?»

«አዎ፤ ብዙም አይበላልኝም።»

«አንቺ ግን ለምንድነው የማትበይው አመለዘውድ? ሀመሙን መቋቋም የምትቸደው አኮ ስትበዩ ነው።» ወ/ሮ ገነት ከልብ ተጨንቃ ጠየቀችት።

«ድሮ ከእናቴ ጋር ስኖርም አይበላልኝም። ትንሽ ነበር የምበላው።»

«ለምን ነበር የማትበይው?»

«እኔ እንጂ» አለች።

«እኔ እንጂ» ትባል እንጂ መልሱን ግን ወዲያው አስታውሳችው። ብዙ ጊዜ ቤታቸው ውስጥ በቂ ምግብ አይኖርም ነበር። ምግብ ሲኖርም በህመሟ ምክንያት የምግብ ፍላጎት ዝቅተኛ በመሆኑ አትበላም።

«አሁን ግን መብላት አለብሽ አመለከውድ። መብላት አለብሽ! አለዚያ ትታመሟለሽ፤ ቶሎ አትድኚም።»

«እሺ! አበላላሁ ገንዬ።» አለችት። ልትታዘዝ ብትፈልግም የምግብ ፍላጎት ስለሌላት ከጥቂት ጉርሻዎች ያለፈ ለመብላት ትቸገራለች።

በወ/ሮ ገነትና በአመለዘውድ መካከል ያለው ፍቅር እየጠነከረ መጣ። አመለዘውድ የወ/ሮ ገነትን ከፍተኛ ትኩረት ስለምታገኝ፣ ወ/ሮ ገነትን የራሷ ብቻ አድርጋ እስከማሰብ ድርሳ ነበር። ፍቅሯን ሌሎች ልጆች እንዲሻሙባት አትፈልግም። ለሷ የምትሰጠውን ትኩረት ሌሎች ልጆች ስትሰጥ ካየች፣ ብዙዎችን የሚያስደምጥ ብሰለቷ ገደል ይገባል። ድንገት ቀናተኛና ራስ ወዳድ ሕፃን ትሆናለች።

አንድ ቀን ወ/ሮ ገነት አታገኝ ለምትባለው የአመለዘውድ የቅርብ ጓደኛ የበዛ ፍቅር ስትሰጣት አይታ ቀናች። ወ/ሮ ገነት ከሄደች በኋላ አጭር ደብዳቤ ፃፈች፤ «ለአታገኝ ታዳያለሽ» የሚል መልዕክት የያዘ ነበር። ወላጆቻቸውን ያጡ ልጆች የሚኖሩበት እንደሚታወቅ ውስጥ ሁሉም ህጻናት ፍቅርና ትኩረት የተጠሙ ናቸው። ወ/ሮ ገነት እንደሌሎቹ የድርጅቱ ሠራተኞች በተቻለ መጠን ለማንም ላለማዳላት ትጠነቀቃለች። ለአመለዘውድ የበለጠ ትኩረት የምትሰጠው ግን «ታማሚ ስለሆነች የበለጠ እንክብካቤ ያስፈልጋታል» ብላ ስለምታምን ነው። አመለዘውድ፣ «ታዳያለሽ» ስትላት በጣም ተበላጫች። የሚከተለውን ደብዳቤ ለአመለዘውድ ፃፈችላት።

አመለዘውድ፣ እኔ ለአንቺ እንደማደርግልሽ ለሌላው አድርጌ አላውቅም። ለምሳሌ መፅሐፍና ኮፍያ . . . ወዘተ የጠየቅሽኝን ስለጥሽ፣ ሌላው፣ «ለሷ ታደያለሽ» ሲሉኝ፣ «አያገባችሁም» እያልኩ ብዙ ጊዜ አጣለሁ። ግን አንቺም ዞረሽ፣ «ለአታገኝ ታደያለሽ» አልሽ። ግን ከዛሬ ወዲህ ሁላችሁም ለኔ እኩል ናችሁ። ስለዚህ ለይቼ ለማንም ምንም አልሠጥም። ድርም ቢሆን ላንቺ ስለጥ አዳልቼ አይደለም፤ ልጆቼ እንደሚሉት። ለኔ ሁላችሁም እኩል ናችሁ። ግን አንቺ ጥሩ ልጅ ነሽ። እንደገና ጥሩ ጭንቅላት ስላለሽና ስለምትቀርቢኝ በጌታ እንደ አህቴ አይቼሽ ነበር። ግን እያደር ጥሩ ነገር አላይብሽም። ለዚህ እንደጠበቅኩት አልሆንሽም። ለሷ እንኳን ብሠጣት እንዲህ መናገር ካንቺ አልጠብቅም። ለምን? መፅሐፍ ቅዱስ፣ «ባልንጀራህን

እንደራሱ ውደድ» ይላል። ስለዚህ አታገኝ አሁን ስትገኝ ስትገኝ። ለሷ መልካም ነገር ሲደርግ አንቺን ልክ ላንቺ እንደተደረገ ሊያስደስትሽ ይገባ ነበር፤ እንደ ክርስቶስ ልጅ። አንቺ ግን በቀጣ ተናገርሽ። በጣም የማዘነው እዚህ ግቢ ለአንዱ እንደ አድል ሆኖ ጥሩ ነገር ከደረሰው፣ ሌላው ይናደዳል፤ ልክ ለጠላቱ እንደተደረገለት። ግን እንደወንድምና አሁን እየተያያችሁ ላንዱ በሚደረገው ጥሩ ነገር ሌላው ሊደስት ይገባል።

አሁን ገነት

አመለዘውድ እንኳን እጅግ የምትወዳትን ገነትን፣ ሌሎች ተንክለኞች ልጆችንና ብዙም የማይቀርቧትን ማስከፋትና ተጣልታ መቆየት ስለማይሆንላት ጊዜ ሳትፈጅ ይቅርታ ጠይቃት የወ/ሮ ገነትን ፍቅርና እንክብካቤ ማግኘት ቀጠለች።

አንዳንድ ቀን አመለዘውድ ህመሟ እጅግ ሲያስቃያት፣ ሞትን ትመኝ ነበር። የሚደንቀው ግን ፈጣሪን አንድም ቦታ ከልቧ ስታማርር አለመገኘቷ ነው። በእግዚአብሔር ተስፋ ታደርግ ነበር። ከበሽታዋ እንደሚያድናት፣ የ የማይሆን ከሆነ ደግሞ ከሞት በኋላ ዘለዓለማዊ ሕይወትን ከሚኖሩት መካከል አንዷ እንደምትሆን ጽኑ እምነት ነበራት።

ይድረስ በጣም ለምወድሽ ገንዬ፣ ለጤንነትሽ እንደምን አለሽልኝ? እኔ የጨንገራዬ ማቃጠል መቼ እንደሚለቀኝ ይጨንቀኛል። ገንዬ፣ ልቤን በጣም ያቃጥለኛል። በቀደምም አሞኝ ሲስተር ጤና ፓፓዬ 3 ብር ገዝታልኛለች። ብሩን መልሽላት። እንቁላል ሰላለ ዳቦና ሙዝ ግዢልኝ። ልቤን የሚያቀዝቅዝልኝ ነገር ካለ ካገኘሽ ግዢልኝ። ጭማቂ ማንኑ አልወድም። አብወለድ ብስኩት ግዢልኝ። እንጀራ በጭራሽ አላሰበላ ብሉኛል። ያቃጥለኛል። ገንዬ ስለአስቸገርኩሽ ይቅርታ። ጌታ ይባርክሽ!

ገንዬ፣ አሁን ሞት ይሻለኛል። እንዴት እንደሚያቃጥለኝ እኔና ልቤ እናውቀዋለን። ገንዬ፣ ምሣ እንጀራ ከበላሁ በኋላ አልታገሠኝም፤ እንዲሁ ያቃጥለኛል። ስለዚህም ምሣ እንጀራ መብላት አልቻልኩም። ገንዬ፣ «በቤቴ ለዘላለም ትኖራላችሁ» ይላል ኢየሱስ። ከሚያቃጥለኝ ቢወስደኝ ይሻለኛል። የፍቅሩልሽ ሀሣቤን ነው። እንዲህ መቃጠል ሠልችቶኛል።

ቻው ቻው

ወ/ሮ ገነት በተለያዩ ቀናት በዕድሜ ከፍ ያሉት ልጆች ግቢ ስትሄድ አመለከውድ ታማ ተኝታ ታገኛታለች።

አንድ ቀን፤ «አሁንስ በቃኝ! ጌታ ኢየሱስኮ ቢወስደኝ ጤነኛና ደስተኛ ሆኜ እንደምኖር አውቃለሁ።» አለችት።

ወ/ሮ ገነት ደነገጠች።

«አይዘኝ አመለከውድ! ስለመሞትማ አታስቢ። አንቺ ጥሩ ሰው ስለሆንሽ እግዚአብሔር ይምርሻል።» ብላ አፅናናችት።

ሁልጊዜ ነው እንዲህ የምታጽናናት። ከልቧ ነበር እንዲህ የምትላት። አመለከውድ ለእግዚአብሔር ካላት ፍቅር አንፃር፤ ሀቀኛ ስለሆነች፤ ሰውን ለመጉዳት ወይም ለማስከፋት ብላ ምንም ክፉ ነገር ስለማታደርግ፤ ከተንኮል የራቀች ስለሆነች . . . ወ/ሮ ገነት እግዚአብሔር ይምራታል የሚል የፀና እምነት ነበራት።

-50-

«ወደዚያ የሚመጡ ብዙ አንግዶች በሷ ይማረኩ ነበር።»

ከብሽ ጫላ

«ጩኸት አትወድም።»

በሀጻናት ማሳደጊያው የሚኖሩ ልጆች

ጥቂት በጎ ፈቃደኞች ወደ ድርጅቱ እየመጡ ከልጆቹ ጋር የተወሰነ ጊዜ ያሳልፋሉ። ልጆቹን ያጫውቷቸዋል፤ ፍቅር ይሰጧቸዋል፤ መዝሙር፤ ፊደልና ቁጥር . . . ወዘተ ያስተምሯቸዋል። ብዙዎቹ ወደ ኢትዮጵያ ለአጭር ጊዜ ትብኝት ወይም ለሥራ የመጡ የውጪ ዜጎች ናቸው። ወደ ሀጻናት ማሳደጊያው የሚመጡ በርካታ በጎ ፈቃደኞችና አንግዶች በአመለከውድ ይማረካሉ። ግቢያቸውን የምታስገባቸው እሷ ነበረች። አውነተኛ ፍቅርም ታሳያቸዋለች። እንደሌሎች ሕፃናት ለጨዋታ ስሜት ስለሌላት፤ ከትልልቅ ሰዎች ጋር ቁጭ ብላ ቁም ነገር ማውራት ከሁሉም በላይ ያስደስታታል። እናም ለሰዎቹ ሙሉ ትኩረቷን ትሰጣለች። ጥሩ ፈገግታ ታሳያቸዋለች። ቁጭ ብለው እንዲያዋሯት ሁኔታዎችን ታመቻችላቸዋለች። በዚህ ምክንያት ብዙዎቹ ይወዷታል። አንዳንዶቹ የውጪ ዜጎች ወደ አገራቸውም ከተመለሱ በኋላ ደብዳቤ ይፅፋላታል።

ከእነዚህ በጎ ፈቃደኞች አንዷ ሲንዲ ማክኪኒ የተባሉ አሜሪካዊ ሴት ናቸው። የመስማት ችግር ስላለባቸው በሁለቱም ጆሯቸው ላይ የሚሰካ ማዳመጫ (ሂሪንግ ኤይድ) ይጠቀማሉ። የጤነኛ ጆርን ያህል ባይሆንም በማዳመጫው፤ ከሰዎች ጋር ያለብዙ ችግር ተግባብቶ መኖር ይቻላል። አመለከውድ ማዳመጫው ቢኖራት ለመስማት እንደምትችል ሲንዲ ለስድሴ ነገሯት። ስድሴ አመለከውድ ማዳመጫው እንዲኖራት ለማድረግ ወሰነች። ሲንዲ ወደ አሜሪካ ከመመለሳቸው በፊት የአመለከውድ ጆር ቅርጽ (ኢር ሞልድ) ከተዘጋጀ ማዳመጫውን አሜሪካ ከሚገኝ የማዳመጫ ማምረቻ ፋብሪካ ለማሰራትና ለመላክ ዝግጁ እንደሆነ ለስድሴ ገለፁላት።

አዲስ አበባ ውስጥ ወዳለ አንድ ክሊኒክ ከተደረገ ብዙ ምልልስ በኋላ የአመለከውድ ጆር ቅርጽ (ኢር ሞልድ) ተዘጋጀ። ሞልዱ በጥንቃቄ በጆሮዋ ልክ ካልተሰራና በሞልዱ ቅርጽ መሠረት የሚሰራው ማዳመጫ ጆሮዋ ውስጥ ልክክ ብሉ ካልገጠመ፤ በጆሮዋ ውስጥ ስለሚተሻሽና ስለሚንቀሳቀስ የሚረብሽ ድምጽ ይፈጥራል። ሲንዲና ስድሴ ኢትዮጵያ ውስጥ በሚሰራው ሞልድ መሰረት ማዳመጫውን የሚያዘጋጀው አሜሪካ ውስጥ ያለ ድርጅት እንዲሰራላት ለማድረግ በርካታ የኢ-ሜይል መልዕክቶች መለዋወጥ ነበረባቸው።

ሲንዲ አመለከውድን ለመጀመሪያ ጊዜ ያገኙዋት በጥቅምት ወር 1997 ዓ.ም. ነበር። ማዳመጫው ከሚመረትበት ካምፓኒ በሲንዲ ጥረት በነጻ የተገኘ

ውና ከአሜሪካ ተልኮ በአመለከውድ እጅ የገባው ግን ከስድስት ወራት በኋላ በሚያዝያ 1997 ዓ.ም. ነው።

አመለከውድ ትምህርቷን በተገቢ ሁኔታ እንዳትከታተል ዋና እንቅፋት የሆነው የጆሮዋ የመስማት አቅም በጣም መቀነስ ነበር። ክፍል ውስጥ ትምህርቷን ለመከታተል ማዳመጫው ጠቀማት። በሀጻናት ማሳደጊያው ውስጥ በደንብ ለመከታተል የምትፈልገው ወሬ፣ ጨዋታ ወይም ውይይት ካለም ጆሮዋ ላይ ትሰካዋለች። ማዳመጫውን ት/ቤት ለእንድ ወር ብቻ እንደተጠቀመችበት ግንቦት 1997 ዓ.ም. ላይ በጣና ስለታመመች ከት/ቤት ለመቅረት ተገደደች።

የጆሮዋ ችግር ቢባባስም፣ ማዳመጫውን ሳትጠቀም የሞግዚቶቿን የአፍ እንቅስቃሴ በማየት የሚሉት ይገባታል። ከሌሎች ሕፃናትም ጋር ከሞላ ጎደል ትግባባለች። በየጊዜው ስለምትታመም፣ ብዙ ጊዜ ልጆቹ በጋራ እንደሳሉን የሚጠቀሙበት ክፍል ረጅሙ ሶፋ ላይ ጋደም ብላ ቀኑን ታሳልፋለች። ታዲያ ከእጇ መጽሐፍ ቅዱስና ደብተሮች አይጠፋም።

ልጆቹ ውር፣ ውር ሲሉና ሲላፉ ስታይ ትበላጫለች። በተለይ ቴሌቪዥን እያየች ከሆነ ቁጣዋ ኃያል ይሆናል።

«እናንተ አታርፉም!» ብላ ትጮሀባቸዋለች። ልጆች ስለሆኑ ቁጣዋን ወዲያው አይሰሙም። «እረፉ እኮ ነው የምለው! ለምንድነው የምትንጫጨት!»

ማዳመጫዋን ጆሮዋ ላይ ካሳደረገች የልጆቹ ድምጽ ስለማይሰማት በጣም እንደሚጮኹና አካባቢውን እየረበሹ እንደሆነ ታስባለች። አንዳንዴ ሲሳሳቁ ስታይ፣ እሷ ላይ የሚያሾፉ ስለሚመስላት ብስጭቷ ከቁጣ ያለፈ ይሆናል። የጤናዋ ሁኔታ ከፈቀደላት ተነስታ ትማታለች።

«ኃይለኛ ናት» ይሏታል ሞግዚቶቿ። «ጥፋት አታልፍም።»

-51-

«አንዳንዴ ራሷን የሾመች አለቃ ትሆናለች።»

ስድሴ ቡሲ

«ልብሰ ቀይሪ ስትለኝ፣ እኔ ደግሞ 'አልቀይርም' ስላት፣ ብረት ወርውራ ከግድግዳው ጋር አጋጭታ መታችኝ። ... 'እኔ አልመታሁሽም' አለች።

... ሌላ ቀን ይቅርታ ብላኛለች።»

ጽጌረዳ

አመለከውድ አስፈላጊ ሲሆን ማንም ያልሾማት አለቃ ትሆናለች። በማሳደጊያው ውስጥ ካሉት ልጆች በዕድሜም፣ በብስለትም የምትበልጠው እሷ ስለሆነች በድርጅቱ ሠራተኞችም፣ ከውጪ በሚመጡ እንግዶችም የተከበረችና የተወደደች ናት። ምናልባት ይህ ሁኔታ ይመስላል ለራሷ ከፍተኛ ግምት እንዲናራት ያደረጋት። ከአባቷ ሞት በኋላ የቤተሰብ ኃላፊነት መሸከሟን ቤተሰብ መምራቷ ያመጣው ተጽዕኖም ሊሆን ይችላል።

የግቢው የጥበቃ ሠራተኞች እነአቶ ካሉ ልጆቹን ሰብስበው አብረዋቸው ይፀልያሉ። የሚያውቁትን የመጽሐፍ ቅዱስ ቃል ለልጆቹ ይነግሯቸዋል። እነካሉ ከወንድና ከሴት አንዳንድ የፀሎት መሪ ሲመርጡ፣ አዘውትረው አመለከውድን ስለሚመርጡ፣ ልጆቹን የምታሰባስበውና የፀሎት ስነ/ሥርዓቱን የምትመራው እሷ ነበረች።

በአመለከውድ የአለቅነት ባህሪ አንዳንድ ልጆች ይናደዳሉ። ጽጌረዳ አመለከውድ እንደአለቃ እንድትሆንባቸው ከማይፈልጉ ሀጻናት አንዷ ናት። አመለከውድ ጽጌረዳን በዕድሜ በአራት ወይም በአምስት ዓመት ትበልጣታለች።

አንድ ቀን የግቢው በር ተንኳክቶ የጥበቃ ሠራተኛው ከፈተ። ከግቢው ወጣ ብሉም ከመጣው እንግዳ ጋር ሲያወራ፣ ጽጌረዳ ማን እንደመጣ ለማየት ጓጉታ ከግቢው ወጣች። የጽጌረዳን መውጣት አመለከውድ ከርቀት ትከታተል ነበር። የጥበቃ ሠራተኛው እንግዳውን ሽኝቶ ከጽጌረዳ ጋር እንደገቡ፣

«ጽጌረዳ! ነይ!» ብላ አመለከውድ በቁጣ ጠራቻት።
ጽጌረዳ የአመለከውድን ቁጣ ሳታስተውል ወደ እሷው ሄደች።

«ምነው?»

«ለምንድነው የወጣሽው?»

«ማን እንደመጣ ለማየት?»

«ትምህርት ቤት ስትሄዷ ከምትወጪው በስተቀር እንዳትወጪ አልተባልሽም?»

«ብወጣ ባልወጣ አንቺ ምን አገባሽ?»

«ሁለተኛ እንዳትወጪ! ሂጂ ከዚህ!» ብላ ትከሻዋ ላይ መታቻት።

ጽጌረዳ ብልጭ ብሉባት ድንገት የአመለዘውድን ልብስ አንገቷ አካባቢ ጨምድዳ ያዘች። ተያያዙ። መደባደብ ጀመሩ። ገላጋይ እስኪመጣ በጡጫም፣ በጥፍርም፣ በጥፊም ተሞካክሩ። ከተገላገሉ በኋላ የጽጌረዳ አንድ የጀር ጌጥ ጠፋ።

ሌላ ቀን ደግሞ ጽጌረዳና አመለዘውድ ከዋናው ቤት በረንዳ አጠገብ ቆመዋል። ሁለት ሞግዚቶች እዚያው ከበረንዳው በታች አጠገባቸው ቁጭ ብለው የሁለት ቤቶች ልጆች ጸጉር ሽሩባ ይሰራሉ።

«ጽጌረዳ ይህን ቀሚስ ቀይሪ! አያምርብሽም።» አለችት አመለዘውድ።

«እምቢ! አልቀይርም!» አለች ጽጌረዳ ትከሻዋን በእምቢታ ሰቅላ እያወረደች።

«አያምርብሽም አልኩሽኩ»

ትንሽ ተጨቃጨቁ! ተሰዳደቡም።

ጽጌረዳ፣ «አልቀይርም! የፈለግኩትን ብለብስ አንቺ ምን አገባሽ?» ብላ በእምቢታዋ ፀናች።

አመለዘውድ በጣም ተናደደች። ጎንበስ ስትል አጠገቧ በቅርቡ የተሰበረ የአንድ ወንበር የብረት እግር አገኘች። ምን እንደሆነ፣ ምን ዓይነት ጉዳት ሊያደርስ እንደሚችል ለማመዛዘን ጊዜ አልነበራትም። አንስታ ወደ ጽጌረዳ ወረወረችው። በንዴት የወረወረችው ውስጠ ክፍት ብረት ከግድግዳ ጋር ተጋጭቶ የጽጌረዳ አናት ላይ አረፈ።

ጽጌረዳ፣ «ወይኔ!» ብላ ራሷን ስትይዘው ፈላሽ ነገር እጇ ላይ ተሰማት። ደምታለች!

ደሙን ስታይ ጮክ ብላ ማልቀስ ጀመረች። ሞግዚቶቹ ቀና ብለው ሲያዩ ጽጌረዳ እየደማች ነው። ደንግጠው ከተቀመጡበት ተነሱ።

የአመለዘውድ ንዴት ወደ ድንጋጤ ለመቀየር አፍታም አልፈደ።

«ምነው አመለዘውድ? ትልቅ ሰው አልነበርሽ እንዴ?» ሞግዚቶቹ ጽጌረዳን ከበው አመለዘውድ ላይ አፈጠጡባት።

አመለዘውድ ምንም ሳትናገር ወደ መኝታ ከፍሏ ገባች።

ጽጌረዳ መፈንክቷን ሲሰሙ ስድሴና ሌሎች የቢሮ ሠራተኞች ተቆጡ። አመለዘውድ አስተዋይና ከሁሉም ልጆች በተሻለ ሁኔታ ማመዛዘን የምትችል እንደሆነች በሁሉም ዘንድ የታወቀ በመሆኑ፣ ጥፋቷን «ልጅ ናት» ብለው አላለፉትም።

ቁጣና ተግሣፅ በቃልም፣ አንዳንዴ በቃል የሚነገራትን ደግሞ በጀርዋ ችግር ምክንያት በደንብ ስለማትረዳ፣ በደብዳቤም ደረሳት።

አመለዘውድ!

ዛሬ ባረግሽው ተግባር ሁላችንም በጣም አዝነንብሻል። ልጆች ሲያጠፉ ከመምታት ይልቅ በጊዜው ላለ ታላቅ ሰው መናገር መልካም አማራጭ ነው። አንቺ ደግሞ ሁልጊዜ ስትቆጪና ስትናደጁ ለጤናሽ ጥሩ አይደለም። እልኸኛነት ለጤና ጥሩ አይደለም። የሱሰም አይወደውም! «በቁጣችሁ ፀሐይ አይግባበት» ይላልና።

ስለዚህ ከዛሬ ጀምሮ ማንንም ልጅ እንዳትመቺ ነው ይህን የፃፍኩት። ዛሬ አሁን ጽጌረዳ ስትደማ ለጤናዋ ላይ መሰናከል ሊፈጥርባት ይችላል። ይህን ደግሞ ካንቺ አንጠብቅም። ሰው ሲማታ በስሜቱ ደስ ይለው ይሆናል፤ ነገር ግን እግዚአብሔርን ያሳዝናል። ለወደፊቱ እንዲህ አይነት ነገር እንዳትደግሚ። ከደግሞሽ ግን መልካም እንዳልሆነ አስገንዝብሻለሁ።

እናትሽ ማሚ ሰድሴ

አመለዘውድም መልስ ፃፈች።

*የደብዳቤው የመጀመሪያ ገጽ ጠፍቷል።

... ሌላው ቢሰድቡት ዝም ይላል ወይ? እነ ዘሪሁን ቢሰድቧቸው ይናገራሉ? ሁሉ የሚማቱት ተናግረው ነው? «አመለዘውድ ልጆቼን ትመታለች» ቢሉሽ ታምኛለሽ። «ትልልቆቹ ሰደቡን? መቱን» ቢሉሽ አታምኝም። ገነት አራሷ! «ይፈሩሻል! አሰቃየሻቸው።» የምትለኝ ለምንድን ነው? ይሄን ያህል ሰይጣን አይደለሁም። ነገር ግን አንቺ መታችኋለች ብለሽ ብትታዘቢኝ ምንም አይደለም። እኔ ሰው የመምታት ስሜት የለኝም። ስለዚህ ጽጌረዳን ከመሬት ተነስቼ አልመታኋትም። «ጥሩ ልብስ ልበሽ» ስላት! «እምቢ» ብላ ስትወጣ ግርግዳ ራሷን መታት። ብረት ወርውሬያለሁ! እንጂ አልመታትም። የሰው ወሬ ብታምን ምንም አይመስለኝም።

እነሰላሙን እነበለጡን እንደዛ ቢሉ ዝም ይሏቸዋል። እነሱ ይወዷቸዋል። እኔ ግን ጠላታቸው ነኝ። ይሁን እናትና አባቴ ቢኖሩ እዚህ አልገኝም። አሁንም ቢሆን እግዚአብሔርና ወንድሜ አለኝ። ሰሜ ከሚጠፋ መሄድ ይሻለኛል። ወንዶች ቢቀጠቅጡኝ አንቺ አታምኝም። የኔን ነገር ግን አባብለው ነገሩኝና አመንኝ። በመጀመሪያ፣ «ሥነ ሥርአት» ብዬአታለሁ። እምቢ ብላ ወጣች።

በደብዳቤ ጥፋቷን ለመቀበል ብታመነታም፤ አመለዘውድ ጽጌረዳን ይቅርታ ጠየቀችት።

ቀረብ ብለው የሚያውቁት አመለዘውድ ከአዋቂ ባህርይዋ ጎን ለጎን አንዳንድ ንፁህ የልጅ ባህርይዎች እንደነበሯት ያስተውሉ ነበር። አንዳንዴ አሻንጉሊት ለልጆቹ መጥቶላቸው ቢታደል፤ እሷ ትልቅ ናት ተብሎ ሳይሰጣት ከቀረ ታኮርፋለች።

የሚከተለው አቤቱታም፤ ማስጠንቀቂያም የሚመስል ደብዳቤዋ ልጅነቷን ያንፀባርቃል። በተለያዩ ሰዎች ነገረኛ መባሏ ያስመረራት ይመስላል። ሁልጊዜ አጻጻፏ እንደምትናገረው ቢሆንም ይህ ደብዳቤዋ ከሌሎቹ በተለየ ሁኔታ የአመለዘውድን ድምጽ የመስማት ያህል ፍፁም የንግግር አማርኛ ነው።

ማሟ ስድሴ፤

ይኼ ጥቁሩ ኢሳያስ የተሠጠኝን ሽራ ጫማ አንድ ቀን ከትምህርት ቤት ስንመጣ ጭቃ ነኩቶን፤ አይናለም ጫማችሁን አውልቁ ስትለን ፤ አውልቁ ስገባ፤ ጥቁሩ ኢሳያስ ወስዶብኝ ሲያረገው፤ ሲያለፋው ቀደደው። አሁን ሽራ የለኝም። ስለዚህ አላውቅም ሽራዬን ያምጣ፤ አሁን ብርድ ስለሆነ ሽራዬን አዲስ አድርጎ ባያመጣ እጣላለሁ። ነገር ሳልፈልግ ሽራዬን ያምጣ፤ ገና እንደተሰጠኝ በአዲስነቴ ነው የወሰደብኝ። ስፈልገው፤ ስፈልገው ሳለቅስ፤ ሳለቅስ ነበር። ከዛን ገኒ ስትሠጠኝ ኤጂ. የፃፈችበትን የተቀደደው ጫማ ኢሳያስ አድርጎት አየሁት። ስጠይቀው፤ እንዳልሠማ ሰው በኔ ጆሮ እያሾረ «አይሠማኝም» ይለኛል። እኔ በምን ነገር ፈለገኝኝ እንዳይባል መጀመሪያ ለአንቺ ልንገርሽ ብዬ ነው።

በተረፈ
ቻው
ቻው

አመለዘውድ በሌሎች ደብዳቤዎቿ ጥፋቶቿን ለማስተባበል ብትሞክርም በ1997 ዓ.ም. የትንሳኤ በዓል ዕለት ለወ/ሮ ገነት በጻፈችው ደብዳቤ ግን

ድክመቷን እያመነች፤ ፀባዩዋን ለማሻሻልና ታዛዥ ለመሆን ፍላጎት እንዳላት ገልጿለች።

እወድሻለሁ

(ከደብዳቤው አናት ገላ አድርጋ ነው የጻፈችው)

ይድረስ ለምወድሽ ገንዬ፤ ለጤንነትሽ እንደምን አለሽልኝ? እኔ በጣም ደህና ነኝ። ለምን ጠፋሽ? እንኳን ለብርሃነ ትንሳኤው በሰላም አደረሰሽ! ገንዬ፤ እኔማ እንደ ማሟ ስድሴ ትመጫለሽ ብዬ ፖስት ካርድ አዘጋጅቼ ነበር፤ ግን አልመጣሽም። የጠዋት ተማሪ ስለሆንኩ በጠዋቱ ከመጣሽ አንገኛኝም፤ ስለዚህ በይድነታቸው አልክልሻለሁ ብዬ አሰብኩኝ።

አሁን ጤንነቴ ጥሩ ነው። አሞኝም አያውቅም። ሁሌ አንቺ እንደነገርሽኝ እፀልያለሁ። ፀባዩንም አሻሽላለሁ። ታዛዥ መሆን ፈልጓልሁ፤ ለሁሉም እሺ ለማለት። ሳልጣላ እፀልያለሁ። ካልተጣላሁ፤ ካልተሳደብኩ ኢየሱስ ይሰማኛል አይደል? ስለዚህ ጥሩ ልጅ እሆናለሁኝ። እሺ፤ በተረፈ አንቺም ፀልይልኝ። በተረፈም ፀሎት ቤት ውለድኝ። እንወድሻለሽ!

ጌታ ይባርክሽ!
ፖስት ካርድ ልኬልሻለሁ።*
ቻው! ቻው!
25-8-97²

* ራሷ ስዕል ስላ የሠራችውን ፖስት ካርድ ነበር ለወ/ሮ ገነት የላከችላት።
* ከደብዳቤው ግርጌ ከማይነበብ ፈርማ በታች የተጻፈ ቀን።

የአመለዘውድ ቁጣና ኃይለኝነት እንዲሁም አለቃ የመሆን ስሜት ሁልጊዜ፤ «እኔ ከእናንተ የበለጠ ስለማውቅ፤ እኔን ስሙኝ» ከሚል አመለካከት የመነጨ አይደለም። አንዳንድ ጊዜ ደስ የማይል ቀልድና ተንክል የሚያዘውትሩ ልጆችን እጥብቃ ትቃወማለች። ጥፋት ከሚያጠፋና ከሚያናድዳት ልጆች ጋር እንኳን ተጣልቶ መቆየትና መከራረፍ ግን አትፈልግም። እሷ እውነትና ትክክል የምትለው እንዲሆን ከመፈለግ በስተቀር፤ ልጆችን የመጥላትና ከእነርሱ ጋር የመከራረፍ ፍላጎት አልነበራትም።

ይደረስ በጣም ለምወደሽ እናቱ ስድሴ! ለጤናሽ እንደምን አለሽ?
እኔ እግዚአብሔር ይመስገን በጣም ደህና ነኝ።

ማሚ ስድሴ እኔ በጣም እወድሻለሁ! ከዚህ በመቀጠል
የምገልፅልሽ ነገር ቢኖር ይህን ይመስላል። ከዚህ በፊት እኔና ሰናይት
በፍቅር እንኖር ነበር። በጣምም እንረዳዳ ነበር። ከዛን አንድ ቀን ምሣ
ሰንመገብ እያለን፣ ሰናይት ለማመስገን እንፀልይ ሳይባል በፊት በእጅዋ
ላይ ምራቅ ተፍታ፣ ደረቅ ብጣቂ እንጀራ በምራቂ እድባልቡላ፣
«እንፀልይ» ሲባል ሁሉም ዓይኑን ሲጨፍን፣ በምራቅ አጨማልቃ
‘ምን ታደርገዋለች? ትጨምርብናለች?’ ብዬ ዓይኔን ሣልጨፍን፣
ዓይኔን እጅን ከልዬ ሣያት፣ በቀለች ላይና ሰሎሜ ላይ
ጨመረችባቸው። ከዛን ፀሎት ሲያበቃ በቀለች፣ «ማን ነው
የጨመረብኝ?» ብላ አፈጠጠችብን። እኔ፣ «ሰናይት ለምን እንደዚህ
ታደርገዋለች?» ሰላት ተቆጣችና፣ አልሠማጋትም የሆነ ነገር አለችኝ።
ዝም አልኩኝ። «የበቀለችን በምራቂ አላጨማለኩም። የሰሎሜን
ነው።» አለችኝ። «የበቀለች ቢሆን፣ የሰሎሜ ቢሆን ነውር ነው።
እንኳን በምራቅ፣ የተገመጠ እንኳን ካልፈለኩ አይሠጥም። አንቺ ግን
ሲፀልዩ፣ ዓይናቸውን ሲጨፍኑ ነው የጣልሽባቸው።» አልኳት። ከዛን
ተረሃ ብዬ ዝም አልኩኝ። ሰካ እሷ አኩርፋለች። እቃዋን ለብቻዋ
አድርጋ የኔንም መለሠችልኝ። አሁንም በሌላ ቀን ሽሮ ነበር ምሣ
የበላነው። ከአፏ ውስጥ ሽንኩርት አውጥታ በቀለች ጉንበስ ብላ
ሰለምትበላ ሳታያት ሠህፏ ላይ ጨመረችባት። «ሰናይት ያምሻል?»
አልኳት። ስለአኮረፈችኝ ዝም አለችኝ። እኔ ግን፣ «በቀለች! ይህን ነገር
አንሺና ጣይው!» አልኳት። እሷም ጣለችው። በዚህ በጣም
ተጣላችኝ። እኔ ግን በመሀከላችን ድንገት የሚያመው ቢኖር ጥሩ
አይደለም ብዬ ነው። አታናግረኝም። ለልጆቹ «የየራሳችሁን ነገር
ማድረግ አለባችሁ» ብያቸዋለሁ። በዚህ ተቀይማኛለች። በሚቻልሽ
መጠን የበደልኳትን ጠይቂያት፣ በማለት በትህትና እጠይቃለሁ።

ጌታ ይባርክሽ!

«ለእያንዳንዱ ሰው የምትወስደው የራሷ ግምት አላት።
ማንም ሰው እንዲጎዳባት አትፈልግም።»
አጸዱ ውበሽት (ምግዚቷ)
«ለገነት፣ ቢሮ ይነበብ! በቶሎ! በደንብ! ቸግር አለበት።
እሺ፣ ገንዬ፣ ለዚህ ነው።»
አመለዘውድ

አመለዘውድ በአብዛኛው የአዋቂ ባህርይ ያላት መሆኗ ከአዋቂዎች ጋር
በቀላሉ ለመግባባትና ለመቀራረብ አስቸኳታል። ይህ የአዋቂ ባህርይዋ
ችግርም አምጥቶባታል። አዋቂዎች ስታጠፋ ወይም በሆነ ምክንያት
ስታስከፋቸው ሊያመሩባት ይችላሉ። እንደሌሎቹ ልጆች፣ «አይ የልጅ ነገር!»
ብለው በቀላሉ አያልፏትም። በአንድ ወቅት አንዲት ምግብ አብሳይ
አኩርፋት፣ አመለዘውድ እጅግ ተጨንቃ ገነት እንድታማልዳት ደብዳቤ ጽፋ
ነበር።

(ደብዳቤው የተጻፈበት የተጣጠፈ ወረቀት አንድ አጥፋት ላይ ይህ
መልዕክት ይነበባል።)

ለገነት፣ ቢሮ ይነበብ!
በቶሎ! በደንብ!
ቸግር አለበት።
እሺ፣ ገንዬ ለዚህ ነው።

4-10-97 E.C

ለውድ እናቱ ገንዬ፣ ለጤንነትሽ እንደምን አለሽልኝ?

እኔ በጣም ደህና ነኝ። ገንዬ ከዚህ በፊት አንቺ፣ «ለሱስማንና
ለናሆም እንቁላል ሲሰጣቸው፣ ለኔም ስጡኝ በይ» ብለሽኝ አልነበር?
ከዛን በፊት ሲሰጣቸው እንቁላል ለኔ አልተሰጠኝም ነበር። አሁን
አንድ ቀን አረጋሽ ለነናሆም ስትሰጣቸው ለኔ አልሠጠችኝም ነበር።
ስለዚህ «ለኔም ስጪኝ» ሰላት፣ «ለነሱ ማን ሠጣቸው አለሽ?»
አለችኝ። «ማንም አላለኝም። ትናንትና ሁለት ጊዜ ወተት
ስትሠጫቸው ለኔ አልሰጠሽኝም። ገጂ ስጡኝ በይ። እንቁላልም ሆነ
ምንም እገዛለሁ።» ብላለች። ሰላት፣ «አላቅም! ወሬ አልፈልግም!»
አለችኝና «እሺ» አልኳት። ከዛን ጊዜ ጀምሮ በጣም ዘግታኛለች።
አረግዬን በጣም ነው የምወዳት። ስለዚህ ገንዬ ለምን ዝም አለችኝ?
ብታይ በፊት ሁሉ ጭዋትም ሆነ ማታ ሠላም እንባባል ነበር። ወደ

ቤቷ ስትሄድ እንኳን ቻው ትለኝ ነበር። አረግዬ ሲያመኝ እንኳን ትጨነቅልኛለች። ስለዚህ አረግዬ ለምን እንዲህ ሆነችብኝ? እኔኮ አንቺ ስትጠይቁኝ፤ «አይሠጠኝም» አላልኩም። እንደውም ሳይሰጡኝ «ለነሉሰማን ሲሰጣቸው ይሠጠኛል» ነው ያልኩሽ። አሁን ግን ለነናሆም ሲሰጥ ይሰጠኛል። ግን አረጉ በጣም ስሜን እንኳን ጠርታ አትሰጠኝም። «ጥሯት» ብላ ነው የምታስጠራኝ። ይኼን ያህል ምን አጠፋሁ? አሁን እኔ የምፈልገው አንቺ ጠይቀሻት ጥፋቱን ነግራኝ ይቅርታ እንደጠይቃት ነው። ገንዬ በፍፁም ጊዜ አታሳልፊ! ጥፋተኛ ከሆንኩ ይቅርታ እጠይቃታለሁ። ግን ባጠፋም እንዲህ ልትሆን አይገባትም። ጥፋተኛነቴን ለእኔ መንገር አለባት። ደግሞ «ለኔም ሰጪኝ» ማለት አያስኮርፍም። ከሌለ፤ የለም ነው ማለት።

መግፌ ለምን መሰለሽ? መኮራረፍ በጌታ ዘንድ ስለማይፈለግ ቢሆንም፤ አረግዬን ስለምወዳት ነው። ነይና አስታርቂኝ! ጊዜ አትሰጪው።

-53-

«ታደለንም ሆነ እኔን ሲመቱኝ አትምቱት ብላ ትከራከራለች። . . . ሩዝ አልበላም» ብዬ ባለፈው፤ ተው፤ ተው፤ እያለች ትመክረኛለች።»

ሚካኤል ግርማ

«ታናድደኛለች። ልጆቿን ትማታለች። ወንድሟን (ታደለን)

በትንሽ ነገር እንዲነኩባት አትፈልግም።»

በሀጻናት ማሳደጊያው የሚኖር ልጅ

የአመለዘውድ ከፍተኛ ድክመት ብለው የግቢው ልጆችና አንዳንድ ሠራተኞች ከሚያስቧቸው ፀባዮቿ ሞነኛው ለወንድሞቿ በጭፍን ማዳላቷ ነው። በተለይ ታደለን የሚነካባት ልጅ ምንም ዓይነት አሳማኝና በቂ ምክንያት ቢኖረው፤ ልትቀበለው ፈቃደኛ አትሆንም። ታደለን የሚመቱትን በመቆጣት ብቻ አታልፋቸውም፤ ብዙ ጊዜ ትመታቸዋለች። ሁሉም የግቢው ነዋሪዎች ለትንሹ ወንድሟ ምን ያህል እንደምትንስፈሰፍለት ያውቃሉ።

ለሚካኤልም ከፍተኛ ፍቅር አላት። ከሕፃናቱ ጋር በራሱ ጥፋት ቢጣለም፤ «ለምን መታኸው? . . » ብላ በተጣለው ልጅ ላይ ታፈጣለች። ለደቂቃዎቿም ትከራከራለች።

አመለዘውድ በአብዛኛው፤ «አርቃ የምታሰብ፤ የምታገናዝብ፤ ፈረሃ እግዚአብሔር ያላት ልጅ ሆና እንዴት እንዲህ ለወንድሞቿ በግልፅ ታዳላለች?» በሚል አንዳንድ ልጆችና ጥቂት የድርጅቱ ሠራተኞች ይናደዱባታል፤ ይገረማሉም። በአደገችበት ሰፈር ውስጥ እነሱ ደሃ በመሆናቸው ይሰማት የነበረው ራሷንና ቤተሰቧን በተለየ ዓለም ውስጥ እንደሚኖሩና እንደተበደሉ የማሰብ አባዜ በሀጻናት ማሳደጊያውም ውስጥ አለቀቃትም። በድህነታቸው ምክንያት እሷና ቤተሰቧ ሲናቁ፤ ሲገፉና ሲገለሉ ኖረዋል። ይህ ሁኔታ በአስተሳሰቧ ላይ የፈጠረባት ጫና አመለዘውድ ለወንድሞቿ እንስፍስፍ እንድትሆን፤ በጭፍን እንድታዳላና በተለየ ሁኔታ እንድትንከባከባቸው ያስገደዷት ይመስላል።

ሚካኤል በአንድ ወቅት ሩዝ አልበላም አለ። ሩዝ ሲሰራ ባዶ ሆኑን እንደሚውል አመለዘውድ ሰማች፤ አየችም።

«መብላት አለብህ!» ብትለውም ሚካኤል የሚሰማ አልሆነም። ከሌሎች አቤቱታዎች ጋር የሚካኤልን ሩዝ አለመብላት ለወ/ር ገነት በደብዳቤ አስከማሳወቅ ደርሷ ነበር።

የጌታን ስም የሚጠራ ሁሉ ይድናልና።
ዕብራውያን 4:14

ይድረስ በጣም ለምወደሽ እናቱ ገነት፤ ለጤንነትሽ እንደምን አለሽልኝ? እኔ እግዚአብሔር ይመስገን በጣም ደህና ነኝ። ከሰላምታዬ ቀጥሎ የምገልጽልሽ ነገር ቢኖር ይህን ይመስላል። የትልልቆች ክፍል ወንዶች፤ «አመለዘውድ ለምን ያቃጥለኛል እያለች . . .» እያሉ ወጥ ቤቶቹን የሚቀርበውን ምግብ አንዝላም እያሉ ስለሆነ እባክሽ የሚቻልሽን ንገራቸው። ለምን? ብርቱዬንና አሴን እያስቸገሩ ነው። ያለበለዚያ መመገብ አልቻልኩም። ከዚህ በፊት ነበር እንዲህ ማለት የጀመሩት። መናገር አልፈለግኩም ነበር እንጂ ቆይተዋል ማለት ከጀመሩ። እነሱ አያማቸውም። የሁሉንም ዓይነት ምግብ መመገብ ይችላሉ። ስለዚህ እኔ በእነሱ መናደድ አልፈልገም። ስለእግዚአብሔር ቃል ቢነገሩዋቸው አይሰሙም። በተለይ ሚካኤል ሩዝ አልበላም እያለ ቡርትዬን እያናደዳት ነው። በተቻለሽ መጠን ምክራቸው። ግን ኢየሱስን እንዲያመልኩ ነው። እኔ ደግሞ ፀሎት ቤት መሄድ አፈልጋለሁ። እዚህ ቅርብ የሚገኝ ጋር ካሉ*1 እየወሰደ ያፀልይልኛል። ስለዚህ እሁድ፤ እሁድ እንድሄድ ከማሟ ሰድሴ ጋር ተነጋግራችሁ እንድሄድ ፍቀዱልኝ። እዚህ እኮ በደንብ አንፀልይም። ለምን? ሁሉም ልቡ ወደ ፀሎቱ ስለማይሄድ ካሉና ገረመው*2 ይተውታል። ወሬ ያወራሉ፤ በደንብ አይፀልዩም፤ አይዘምሩም። እኔ ፀሎት ቤት መሄድ አፈልጋለሁ። ቢፀልይልኝ ይሻለኛል። በተረፈ አንቺም አስቢበትና ንገራኝ።

ቻው ቻው

*1/2 ካሉና ገረመው የሀጻናት ማሳደጊያው የጥበቃ ሠራተኞች ናቸው።

አንድ ቀን አመለዘውድ፤ ምናልባትም ለሶስተኛ ወይም ለአራተኛ ጊዜ፤ «ምን ነክቶህ ነው ግን ሚካኤል ሩዝ የማትበላው?» ብላ ወንድሟን ጠየቀችው።

«ሩዝ አልወድም» ደጋግሞ የሰጣትን መልስ መለሰላት።

«እና ሩዝ ሲሰራ የምህን ትውላለህ?»

«አዎ»

«እንደሰማ አይሆንም ሚካኤል። እኛኮ በአንድ ወቅት እንራብ ነበር። አሁን ምግብ ስታገኝ ማማረጥህ ግፍ ነው። ደግሞ በሽታችን ምግብ ካልበሉበት መጥፎ እንደሆነ ሰምተሃል አይደል?»

«አዎ! ግን እኔ ሩዝ አልወድም።»

«በበሽታችን ምክንያት ምግብ መብላት ግዴታ ስለሆነ ግን መብላት አለብህ። አንተ እንደእኔ አያምህም። መብላት ትችላለህ። የምህን መዋል የለብህም። መብላት አለብህ! ሲርብህ ስለሚደክምህ በሽታውን አትችለውም፤ ሊያምህ ይችላል። ሚኪዬ እኔ እንድትታመምብኝ አልፈልገም። አባቴና እናቴ ሞተውብኛል። ሚኪ ትሰማኛለህ! አንተም እንድትሞትብኝ አልፈልገም!» ፊቷን ወደፊቱ አቅርባ ነበር የምታናገረው።

የመጨረሻው ዓረፍተ ነገር አስደንግጦት ቀና ብሎ አያት። ፊቷ ላይ ያነበበው ለሱ ያላት ፍቅር አድርግ የምትለውን እንዲያደርግ የሚያስገድድ ኃይልና ጉልበት ነበረው።

«እና መብላት አለብህ እሺ!»

ሚካኤል ወደ ፊት ለፊት እየየ በዝምታ ተቀመጠ። በዝምታው «እሺ!» የሚል መልስ እንደሰጣት አመለዘውድ ተረዳች።

አመለዘውድን ከዚህ ቀን በፊት በተደጋጋሚ ብትመክረውም፤ እንደ ዛሬ ግን በጋይል ተናግራው አታውቅም። ከዚህ ዕለት ጀምሮ ሚካኤል የእህቱን ማስጠንቀቂያ ሰምቶ በተሻለ ፍላጎት የሚቀርብለትን ሩዝ ይበላ ጀመር።

አመለዘውድ ለታደለ የምታደርግለት እንክብካቤ የላቀና የተለየ ነው። ምግብ ሲበላ ዓይኖቿ እሱ ላይ ናቸው። ትንሹ ወንድሟ በደንብ መመገቡን ዘወትር ማረጋገጥ ትፈልጋለች። ኢች.አይ.ቪ. በምን፤ በምን እንደሚተላለፍ ስለምታውቅ አንዳንድ ጊዜ ታደለ የሌሎች ሕፃናትን የጥርስ ብሩሽ በስህተት ወይም በግድየለሽነት ተጠቅሞ ለቫይረሱ እንዳይጋለጥ ትሰጋለች።

«ታዬ የአንተን ብሩሽ አየሽው?» ትለዋለች ብሩሹን በእጇ ይዛ። «በዚህ ብሩሽ ብቻ ነው አንተ ጥርስህን መፋቅ ያለብህ። የሌላ ልጅ ብሩሽ እንዳትጠቀም እሺ! የሌላ ልጅ ብሩሽ የአንተ አይደለም። የአንተ ያልሆነን ንብረት ደግሞ መጠቀም የለብህም አይደል?»

አመለዘውድ በሦስት ዋና ዋና ምክንያቶች በግቢው ውስጥ አብረዋት የሚኖሩ ልጆችን ልትመታ ትችላለች። አንደኛ ወንድሞቿን በተለይ ታደለን ሲመቱባት፤ ሁለተኛ ልጆች ሲጣሉ ስታይ፤ ሦስተኛ እንዲሁ የተበላጩት ቀን

እሷ ያለችውን አልሰማ ሲሉ ትማታለች። ለመቆጣት ደግሞ ልጆች ሲላትና እየተቀላለዱና እየተሳሳቱ ሲያጠፉ ማየት ይበቃታል።

ትልቁ ወንድሟ ተሾመ አዘውትሮ ይናፍቃታል። «ዱርዬነቱ» እና «ሃሣብ የለሽነቱ» በእጅጉ ያበሳጫታል። የምትበላጭበትን ያህል ደግሞ ለታላቅ ወንድሟ ጥልቅ ፍቅር አላት።

ለእሱ ያላት ፍቅር ፈንቅሏት፤ ሰንባ እየተናነቃት የሃፈችለት ይህ ደብዳቤ ለወንድሟ ሳይላክ እሷ ጋ ቀርቷል።

ቀን 4-7-97 ዓ.ም.

ይድረስ በጣም ለምወደህ ወንድሜ ተሾመ ግርማ፤ ከተለያየንበት ቀንና ሰዓት ጀምሮ ለጤንነትህ እንደምን አለህልኝ? ተሸዬ፤ እኔ ጌታ ኢየሱስ ይመስለኝ ከነወንድሞቼ በጣም ደህና ነኝ። ተሸዬ፤ አንተስ እንደምን ነህ? የሚረዳህ ሳይኖር በማለት በጣም እየተጨነቅሁ ሲሆን፤ ነገር ግን ወደ እግዚያብሔር ሁሉ እፀልይልሁለሁ። ተሸዬ፤ አንተ ብቸኛ ነህ። አባትህና እናትህ ሞቱብህ፤ እህትና ወንድሞችህ ከአንተ ተለዩ። ውዱ ወንድሜ፤ በውነቱ አንተን ኢየሱስ ይወድሃል። ነገር ግን አንተ እሱ ለሀጢያትህ እንደተሰቀለ እስካሁን አላመንክም። ለሚረዱንና ከችግር ለሚያወጡን ለማርታ እንኳን አልታዘዝህም። እኔ በአንተ ነገር ሁሉ እንገዳለሁ። አንተ እስካሁን የት በደረሰህ ነበር። ተሸዬ፤ አስታውሰህ እስኪ እኔ ከአንተ እበልጣለሁኝ? ታላቅና አባትህ ብርታት ባለው ጊዜ የተወለድህ ነህ። በሀብታችን ጊዜ አባትህ ተማር እያለ በአንተ ሰንት መከራ አይቷል። ግን አንተ ከእኔ ትሻላለህ፤ ብዙ ነገር ታውቃለህ፤ አባታችን የልጆቹ ነገር እንደሚያዋጥለት ታውቃለህ። ማታ ሲመጣ፤ «ተሸዬ» እያለ እንደሚገባ ልትረሳ አትችልም። ተሸዬ፤ አሁንም የምመከርህ ወ/ሮ ማርታ ጋር ግባና ስለጥፋትህ ይቅርታ ጠይቅ። እነሱም አንተ እኛን እንድታየን ይፈቅዱልሁል። አንተ እምቢ አልክ እንጂ እነሱ አንተን እንዴት እንደሚወዱህ ጌታ ያውቃል። ተሾመ፤ እባክህ ዘመኑ በጣም ከፍቷል። ተጠንቀቅ! በጊዜ ወደ ቤትህ ገብተህ ፀልይ! ኢየሱስን አመን! እሱም አንድ ነገር ያደርግልህል። ይህን ደብዳቤ ሰፅፍ እንገዳ እየተናነቀኝ ነው።

እንዴት እንደምወድህና ስለአንተ እንደማለቅህ የልቤን የሚያይ አምላክ ያውቃል። የቤቱን ነገር ሁሉንም ነገር ከተቻለህ ዓፍልኝ በተረፈ ሀናን፤ የሺን፤ ማላዛን፤ አለም አገኝን፤ አገሬን፤ ደመቁን፤

ሻሼን፤ ጋሽ ጥላሁንን፤ ታደሰን ሁሉንም የሠፈር ልጆች ሠላም በልልኝ።

በተረፈ ጌታ ከአንተ ጋር ይሁን!
አሜን!

ቻው ቻው

አመለዘውድ ለሞግዚቶቿና ለሌሎች ሰዎችም ስለተሾመ ስታወራ ትበሳጫለች፤ ትቆጫለችም። «እሱ ዱርዬ ነው። አይጠይቀንም።» ትል ነበር። ይህ ቁጣዋ ግን ከፍቅርና ለእሱ ካላት ሀዘኔታ፤ ለእሱ ከመጨነቅ የመነጨ እንደሆነ ለሰድሴ ከሃፈችው ሌላ ደብዳቤ መረዳት ይቻላል። ይህን ደብዳቤ የጻፈችበት ዋና ምክንያት ግን እሷ ሐዘንተኛ፤ ዝምተኛና ብቸኝነትን የምትመርጥ የሆነችው ስለወንድሟ ስለምታስብና ስለምትጨነቅ ስለሆነ ይህን ስድሴ ተረድታ የነፈገችትን ትኩረት እንድትሰጣት ለመጠየቅ ነው።

ሁሉን ታደርግ ዘንድ ቻይ እንደሆንክ ዕቅድህም ከቶ እንደማይሰናከል አወቅሁ። ኢዮብ
(ከደብዳቤው በላይ የጻፈችው ጥቅስ)

10/7/97

ሁሉ በእርሱ ሆነ።

ውድ እናቴ ማሚ ሰድሴ፤ ለጤንነትሽ እንደምን አለሽልኝ? እኔ እግዚአብሔር ይመስለኝ በጣም ደህና ነኝ ጤንነቱም በጣም ጥሩ ነው። ግን ማሚ ሰድሴ፤ በአንድ ነገር ያስጨነኩሽ ይመስለኛል። ለጽን በፊት በጣም ደስተኛ ነበርኩ። አሁን ግን የተለያዩ ሀሳቦች ስለሚመጡብኝ፤ ዝምተኛ ከመሆኔ በላይ ጨፍጋጋ፤ የማልስቅ እየሆንኩ ነው። ለምን መሰለሽ? የታላቅ ወንድሜ ነገር በጣም ያሳስበኛል። ለሊት፤ ለሊት ሳለቅስ ነው የማድረው። በምተኛበት ጊዜ የወንድሜ መልክ ይታየኛል። ደግሞ ሲያለቅስ፤ ሲታመም፤ ስለኛ ሲያስብ፤ ብቻ ነው በሀሳቤ የሚታየኝ። ስለዚህ ትምህርት ቤት እንኳን እንግሊዝኛ ንባብ ለማዝብ፤ «V. Good» ተባልኩና፤ «ኢክሰለንት እጨብጥብ» ሲባልልኝ፤ ዝም ብዬ ስገባ አስተማሪው። «ደስ አይልሽም ወይ?» ብለውኝ የባለውን አለቀስኩኝ። እኔን አንቺ ታለብሽኛለሽ፤ ታስተምረኛለሽ። እሱን ግን የሚጠይቀው የለም። ለምን መሰለሽ? ወይ ማርታ ጋር አይስማማም። «አሁቶቼ አይለዩኝ» ብሎ ሲለምናቸው፤ «አይሆንም» ብለውት ስለነበረ፤ ስንናፍቀው ያለቅሳል እንጂ እነሱ ቤት አይሄድም። ስለዚህ እኔ ሰጫወትና ሰደሰት እሱ ትዝ እያለኝ ስለጄን አልስቅም። ስዚህ ደግሞ ስለሆነ አንቺ

11-9-97

አመለከውድ እንዲህ እየሆነች ነው አትበይ። «ለምን ሰው ሳይርበው፤ ሳይጠማው እየናረ እንዴት እንዲህ ይሆናል?» ብለሽ ማለቱ ነው። እኔ እንደዚህ የምሆነው ለሀሳቤ ነው እንጂ ለሌላ ነገር አይደለም። ብታይ እናታችንን ብትጠይቁያት፤ «ለሊት ስትጮሂ ነው የምታድረው። መጥቼ ሳይሽ ተኝተሻል» ትለናለች።

በዚህ ምክንያት ነው። የምኮሳተር አይደለሁም። ሀሳብ እየያዘኝ ስለሆነ ሌላ ነገር አይሰማሽ። ደግሞ ፎቶ አንሺኝና ለወንድሜና ለአሜሪካን ደብዳቤ ለፃፋልኝ ልላክላቸው። ከዚህ በኋላ የምገልፅልሽ ቢኖር እንደሚከተለው ነው። ዝም አትበይኝ። አንቺኮ ስትመጪ እነታገኝና እነሰናይትን ብቻ ታናግራያቸዋለሽ። እኔ ደግሞ እንደልማይ ዝም አልሻለሁ። ለምን መሰለሽ? ባንቺ በኩል ጆሮዬ ስለማይሆነልኝ ብለሽ ሲሆን ይችላል። ይህ ግን ለኔ ከፍተኛ ተፅዕኖ አለው። እንድታናግራኝና እንድታጫውቼኝ፤ ችግሪን እንድትጠይቁኝ አፈልጋለሁ። በመሆኑም አንቺ ፀባይ የሌለኝና ሁሉ የምኮሳተር አይምሰልሽ። እኔን እንዲያደረገኝ ሀሳብ ነው። በተለይ እኔና ሚካኤል ያለንበት ደረጃ በጣም ያሳዘነኛል። መፅሐፍ ቅዱስ ሳንብ የምንድን ነው የሚመሰለኝ። ግን ሁሉንም ነገር ጌታ በጊዜው ይፈፅመዋል። ግን አለቅስ ነበር። አሁን ግን ሁሉንም ነገር ለጌታ ሰጥቻለሁ። የወንድሜ ነገር ብቻ በሀሳቤ እየመጣ ነው። ማሟ ስድሴ፤ ለምን ግን ከፀሎት ቤት የእግዚአብሔርን ቅባት ቀብቶ የሚፀልይልን አታመጪም? ደግሞ ወንዶችን በተቻለሽ መጠን ምክራያቸው። ሲፀለይ አይረብሽ። ማሟ መልሱን በሚመችሽ ቀን ፃፊልኝ ወይም ንገረኝ። በደብዳቤው የተቀየምሽበት ካለ ይቅርታ አድርጊልኝ! እኔ በጣም እወድሻለሁ! አንቺም እንደምትወጂኝ ተስፋ አለኝ። ጌታ ይባርክሽ! በተረፈ እታገኝ ሠላም ብላሻለች።

ቻው

ቻው

በተረፈ «አመለኮት» የሚለውን መዝሙር ጋብጥሻለሁ።

*ካገቢው ሞገዚቶች አንዷ የሆነችውን አፀፋ ውብሽትን የምትጠራት «እናታችን» ብላ ነው።

አንድ ጊዜ አመለከውድ ወደ ቤቷ ለመሄድ ሞክራ አልተሳካም። ወደ ቤት መሄድ የፈለገችው ከሁሉም በላይ ታላቅ ወንድሚ ስለናፈቃት ነበር።

ይድረስ በጣም ለምወድሽ እናቴ ማሟ ስድሴ ለጤንነትሽ እንደምን አለሽልኝ? እኔ በጣም ደህና ነኝ።

ማሟ ስድሴ አንድ ቀን፤ «ለምን ቤታችን ደርሶ ሲመጣ እኔን አልወሰደኝም» ብለሽ፤ «ቤታችሁ ሶስታችሁም ትሄዳላችሁ» ብለሽኛል። እንደውም ይድነቃቸው የቤተሰባችን ቤት የሄደ ጊዜ ነበር። ይድነቃቸው ሲሄድ፤ «ወይኔ! እኛ ቤት ደርሰህል!» ስለው፤ ስቀጥጥር ለካ ለሱ መንገዱን እየነገርኩት ነው። አሁን ትንሽ ሄደና፤ «በዚህ ነው?» አለኝ። «አይደለም። በዚህ» ብዬ አሳየኩት። የቤቱን መንገድ በደንብ ሲያገኘው፤ «ስድሴ ልካኛለች በሉ። እዚህ ውረዱና ጠብቁኝ።» ብሎ ሲስተር ጤናናና እኔን ሜዳው ላይ አውርዶ ሄደና መጣ። አይገርምም?

በፊቱንም ማን ለፍልፊ አለኝ? በነገራችን ላይ ማሟ ስድሴ፤ «ቤታችሁ ትሄዳላችሁ» ብለሽኝ ነበር። መቼ ነው? እነሱም (እነወ/ሮ ማርታ) ብለውኛል። ትምህርት ሲዘጋ ቢሆን ነው የምንፈልገው። ስለዚህ በእሁኑ ጊዜ ትምህርት ሲዘጋ እንድንሄድ ፍቀጄ። በተለይ በጣም የሚናፍቀንን ወንድማችንን ለማየት ነው። ተመልሰንም እንመጣለን። ደግሞ እግዚአብሔር ከፈቀደና በሕይወት ከኖርን፤ በሌላ አመትም እንሄዳለን። ግን ማሟ ስድሴ የምንሄድበትን ጊዜ ወሰነሽ ንገራያቸው። ስለዚህ በጣም አመሠግናለሁ። የፀሎት ቤት የፃፍኩልሽን ደብዳቤ ምን አልሽ? መልስ አትነግራኝም? ደግሞ እኔ አጥሚት አልወድም። እነሱ በየቀኑ ሲጠጡ፤ እኔ ግን እየተጉዳሁ ነው። ስለዚህ በአጥሚት ፈንታ በሶ ግጥልኝ። ለምን መሰለሽ? እነሱ ሲጠጡ፤ እኔ ከተጀመረ ጀምሮ ጠጥቼ አላውቅም። ከዚህ በፊትም መጥቶ የነበረ ጊዜ አልጠጣሁም። ለምን? አልወድም ነበር። ደግሞ ማሟ ስድሴ እንጆራ ስበላ ልቤን በጣም እያቃጠለኝ ነው። ስለዚህ የምባለው ነገር እዘኝልኝ። ለምን መሰለሽ? ምሳዬን የ1 ቁርጥ ግማሽ እንኳን አልበላም። ያቃጥለኛል፤ ልቤን። ለገነት ቢሮ ፅፌ ነበር። አሁን በዚህ አበቃለሁ። በነገራችን ላይ ለፃፍኩልሽ መልስ እንዳትረሺ። የአሜሪካን ልጆች ደብዳቤም የሚረዳኝ ስለሌለ አልፃፍኩም።

ኢየሱስ ይባርክሽ!

ቻው
እወድሻለሁ።

«እኔ መስራት የምፈልገው የፊልም አይነት በጥሩ አበቦች መካከል መዝመር ከፊልም ጓደኞቼ ጋር መዘመር ነው።»
አመለዘውድ

ጆሮ ላይ የሚለካውን ማዳመጫ እንድታገኝ የረዷት የአሜሪካዊቷ ሊንዲ ማክሲኒ ልጅ ጆሰን ማክሲኒ በኮሎራዶ ግዛት፣ ፎርት ኮልንስ በተባለ ከተማ በአንድ ት/ቤት ሳይንስ አስተማሪ ነበር። እናቱ ስለአመለዘውድና ስለሌሎቹም ህጻናት ከነገሩት በኋላ፣ ለስድስት ወራት የገንዘብ ዕርዳታ በአመለዘውድ ሥም ለድርጅቱ ሰጠ። ከሚያስተምራቸው ከ6ኛ እስከ 8ኛ ክፍል ከሚማሩ ልጆች ጋር ደብዳቤ እንድትጻጻፍም ሁኔታዎችን አመቻቸላት።

አመለዘውድ አሜሪካዊ የብዕር ጓደኞቿ የሚፅፉት እንግሊዝኛ በደንብ ባይገባትም፣ በስሜት ታነበዋለች። በእንግሊዝኛ የተጻፈላትን አንብበው በመተርጎምና እሷ በአማርኛ የጻፈችውን መልስ በእንግሊዝኛ በመፃፍ ክብነቷና ሌሎች የቢሮ ሠራተኞች እንዲሁም አንዳንድ በጎ ፈቃደኞች ይረዷታል።

በጣም የምወድሽ እናቱ ገነት! እንደምን ነሽ? እኔ ኢየሱስ ይመስለኝ በጣም ደህና ነኝ። ገንዬ፣ ትናንትና የፃፍኩልሽ ደብዳቤ ደረሰሽ? ዝም ብዬ ነው የጻፍኩልሽ! ለሰላምታ ነው። ገንዬ በናትሽ ይድነቃቸው እናንተ ጋር ሲመጣ እኔም የጠዋት ስለሆንኩ ከሰዓት ቢሮ ልምጣ። ለምን መሰለሽ? የሆነ ነገር ለማድረግ ነው። ስለደብዳቤ ነው። ለመፃፍ! በእንግሊዝኛ ነው። ለይርኔ ንገረውና ልምጣ፣ ህፃናት ሲመጡ። ክብነሽን አፈልጋታለሁ፣ «ነይና አንፅፋለን» ብላኝ ነው። ስለዚህ እባክሽ ልምጣ!

በጌታ የምወድሽ ልጅሽ አመለዘውድ ነኝ።

ለአንዳንዶቹ የብዕር ጓደኞቿ ራሷ በእንግሊዝኛ ልትጽፍላቸው ትሞክራለች። ደብዳቤ መጻፍ ከማንበብ ቀጥሎ ዋና የጊዜ ማሳለፊያዋ ስለነበር ከብዕር ጓደኞቿ ጋር መጻጻፍ ያስደስታት ነበር።

ለብዙዎቹ የብዕር ጓደኞቿ በፃፈችቸው የመጀመሪያ ደብዳቤዎች ላይ ራሷን ስታስተዋውቅ፣ ሦስቱንም ወንድሞቿን ጠቅሳለች። ስለዕድሜያቸው በትጽፍ የራሷን 10፣ 11፣ 12 ወይም 13 ሊሆን እንደሚችል ነው የምትነግራቸው። በተወሰኑት ደብዳቤዎች ላይ የወንድሞቿን ዕድሜ እንደማታውቀው ገልጸለች። የራሷን ዕድሜ ዝቅ የምታደርገው የብዕር ጓደኞቿ በአስራ ሁለትና በአስራ ሶስት ዓመታቸው የሰባትና የስምንተኛ ክፍል ተማሪዎች መሆናቸው፣ እሷ ግን ገና የሶስተኛ ክፍል ተማሪ መሆኗ

ስለሚያሳፍራት ይመስላል። የብዕር ጓደኞቿ ጤነኞችና ከሀጻንነታቸው ጀምሮ የተመጣጠነ ምግብ እየበሉ ስለኖሩ ሰውነታቸው ከሷ ጋር ሲነጻጸር ግዙፍ ሆኖ ስለሚታያት እሷ ኮስማና ሆና የእነሱ እኩያ ወይም ታላቅ መሆኗ ግራ ስለሚያጋባትም ሊሆን ይችላል። በየትኛውም ደብዳቤዋ ከኢች.አይ.ቪ. ጋር እንደምትኖር አልጻፈችም። ወላጆቿን ማጣቷን ግን ለአንዳንድ የብዕር ጓደኞቿ ጽፋለች።

ውድ ሱውራ፣

ለኔ በመፃፍሽ ደስ ብሎኛል። ከእናንተ ጋር ብዙ ልጆች ፅፈውልኛል። እስቲከርም ልከውልኛል። በዚህ በጣም ደስ ብሎኛል። እኔ ድመት አለችኝ። ስሟ ውሮ ይባላል። ሌላም ስም አውጥቼላት ነበር፤ አታውቀውም። የሠጠችኝ ጓደኛዬ ናት። ድመቷ ህፃን ናት። እኔ እስፖርት እወዳለሁ። እግር ኳስ እጫወታለሁ። አንቺ በጣም ቆንጆ ነሽ። ከሌርም በጣም ቆንጆ ናት። ፀጉርሽ እንደ ኢትዮጵያ ነው። በቃ በጣም ቆንጆ ነሽ። እኔ 2 ወንድሞቼ፣ አንዱ 8 አመቱ ይመስለኛል። የእኔ 11 ነው። የትንሹ 5 ይመስለኛል። ግን በደንብ አላውቀውም፤ እድሜያቸውን። ማንበብ እወዳለሁ። በአብዛኛው የማንበው መፅሐፍ ቅዱስ ነው። ስለአመመኝና ፈተና፣ የትምህርት ስለነበረብኝ ነው ቶሎ ያልፃፍኩላችሁ። ለሁሉም ይቅርታ ብለሽ ንገራያቸው፣ ለሚፅፉልኝ በሙሉ።

ጓደኛሽ

አመለዘውድ ግርማ

*ብዙ ጊዜ በድራማና መዚቃ ዝግቶች ላይ ኢትዮጵያን እንዲወክሉ የሚደረጉ መልካም ሴቶች ፀጉራቸው ረጅም ስለሆነ ይሆን? «ፀጉርሽ እንደ ኢትዮጵያ ነው።» ያለቸው?

አመለዘውድ ለአንድ ብዕር ጓደኛዋ በፃፈችው ደብዳቤ፣ «እዚህ ህይወት እስደላች አይደለም፣ ግን እግዚአብሔር ስለሁሉም ነገር ይመስገን።» ብላለች።

ለዲዩን ስሚዝ በፃፈችው ደብዳቤ ደግሞ ስለራሷና ቤተሰቦቿ እንዲህ ፅፋለች። «ኢትዮጵያ ውስጥ በአንድ ህጻናት ማሳደጊያ ድርጅት ውስጥ እኖራለሁ። ምክንያቱም ወላጆቼ ሞተዋል። ከሁለት ወንድሞቼ ጋር ነው የምኖረው። ጎበዝ ተማሪ ነኝ፤ ጥሩ ውጤት አለኝ። ሽልማት ተሰጥቶኛል።»

ከሌር ለምትባለው ጓደኛዋ፣ «ሩጫ ደስ ይለኛል፣ ግን ስለሚያመኝ በፍጥነት መርጥ አልችልም።» ብላ ጽፋለች።

ለሳንድራ ፎንታኒ በዓፈችው ደብዳቤ ደግሞ ትምህርት ቤት ለመሄድ ያላትን ጉጉት፤ «ት/ቤት ልሄድ ስል ከዘነበ እናደዳለሁ» ስትል ትገልጻለች።

ለኤልሳቤት ያንግ በላከችው ደብዳቤ ፎቶ ግራፍ እንሺ መሆን እንደምትፈልግ ጽፋለች። ለወንድሞቿ ያላትን የእናትነት ስሜት ከደብዳቤው ማስተዋል ይቻላል።

ውድ ኤልሳቤት፤ እንደምን ነሽ? ስሜ አመለዘውድ ግርማ ይባላል። 10 ዓመቷ ነው። የ3ተኛ ክፍል ተማሪ ነች። የምወደው የትምህርት አይነት እንግሊዘኛ፤ አማርኛ፤ ሣይንስ ሌሎችንም የትምህርት አይነቶች አወዳለሁ። እኔም የተለያዩ እንሰላትን መሣል አወዳለሁ። ስፖርት በጣም አወዳለሁ። ሩጫና እግር ኳስ አወዳለሁ። እጫወታለሁ። ቲኒስ መጫወት አፈልጋለሁ። ነገር ግን እኛ አናገኝም። አዎ፤ ፎቶ ግራፍ ማንሣት አፈልጋለሁ፤ ከወንድሞቼ ጋር በመሆን ስለታረካችን፤ ማለትም ስናጠና፤ ስንፀልይ፤ ስንዘምር፤ ስንጫወት። ወንድሞቼ አባት ወይም እናት ስለሌለን፤ እኔ እነሱን አስደስቼ፤ ሲያድጉ ፎቶውን ማስታወሻ እንዲሆናቸው ስለማስብ ነው። በተጨማሪ በኢትዮጵያ ስላሉት ነገሮች ፎቶ እንስቼ ልልክልሽ አስቤያለሁ። ካሜራ ፊልም የለኝም። ቢኖረኝ በጣም ደስ ይለኝ ነበር። ፎቶ ማንሣት ችሎታዬ እንዲሆን አመኛለሁ። ፎቶ ማንሣት አሁንም እችላለሁ። የምወደው ምግብ ዳቦ በሻይና በወተት፤ እንጀራ በሥጋ ወጥ ነው። ፎቶው እና ምስሎቼ ደርሠውኛል። በጣም ነው የምወደው፤ መልክሽ በጣም ቆንጆ ነው። ፀጉርሽ እረጅም ነው። እኔ ረጅም ፀጉር እንዲኖረኝ አፈልጋለሁ። ቀሚስ የምወደው በጣም የምታምር የጅንስ ቀሚስ ከነአለባበሷ አጠር ያለ ነው ፍላጎቴ። እንቺም የለበሽው በጣም የምራል። አስታውሠሽ በመላክሽ በጣም አመለግናለሁ።

ያንቺው
አመለዘውድ ግርማ

የብዕር ጓደኞቿ በሕይወታቸው የሚያጋጥማቸውንና ወደፊት ምን መሆን እንደሚፈልጉም ይፅፋሉ። ጃርድ የተባለው ጓደኛዋ የሚከተለውን ደብዳቤ ፅፎላት ነበር።

ውድ አመለዘውድ፤

ሃይ! ስሜ ጃርድ ይባላል። ፎርት ኮልንስ፤ ኮሎራዶ ውስጥ በቅዱስ ዮሴፍ ት/ቤት የዘጠነኛ ክፍል ተማሪ ነች። ትምህርት ትወዳለሽ? እኔ የቤት ሥራ የሚባል ነገር ከመጥላቴ በስተቀር ትምህርት ደስ ይለኛል። የምወደው የትምህርት አይነት ቪዲዮ ቴክ ነው። በዚህ ትምህርት ስለ ት/ቤት ዜና መሳይ ነገሮች እስራለሁ። እንግሊዝኛ አልወድም። አንዳንድ ጊዜ ከባድ ነገር ይሆንብኛል።

መቀለድ አወዳለሁ። በቴሌቪዥን የኮሜዲ ዝግጅቶችን ማየትም ደስ ይለኛል። ፎቶግራፍ ማንሳት እንደምወድ እንምታለሁ፤ ምክንያቱም ሳድግ ፊልም መሥራት አፈልጋለሁ።

እኔ በጣም የሚያወሩ (ለፍላፊ) ሰዎች አልወድም። ሊያናድዱኝም ይችላሉ። ከዚህ በተጨማሪ እኔ በአብዛኛው አዳማጭ ነች። ጥሩ ሰው ትመስያለሽ።

ሁሉም ሰው ሳይወድሽ አይቀርም። እኔም መሸነፍ አጠላለሁ። ማሸነፍ በጣም የተሻለ ነው። እኔም ማንበብና መፃፍ አወዳለሁ። በማንበብና በመፃፍ አዳዲስ ዓለማትን ማሰስ ትችያለሽ።

ያንቺው ጃርድ

አመለዘውድ ለዚህ የጃርድ ደብዳቤ የጻፈችው መልስ የሚከተለው ነው።

ሄሎ! ስሜ አመለዘውድ ይባላል። የአፍሪካ በኢ.ቸ.አይ.ቪ. ወላጆቻቸውን ያጡ ህጻናት የእንዝብካቤ ፕሮጀክት ኢትዮጵያ ውስጥ የ3ተኛ ክፍል ተማሪ ነች። ትምህርት በጣም ነው የምወደው። የቤት ሥራ መስራት በጣም ጉበዝ ያደርጋል። እቤት መሥራት ካልፈለግህ ትምህርት ቤት ሆነህ የቤት ሥራህን መሥራት አለብህ። ካልሠራን እኛ ጋር ቅጣት አለ። በቪዲዮ መማር እኔም አፈልጋለሁ። ግን አንማርም። በብላክቦርድ፤ በፊዲዮ ነው የምንማረው። እኔ እንግሊዝኛ ትምህርት ይገባኛል፤ አወዳለሁ። ሒሳብን እኔ አልወደውም። እኔም በቴቪ ተረቶችን፤ የሚያስቁ ነገሮች መከታተል አወዳለሁ። ፎቶ ግራፍ እኔ በጣም አወዳለሁ። ያንተን ፎቶ ሳክልኝ። እኔም ፎቶ የሚያነሣኝ ካገኘው አልክልህለሁ። እኔም ፊልም ለመሥራት እንጓዳለሁ። ሳድግ አብረን የምንፈልገውን ዓይነት ፊልም እንሠራለን። እኔም ብዙ የሚያወራ ሰው አልወድም። «ብዙ ስማውራት ጥቂት መሥራት ይጠቅማል።» የሚል ዕሑፍ አውጥቻለሁ። እኔ ጥሩ

የሆንኩት፤ ባባትና በእናት ማጣት ነው። እንደፈለኩ ሃልሆን ጥሩ ሆኜ ማደግ ነው የመረጥኩት። አንተም ጥሩ ሁን! እንደአብሔርም ይወድሁል። ማሸነፍ የኔም ነው፤ መሸነፍ ግን አይደለም።

*ከላይ ከሚነበበው የጳርድ ደብዳቤ አመለካከት ቀደም ብላ እንደጻፈችላት መገመት ይቻላል። አመለካከት ምናልባት ለበርካታ ልጆች ስለምትጽፍ ለጳርድ እንደጻፈችላት ረስታ ሊሆን ይችላል በዚህ ደብዳቤ ደግሞ ራሷን ለማስተዋወቅ የፈለገችው።

ጳርድ የዓፄላት መልስ ባይገኝም፤ እሷ በዓፄችላት ሌላ ደብዳቤ ምክር መስጠቷን ገፍታበታለች።

ውድ ጳርድ፤

በደብዳቤዬ በመደለትህ እኔም ደስ ብሎኛል። እኔ መሰራት የምፈልገው የፊልም አይነት በጥሩ አበቦች መካከል መዝሙር ነፊልም ጓደኞቼ ጋር መዘመር ነው። አክሽን በሞተር ሳይክል ሳይ መሰራት አፈልጋለሁ፤ ግን ድብድቡን አልወደውም፤ ያስፈራኛል። የአንተ ከጓደኞችህ ጋር መዘነጥህና ፊልም ማየትህን ወድጄዋለሁ፤ ግን ጥሩ ጓደኛ ሊኖርህ ይገባል። የምታየው ፊልምም ትምህርት ሊኖርበትና ለአንተ የሚሆን መሆን አለበት። የአንተ ጓደኛ በጣም የምታነብ መሆኗን ገልፀህልኛል፤ ግን ማንበብ ለአንተም በጣም ጠቃሚ ነው። የሀገር መሪ እኮ ብዙ ንባብ ካላነበበ ማስተዳደር አይችልም። ስለዚህ በተቻለህ መጠን በትንሽ ጊዜ ማንበብ ልመድ፤ ብዬ የምመክርህ እህትህ ነኝ። በል ደህና ሁን። መልካም ጊዜ እመኝልሃለሁ። እግር ኳስ ጫዋታን እጫወታለሁ። ቤተሰቦችህን በሙሉ አወዳቸዋለሁ።

በዚህ ደብዳቤ ብቻ ሳይሆን በሌሎችም ደብዳቤዎች እግር ኳስ መጫወት እንደምትወድ ገልጻለች። በህጻናት ማሳደጊያው ያሉ ልጃገረዶች እግር ኳስ ይጫወታሉ። የህጻናት ማሳደጊያው የራሱ የወንዶች ልጆችና የልጃገረዶች የእግር ኳስ ቡድኖች ያሉት ሲሆን አልፎ፤ አልፎ ከግቢ ውጪ ከሌሎች ቡድኖች ጋር ይጋጠማል። አመለካከት ከከፋ የጤና ችግሯ አንጻር አዘውትራ ባትጫወትም፤ ብዙ ባትሮጥም አንዳንድ ጊዜ የህጻናት ማሳደጊያው ግቢ ውስጥ ኳስ መጫወት ያስደስታት ነበር።

-55-

«ቤተሰብ ውስጥ ሁላችንም እንለማትና እናከብራት ነበር። ለዚህ ሊሆን ይችላል በራሷ የምትተማመን የሆነችው።»
ተሾመ ግርማ

አመለካከት ብዙዎችን የሚያስደንቅ በራስ መተማመንና ድፍረት ነበራት። የተለየ ምክንያት ከሌለ በዓመት አራት ጊዜ በሚዘጋጅ የቤተሰብ ቀን ካልሆነ በስተቀር፤ በህጻናት ማሳደጊያው ያሉ ህጻናት ቤተሰብ በየጊዜው እንዲጎበኝቸው አይፈቀድም። ቤተሰብ የሚባሉት እክስት፤ አጎት፤ አያት የመሳሰሉት ሲሆኑ በአብዛኛው ልጆቹን ለማሳደግ አቅም የሌላቸው ናቸው። ድርጅቱ ለልጆቹ የሚያስፈልገውን ምግብ፤ ልብስና የትምህርት መሳሪያዎች ለመርዳት፤ ነጻ የህክምና አገልግሎት ለመስጠት ዝግጁ ቢሆንም፤ ልጆቹ አድልዎና መገለል በጎረቤትና በአካባቢያቸው ሰዎች እንዳይደርስባቸው ስለሚለጉ፤ አንዳንዶቹም ከግንዛቤ ማነስ ቫይረሱ ሊተላለፍብን ይችላል ብለው ስለሚፈሩ ልጆቹን ለማሳደግ ፈቃደኛ ያልሆኑ ናቸው። የቤተሰብ ቀን በዓመት አራት ጊዜ ብቻ እንዲሆን የተወሰነው አዘውትረው በቤተሰብ የሚጎበኙ ልጆችን እያዩ ቤተሰብ የሌላቸው ወይም በተደጋጋሚ በዘመድ የማይጠየቁ ልጆች ስሜታቸው እንዳይጎዳ በሚል ነው። ዘመድ የሌላቸውን ልጆች እንዲጎበኙ ድርጅቱ እንደ ሥጋ ዘመድ ሆነው የሚጎበኟቸው በጎ ፈቃደኞችን በዕለቱ እንዲገኙ ይጋብዛል።

የቤተሰብ ቀናት በህጻናቱ ዘንድ በጉጉት የሚጠበቁ ናቸው። በአንድ የቤተሰብ ቀን እነወ/ሮ ማርታ አልመጡም። አመለካከት ላለመምጣታቸው ምክንያት የድርጅቱ የአስተዳደር ሠራተኞች ድክመት መሆኑን በደብዳቤ እንዲህ ተቸታለች።

5/9/97

ኢየሱስ ይባርክሽ!
(ከደብዳቤው አናት ላይ የተጻፈ)

ይድረስ በጣም ለምወድሽ እናቴ ማሚ ስድሴ፤ ለጤንነትሽ እንደምን አለሽልኝ? እኔ ኢየሱስ ይመስገን በጣም ደህና ነኝ። ጤንነቱም ጥሩ ነው። ግን ፀሐዩ ሲያቃጥለኝ፤ አፍንጫዬን እየነሰረኝ ብቻ ነው። በሌላውም ነገር ጥሩ ነው። ለሁሉም ኢየሱስ ያውቃል። ማሚ ስድሴ፤ የዓፍኩልሽ ደብዳቤ ደርሶሻል፤ አልደረሰሽም? ከደረሰሽ ለምን ዝም አልሽኝ? እመጣለሁ ብለሽኝ ነበር። ከቤተሰብ ቀን በኋላ አላየሁሽም። በብዙ ነገር ደስተኛ ባልሆንም ጌታ ያውቃል። አሁን ይቅርታ፤ ለመፃፍ ከፈቀድኩት እየወጣሁ ነው። የመጀመሪያውን

የዓፍኩልሽ መልስ ለምን አልሰጠሽኝም? ቤተሰባችን የሚመጡት መቼ ነው? ለቤተሰቦች ስልክ ሲደውል ለኛ ቤተሰብ ግን አልተደወለም? ለምን አልደወላችሁም? «እኔ ከሌለሁ፣ ሰው እልካለሁ» ብለዋል። የሚነበብ ደብዳቤ ማለትም ስለኔና ስለቤት ፅፌልሽ ነበር። ሳነበው ያስለቅሰኛል። ስለዚህ፣ «ኢየሱስ ያውቃል» ብዬ ቀደድኩትና መፀለይ ጀመርኩ። ባልሆነ ነገር ብጉዳም፣ የሰውን ልብ የሚያይ አምላክ ሁሉንም ነገር ይየው። ግን ቤተሰባችን ቢመጡ ደስ ይለኛል። አመሠግናለሁ። በዚህ ይብቃኝ።

ኢየሱስ አያዳለም! ሁሉንም ይወዳል።
 ኢየሱስ ጌታ ነው።
 ባይ! ባይ!
 ኢየሱስ በነገር ሁሉ ከሁላችን ጋር ይሁን! አሜን!

-56-

«ታማ ተይ ይቅርብሽ! ቢሻልሽ ትማሪያለሽ ሰንሳት፣ አልቅሳ ሄዳ ተፈተነች።»
 ወ/ሮ ገነት ገብረጻድቅ
 «በጣም ትፀልያለች! መጽሃፍ ቅዱስ ታነበለች። እንደዛ አሟት ራሱ ግድግዳ አስደግፋ ነው የምታነበው። በጣም የሚገርም ነው።»
 ትዕግስት ተሉሳ (ሞግዚት)

እመለዘውድ በትምህርቷ ጎበዝ ናት። ለነገሩ እንኳን አሁን እሷ ብዙ መሯሯጥ ሳይኖርባት፣ የጣመና የላመ ምግብ ተዘጋጅቶ እየቀረበላት፣ ገና በፊት እናቷንና ወንድሞቿን የመንከባከብና የመመገብ ኃላፊነት በሕፃን ትከሻዋ ለመሸከም በተገደደችበት ወቅትም በትምህርቷ ውጤታማ ነበረች። ደብተርቿን በማጥናት ላይ ብቻ የምታተኩር ተራ ተማሪ ግን አልነበረችም።

ጥሩና አስተዋይ አንባቢ እንደሆነች ደብዳቤዎቿ ምስክር ናቸው። በጆሮዋ ችግር ምክንያት ከሰው ጋር የበለጠ ለመግባባት የጀመረችው ደብዳቤ አዘውትሮ የመጻፍ ልምድ፣ ከንባብ ፍቅሯ ጋር ተደምሮ ራሷን በጽሁፍ በደንብ መግለጽ እንድትችል የረዳት ይመስላል። ለማግኘት አትችልም ነበር እንጂ ከመጽሐፍ ቅዱስ በተጨማሪ ልብወለዶችና ሌሎች የስነጽሁፍ ስራዎች የማንበብ ዕድል ቢኖራት ኖሮ ምናልባት የተሻለ የቃላት አጠቃቀምና አገላለጽ ከደብዳቤዎቿ ማስተዋል በተቻለ ነበር።

ደብዳቤዎቿ ለምትጽፍላቸው ሰዎች ፍቅሯን፣ ደስታዋን፣ ቁጣዋን፣ ሐዘንና ጭንቀቷን . . . የምትተነፍስባቸው፣ ከንግግር ይልቅ እንደቷን የምታርስባቸው የስሜት መግለጫዎቿ ናቸው። በእርግጥም ደግሞ የተጻፈ ነገርን ደጋግሞ ማንበብ ስለሚቻል ከሷ ደብዳቤ የሚደርሳቸው ሰዎች ስሜትና ፍላጎቷን፣ ማስተላለፍ የፈለገችውን መልዕክት የበለጠ ይረዱላታል።

የእጅ ጽሁፏ በምትጽፍበት ጊዜ እንደሚያንገራብባት የስሜት ድባብ ከደብዳቤ ደብዳቤ የተለያየ ነው። ጥልቅ ፍቅሯን ለመግለጽ የምትጽፋቸው ደብዳቤዎች ቀጥ ባሉ፣ ለዓይን በሚማርኩ፣ ለማንበብ በሚጋብዙ ውብ ፊደላት ትጽፋቸዋለች። ጊዜ ካላት የተለያየ ቀለም በምትቀባቸው የአበባ ስዕሎች ታሸበርቃቸዋለች። የልብ ቅርጽን እንደ ፍቅር መግለጫ ትጠቀማለች። በቁጣ የምትጽፋቸው መልዕክቶች ፊደላቸው ወደ አንድ ጎን ገደድ ይላል፤ ተለቅ ተለቅም ታደርጋቸዋለች። በፍጥነት የምትቸከካቸው ይመስላሉ። በደስታ ስሜት ተውጣ ስትጽፍ እንደ ጸሎት መጽሃፍ ለማያዊና ቀይ ብዕሮችን እየቀላቀለች ደብዳቤዋን እሻሻርጉራ ታላምረዋለች። ታማ የምትጽፋቸው ደብዳቤዎች ደግሞ ፊደሎቻቸው ከፍ፣ ረዘም፣ ሰፋ ብለው ይታያሉ።

አመለከውድ ከት/ቤት መቅረት አትወድም። ህመሙ አልጋ ላይ የሚያውልና ከባድ ካልሆነ በስተቀር፤ እያመማት እንኳን ት/ቤት ትሄዳለች። ደብተርቿንም አዘውትራ ታጠናለች።

ግንቦት ወር 1997 ዓ.ም. ላይ ግን ህመሟ ፀንቶ ትምህርት ቤት መሄድ አቃታት። ለመታከም ሆስፒታል መተኛት ነበረባት። የሚከተለው ደብዳቤ ዘውዲቱ ሆስፒታል በተኛችበት ጊዜ ሆስፒታሉ በር ላይ ሆና ስድሌ የጻፈችላት ነው።

ግንቦት 17/1997

ውድ አመለከውድ፤

ላይሽ መጥቼ እንዴ ተኝተሻል። አንዴ ደግሞ አላስገባ አሉኝ። በጣም አዝናለሁ። ቢሮ እየመሸብኝ ነው፤ ነገር ግን ሁሌም ፀልዩልሻለሁ። ለነገሩ ስለልጆቼ፤ ስለሁላችሁም ሁሌም እፀልያለሁ። ዛሬ የመንግሥት ቢሮ የሆነ ቀጠሮ ስላለኝ ሰዓቱ ረፈደ። ከዛ ደግሞ ልትወጪ ስለሆነ ቤት እመጣለሁ። አሁንም የበለጠ ጌታ እንዲፈውስሽ እፀልያለሁ።

ግን አመለከውድ አትጨነቁ። ጭንቀት ራሱ አንዱ መንስኤ ነው። ደግሞ መጨነቅ የሚለውጠው ነገር ከ የለም፤ የኔ ልጅ። ሁሉን ለሚችለው በርሱ ለሚያምኑ ማለብ፤ መብሰልሰልና መጨነቅ የሰይጣን ማታለያ ነው። በሃያሉ የሱስ የሚያምኑ፤ ሁሉን ለርሱ በማስረከብ ማረፍ አለባቸው። «ሽክም የበዛባችሁ ወደኔ ኑ! በኔም እረፉ» ይላል። ስለዚህ በሱ ላይ እረፊ።

ሌላ ደግሞ የቤተክርስቲያኑን ጉዳይ ስመጣ እንነጋገራለን። በደንብ ሲሻልሽ ብንነጋግርስ? አይሻልም? ለማንኛውም ቅዳሜ እናንተ ጋር ፐሮግራም ስላለ እዛው አውላለሁና እናወራለን።

እስከዛው ግን የኔ ቆንጆ! ራስሽን አታስጨንቁ! አትረብሺ። ለማንኛውም ችግር። ጌታ ይባርክሽ! ካንቺ ጋር ይሁን!

ያንቺው
ማሚ ስድሌ

አመለከውድ በሆስፒታል ስትረዳ ቆይታ ወደ ህጻናት ማሳደጊያው ተመለሰች። ግን አሁንም ከአልጋ መነሳትና መንቀሳቀስ ከበዳት። ተኝታም

ሻል ያላት ሲመስላት ደብተርቿን ከማገላበጥና ከማንበብ ግን አልበዘነችም። ከደብተርቿ ጎን ለጎን መጽሃፍ ቅዱስ ታነባለች። መጽሃፍ ቅዱስ ስታነብ የምትድን ይመስላት ነበር። በእጇ መያዝ ባትችል እንኳን መጽሃፍ ቅዱሱን ግድግዳ አስደግፋ ታነባለች። ተግታ ትፀልይም ነበር። በዚህ ሁኔታ ውስጥ እያለች የፈተና ጊዜ ደረሰ። አመለከውድ ስታስበው በሚቀጥለው ዓመትም ሶስተኛ ክፍል ልትማር ነው።

‘ሶስተኛ ክፍልን አራት ዓመት ልማር?! . . . እንደዛማ አይሆንም!’ ብላ አለበች፤ በቁጭት ከንፈሯን እየነከለች።

ገና ከተቤ ከእናቷ ጋር ስትኖር ሶስተኛ ክፍልን በብቃት ተምራ ወደ አራት አልፋ ነበር። ቡታጅራ ለሁለተኛ መንፈቀ ዓመት ትምህርት ስለነበር የደረሱት ሶስተኛ ክፍል መግባቷ ግድ ሆነ። በህመም ምክንያት ሴሚስተሩን አልጨረሰችም። አሁን ያለችበት የህጻናት ማሳደጊያ ድርጅቱ እንደ አዲስ ተቋቁም ትምህርት እንዲቀጥሉ ሲወሰን፤ ወደ አራተኛ ክፍል ማለፏን የሚጠቁም የትምህርት ማስረጃዋ በእጇ አልነበረም። የትምህርት ማስረጃ የሌላቸው ልጆች ተፈትነው ወደሚመጥናቸው ክፍል እንዲገቡ ነበር የተወሰነው። አመለከውድ ትምህርት አቋርጣ ስለቆየች፤ ለአራተኛ ክፍል የተዘጋጀው ፈተና ሊከብዳት እንደሚችል ስለታሰበ፤ ለሶስተኛ ክፍል የተዘጋጀውን ፈተና እንድትወስድ ተወሰነ። እሷም አልተቃወመችም። ፈተናውን አልፋ ሶስተኛ ክፍል ገባች። ያለፋትን ስምንት ወራት ከህመሟ ጋር እየታገለች ትምህርት ቤት ተመላለሰች። ዓመቱ ማለቂያ ላይ ግን ብትታገልም ት/ቤት ተመላልሶ መማር የሚያመለጫልጭ ገደል እንደመውጣት አዳጋች ሆነባት፤ አልቻለችም። ህመሟ አሸንፏት የአልጋ ቁራኛ ሆነች።

አመለከውድ ለሌላ አራተኛ ዓመት ሶስተኛ ክፍልን መማር በጭራሽ አልፈለገችም። ቢያማትም ለመፈተን ወሰነች። አብሮ አደገቿን እነእመሽን፤ እነፋይልን አሰበች። ካልወደቁ እነሱ ስምንተኛ ወይም ዘጠነኛ ክፍል ይደርሳሉ። እሷ ግን ብሩህ ጭንቅላት፤ ከፍተኛ የመማር ፍላጎትና ጉጉት እያላት፤ ታማሚ ስለሆነች በሰላም መማር አልቻለችም። ይህ ዕጣ ፈንታዋ ብዙ ጊዜ ያሳዝናታል። ተምራ ትልቅ ደረጃ ላይ የመድረስ፤ ለቤተሰቦቿ አለኝታ ከመሆን አልፋ እንደእሷ ወላጆቻቸውን ያጡ ልጆችን ድርጅት አቋቁማ የመርዳት ህልምና ዓላማ ነበራት። ግን ጤና ሳይኖራት ይህ መልካም ራዕዩዋ ዕውን ይሆናል?

የፈተና ጊዜ በቀረበበት ወቅት እንደ ቀን ገነት እሷ የምትኖርበት ግቢ ስትመጣ፤ «ገኒ! ፈተና መፈተን አፈልጋለሁ።» አለችት።

«የምን ፈተና?»

«የትምህርት ቤት ነዋ»
 «እንዲህ እያመመሽ?»
 «አይ መፈተን አለብኝ። በሚቀጥለውም ዓመት ሶስተኛ ክፍል መሆን አልፈልግም።»
 «ሲሻልሽ፣ ጤነኛ ስትሆኒ ትማሪያለሽ።»
 «አይ መፈተን አለብኝ። እፈተናለሁ!»
 «እንዲህ እያመመሽ? ሽረ አይሆንም። ፈተናውን ስትፈተኒ ቢያምሽስ?»
 «አያመኝም። ቢያመኝም እንደምንም ፈተናውን መሥራት አያቅተኝም።»
 የመጨረሻው ቃል በለቅሶ ሳግ የተዋጠ ነበር፤ ማልቀስ ጀመረች።

ወ/ሮ ገነት ደነገጠች፤ ግራም ገባት።
 «እንዴ ለምንድነው የምታለቅሺው?»
 «አብሮ አደግ ጓደኞቼ የትና የት ደርሰዋል። እኔ ግን ገና ሶስተኛ ነኝ። ሶስተኛን በሚቀጥለውም ዓመት ደግሜ መማር አልፈልግም።» ዕንባዋ ከዓይኖቿ ሲፈልቅ ከስር ከስር ብትጠርግውም፤ እየተንፎለፎለ ወረደ።

«በቃ! በቃ! አመለዘውድ በቃ ትፈተኒያለሽ» ወ/ሮ ገነት እጇን የአመለዘውድ ቁጭን ትከሻ ላይ አሳርፋ ልታባብላት ሞከረች።
 «ትምህርት በጣም እወዳለሁ፤ ግን መማር አልቻልኩም። እናቱ ስትታመምብኝ ለሷ ስል አቋረጥኩ። አሁን ደግሞ መማር በምችልበት ጊዜ ያመኛል።» ተንሰቀሰቀች።

ወ/ሮ ገነት አዘነችላት። የእሷም ዓይኖች በዕንባ ተሞሉ። «በቃ ትፈተኛ ለሽ አልኩሽክ አመለዘውድ! በቃ ዝም በይ!»

አመለዘውድ በቀላሉ የምትፅናና አልሆነችም። . . .
 ለመፈተን በመቁረጧ ስድሴም ፈቃዷን ለመመላት ወሰነች። የኮንትራት ታክሲ በፈተናው ቀን ት/ቤቷ ድረስ እንዲያደርሳት ተደረገ። ሀመሟን ችላና ጥርሷን ነክሳ ፈተናውን ተፈነች። ስላጠናች፤ የታመመችው ግንቦት ወር ላይ ስለነበረና ትምህርት ብዙም ስላላመለጣት ፈተናው አልከበዳትም።

የትምህርት ቤት የውጤት ካርድ የምትቀበልበት ቀን በተቃረበበትም ጊዜ ልሷ ጤነኛ ባልሆነ ሁኔታ ይመታባትና አቅም ያንሳት ነበር።

ለውድ እናቱ ገንዞ እንደምን ዋልሽ? እኔ ደሀና ነኝ። ገንዞ! ቅድም ላናግርሽ ነበር ቶሎ ሄድሽ። ልትሄጂ ስትይ፤ «ገንዞ!» ስልሽ አልሠማሽኝም። ቸኩለሽ ነበር መለሰኝ። አሁን ወደ ንግግር እሄድና ገንዞ ማንኩ የሚጠጣ ሳይሆን ፍሬውን ለይድነቃችው ማታ ላኪልኝ።

ገንዞ! ይኼን! ይኼን ላኪልኝ ስልሽ አስቸርግሻለሁ ብዬ በጣም አፈራለሁ። አንቺ ስለምትወጂኝ፤ ሳስቸግርሽ ደስ አይለኝም። ገንዞ! አሁድ ካርድ ስለሚሠጥ ት/ቤት ልሂድ ወይ? ትንሽ እንደሄድኩ ልቤ ድው! ድው ይላል! ጉልበቴም ይንቀጠቀጣል። በጋላ በር ያለውን ደረጃ ስወጣ ልቤ ድው! ድው ይላል። ጌታ ኢየሱስ ያድነኛል! ማታና ጠዋት እየፀለይኩና መፅሐፍ ቅዱስ እያነበብኩ ነው! በቃ ቻው!
 ማንኩውን ለይርኔ ላኪልኝ!

ቻው
 ማሚ ስድሴ ካለች ሠላም በይልኝ።
 እወድሻለሁ ገንዞ!
 ቻው ቻው

የሚከተለው አጭር መልዕክቷ ደግሞ የት/ቤት ሪፖርት ካርድ በተቀበለችበት ቀን ማግስት በጥድፊያ የጻፈችው ይመስላል።

በጣም የምወድሽ ገነት! እንደምን አለሽ? ሙዝ ላኪልኝ! ልቤን ያቃጥለኛል። 5ተኛ ወጥቻለሁ፤ በትምህርት።

ቻው ቻው መኪና ሲሄድ ስለሆነ ነው።

ከላይ በአጭር መልዕክቷ እንደገለፀችው አመለዘውድ በሁለተኛ ሴሚስተር ሰባተኛ፤ በሁለቱ ሴሚስተሮች አማካይ ውጤት ደግሞ አምስተኛ ወጥታ ወደ አራተኛ ክፍል አለፈች። ውጤቷ ስድሴን፤ ወ/ሮ ገነትን፤ ሞግዚቶቿንም፤ ሌሎች የሚያውቋት ሰዎችን ሁሉ የሚያስደንቅና የሚያስደስት ነበር።

አመለዘውድ ወደ አራተኛ ክፍል በማሰፏ ብትደሰትም፤ ጤነኛ ብትሆን ደግሞ የተሻለ ደረጃ ሊኖራት እንደሚችል አስባ መቆጫቷ አልቀረም።

ለውድ እናቱ ማሚ ስድሴ፤ እንደምን ነሽ? እኔ አሁን በጣም ደሀና ነኝ። ሠሞኑን ገነት ከቤቷ የምፈልገውን እያመጣችልኝ ስበላ? ስበላ በደንብ ተሻለኝ። መርፌም 14 ጨረሰኩ። አሁን ልቤን ብቻ ያቀጥለኛል እንጂ ጤነኛ ሆኛለሁ። እግዚአብሔር ይመስገን! አሁን በፊት ለልጆቼ ልብስ ሲሰጥ ለኔ ሠፍቶኝ፤ ገኒ ትንሿ*! «ሌላ ከዚህ ስጪኝ» ብዬት ነበር። «እኛ» ብላኛለች። እሷ ስትመጣ ተቀብዬ ወደ

ቤት ለመሄድ ፈልጊያለሁ። ሲ/ር ጤና*²፣ «ትምህርት*³ አለ። በጣም ካለመመሽ ተማሪ» ብላኛለች። እኔም መማር ፈልጊያለሁ። ደግሞ የወጣሁት ፖተኛ ነው። እያሳዝንም? ለመሆኑ ሽልማት 1-5 ነው ተብሏል? ከባልቻና ከእታገኝ ሌላ ማንም አይሸለምም ማለት ነው? ለሁሉም እግዚአብሔር ያውቃል።

*¹በድርጅቱ የምትሰራ ሌላ ገነት የምትባል ወጣት የቢሮ ሠራተኛ አለች።
*²ሲ/ር ጤና የህጻናት ማሳደጊያ ድርጅቱ ነርስ ነበረች።
*³በከረምት ግቢው ውስጥ የሚሰጥ ትምህርት ነበር።

-57-

«ማሚ ስድሴ! እኔኮ በጣም አወድሻለው! ግን ደስተኛ አይደለሁም።»
አመለዘውድ

አመለዘውድ በ1997 ዓ.ም. ከረምት ብዙም ጤና አልነበራትም። እኔም (የዚህ መጽሃፍ ፀሐፊ) ነሐሴ ውስጥ ሳገኛት በጣም ባትደክምም የአልጋ ቁራኛ ነበረች። ልቤንና ጨጓራዬን ያቃጥለኛል! ጎኔን ይወጋኛል! ራሴን ያመኛል . . . ማለት ታዘወትር ነበር። የሰውነቴም ክብደት እየቀነሰ ነበር። ለጤና ችግሯ መፍትሄ አለመገኘቱ ብስጩ ያደረጋት ይመስላል።

ለምወድሽ እናቴ ማሚ ስድሴ! ለጤናሽ እንደምን አለሽ? እኔ በጣም ደና ነኝ። እኔ በጣም አወድሻለሁ! አንቺም በጣም እንደምትወጂኝ አውቃለሁ። ጌታ ይባርክሽ! ከሠላምታዬ ቀጥሎ የማሳሰብሽ ነገር ቢኖር እንደሚከተለው ይሆናል። ማሚ! ልቤን በጣም አሞኛል። ያልበኛል! ያቃጥለኛል! መብላትም አልቻልኩም። ሮክ ብሎ መናገር አልቻልኩም። ያመኛል! በደንብ መተገፈስ አቅቶኛል። ብዙ ጊዜ ነገርኩሽ! ዝም አልሸኝ። ምንጅን ነው ነገሩ? ምግብ ባለመብላቴ ኪሉዬ በጣም ቀንሶአል። በፊት 34 ኪሉ ነበርኩ። አሁን 29 kg ሆኛለሁ። ሃይብሰብኝ ለቤተሰቤ ገንሪልኝ። እንደውም አሜሪካ ከመሄዳቸው በፊት! «እንሄዳለን» ብለው ነገረውኛል። እባክሽን ከመሄዳቸው በፊት እንደሚያመኝ አሳውቂያቸው። ነገር ግን ከ2 ወር በኋላ ወደ ቤታቸው ይመለሳሉ። ቤታቸው አዲስ አበባ ከተቤ ነው። ልጆቻቸው አሜሪካ ስለሆኑ ነው። በጣም አሞኛል። መቀመጥ አልቻልኩም። ለሰው ደና ሆኜ የምታየው ችዬው ነበር። አሁን ግን አልቻልኩም። ስታይኝ ደና እመስልሻለሁ! ውስጤን እንዴት እንደሚያመኝ እኔ አውቃለሁ። ያቺኛዋ ማሚ ሃትሄድ በፊት ነው የጀመረች። ስለዚህ ይብስብኛል ብዬ አፈራለሁ። እና ለቤተሰቤ ገንሪልኝ። በተረፈ ጌታ ይባርክሽ! ማሚ ቻው! ቻው። እባክሽን ያልኩሽን ቶሎ ፈጽሟልኝ! ጆሮዬንም ይበላኛል። ከሃምንት በፊት ውሃ የሚመስል ነገር ወቶ ነበረ። አሁን ግን የለም። ይበላኛል! ዝንብሉ። በቀደም ለቤተሰቤ ሳሰረዳቸው ነበር። መጀመሪያ ለእናቴ ማሚ ልንግራት ብዬ ነው። በዚህ አበቃለሁ።

ስድሴ ሁለተኛ ዲግሪዋን እንደያዘች ስምታ በጻፈችው ሌላ ደብዳቤም ክብደቷ መቀነስ መቀጠሉን ገልጿለች። ከደብዳቤው በላይ ያሰፈረችው ጥቅስ የእግዚአብሔርን ምህረት በትዕግስት ለመጠበቅ ዝግጁ እንደሆነች የጠቆመችበት ይመስላል። ብዙዎቹ ደብዳቤዎቿ ላይ የምታሰፍራቸው የመጽሃፍ ቅዱስ ጥቅሶች! እንደእሷ በቀላሉ በማይድን በሽታ ለሚሰቃዩ ሰዎች ትርጉም የሚሰጡ ዓይነቶች ናቸው።

07/12/97

እግዚአብሔር ለሚታገሱት ሁሉ ቸር ነው።

ለውድ እናቴ ማሚ ስድሴ ለጤንነትሽ እንደምን አለሽልኝ? እኔ አሁን ተሽሎኛል ግን ምግብ በደንብ አልመገብም። ለምን መሰለሽ? ትንሽ እንደበላሁ ሆኔን ያመኛል። ደግሞ ራሴን ያዘረኛል። ምንም ቢሆን እግዚአብሔር ማመስገን ይገባኛል አይደለ? እንዳመመኝ፣ 'ብሞትሰ' እያልኩ አሰባሰሁ። ኪሎዬ በጣም ቀንሷል። በመጀመሪያ 30 ነበር፤ ከዛ 29 ሆነ። አሁን ግን 24 ሆኖአል። ማሚ ስድሴ፣ ቤተሰባችን ለምን አይመጡም? ከመጡክ በጣም ቆይተዋል። ለእንቁጣጣሽም ላይጠይቁን ነው? ለመሆኑ ቶሎ፣ ቶሎ እንደሚያመኝ ያውቃሉ? በጣም ይናፍቁኛል። በተለይ የእመቤቴ አባት ማለትም የወ/ሮ ማርታ ገዳዲት ባለቤት ደመቀ ተክለወልድን በጣም እወዳቸዋለሁ። ብታይ አይቆጡ፣ ሁሉ በመሳቅ ያስቁን ነበር። ማሚ ስድሴ፣ በመጀመሪያ ልዕፍልሽ የፈለኩት በመመረቅሽ ደስታዬን ለመግለፅ ነው። እንኳን ደስ አለሽ! አዲሱ ዓመት መልካም የሥራ ዘመን እንዲሆንልሽ ከልብ የምመኝልሽ ልጅሽ አመለከውድ ነኝ። ማሚ ስድሴ፣ እኔኮ በጣም እወድሻለሁ፣ ግን ደስተኛ አይደለሁም።

በተረፈ ቻው
ቻው

አመለከውድ ትንንሾቼ ህጻናት ወደሚኖሩበት፣ የድርጅቱ ቢሮ ወዳለበት ግቢ ለመምጣትና ለወ/ሮ ገነት ለስድሴና ቅርብ ለመሆን ከፍተኛ ፍላጎት ነበራት። ወ/ሮ ገነት የአመለከውድን ፍላጎት ለስድሴ ነገረቻት። ትንንሾቼ ህጻናት ቢሮው ያለበት ግቢ እንዲኖሩ የተደረገው የቅርብ ክትትልና እንክብካቤ ስለሚያስፈልጋቸው ነው። ስድሴ አመለከውድ በጸና መታመሟን ስለምታውቅ በቅርብ ሆነው ለመንከባከብ እንዲመቻቸውም ቢሮው ወዳለበት ግቢ መምጣቷ ተገቢ እንደሆነ ስላመነች እንድትመጣ ወሰነች።

«ለስድሴ ነግራያት እሺ ብላለች» ብላ ወ/ሮ ገነት የምስራቹን ስትነግራት፣ አመለከውድ ጋደም ካለችበት ድንገት ተፈናጥራ ተነስታ የወ/ሮ ገነትን አገንታ በሁለት እጇቿ እንቅ አድርጋ ይዛ ልጥፍ አለችባት። ወ/ሮ ገነት ያመጣችው ዜና አመለከውድን ይህን ያህል እንደሚያስደስታት ስላልጠበቀች ተገረመች።

«ገንዬ! በጣም ደ . . . ስ አለኝ!» ዕድሜ የሚቀጥል ዓይነት ደስታ ነበር የተደሰተችው።

ወ/ሮ ገነትም የሷን ደስታ ስታይ ልቧ በሀሴት ተሞላ።

አንድ ክፍል ከተዘጋጀላት በኋላ የእስተዳደር ሠራተኞች ቢሮ ወዳለበት ግቢ እንድትመጣ ተደረገ። አመለከውድ ወ/ሮ ገነትን እንዲሁም ስድሴን በየቀኑ ያውም በተደጋጋሚ ማግኘት በመቻሏ ደስተኛ ሆነች። እንዲገዛላት የምትፈልገው ነገር ካለም የድርጅቱ ሹፌር ይድነቃቸው እስኪመጣ ጠብቃ ደብዳቤ መላክ አላስፈለጋትም። ከቻለች ወደ ቢሮ አዝግማ፣ ካልቻለች አጠገቧ ሆነው የሚንከባከቧትን ሞግዚቶቿን ልካ ይሄ ወይም ያ ይገዛልኝ ትላለች። እዚህ መኖር በብዙ መልኩ ቢመቻትም፣ እንዳንዴ ግን በሌላኛው ግቢ ያሉ ልጆች ይናፍቃሉ።

እናቴ ገንዬ፣ አታችኛው ቤት መሄድና መቆየት አልፈልግም። ከአንቺ ጋር እዚህ መሆን ነው የምፈልገው። እዚህ አንቺን ሁሉ አገኝሻለሁ። የኔ ደስታ አንቺን ሁሉ ማየት፣ አንቺ ጋር ቢሮ መሆን፣ ከልጆቼ ጋር መሆን ነው። ግን ይድነቃቸው ሲመጣ አንድ ጊዜ አታች ቤት ልሂድና አይቻቸው ልምጣ፣ ፍቀጂልኝ። ሲመለስ እመጣለሁ። አታገኝና ትነበብን እወዳቸው ነበር። ናፈቁኝ። አንዴ ሄጄ ከይርኔ ጋር ተመልሼ እመጣለሁ። እዚህ መሆን ደስ ይለኛል። ገንዬ፣ ትፈቅጃለሽ? እወድሻለሁ። ደግሞ ማታ አንተነሁ ዳቦ 2 ገዝቶልኛል። አንቺን ላስገዛ ስመጣ የለሽም ነበር። እሱ፣ «እኔ እገዛልሻለሁ» ብሎ ገዛልኝ። ስለዚህ ሳንቲሙን መልሽለት። በተረፈ

ቻው
ቻው

*አንተነህ የትንንሾቼ ልጆች መኖሪያ ግቢ የጥበቃ ሠራተኛ ነው።

ወደ ጓደኞቿ በየጊዜው መሄድ ስለማትችል፣ ከሌላኛው ግቢ እንዲላክላት ወይም እንዲደረግላት የምትፈልገው ነገር ሲኖር ለእነሱም አጠር ያሉ መልዕክቶች ጽፋ ትልክላቸዋለች።

ለውድ እህቶቼ ትነበብና አታገኝ፣ ከተለያዩንበት ጊዜ ጀምሮ ለጤንነታችሁ እንደምን አላችሁ? እኔ በጣም ደህና ነኝ። የፀጉር ጌጥ ማስቀመጫ ውስጥ ያለውን ቃሪያ የሚመስለውን የጆሮ ጌጥ ላኩልኝ። በወረቀት አድርጋችሁ ለይድነቃቸው ስጡልኝ። ደግሞ መነፅሬን ፈልጋችሁ፣ ማለትም ቁም ሳጥኔ ውስጥ ወይም ከአልጋዬ አጠገብ ያለው ሳጥን ውስጥ፣ ፈልጉት። ካገኛችሁት እናንተ ጋር ይቀመጡ። ካላገኛችሁት የፋልኝ። ካገኛችሁት እናንተ ጋር አስቀምጡልኝ። በተረፈ ስለትብብራችሁ ጌታ ይባርካችሁ!

-58-

«መድኃኒቶችን ለመጀመሪያ ጊዜ ስትወስድ እጅግ በጣም ተደስታ ነበር።»
ሄናክ (ወርሃዊ ዋይድ አርፋንስ ፋውንዴሽን)

በ1997 ዓ.ም. ነሐሴ መጨረሻ ላይ በህጻናት ማሳደጊያው ውስጥ ያሉ ህጻናት በሽታ የመከላከል አቅማቸውን በማጎልበት የጤናቸውን ሁኔታ የሚያሻሽሉ የፀረ-ኤድስ መድኃኒቶች ማግኘት ችለው ነበር። ለአመለከውድ ግን መድኃኒቶቹ በጣም ዘግይተው ነበር የደረሱት።

የመኖርና ጤነኛ የመሆን ጉጉቷ ከፍተኛ ስለነበር ለመጀመሪያ ጊዜ በወርሃዊ ዋይድ አርፋንስ ፋውንዴሽን በተባለ የአሜሪካ ድርጅት ኢትዮጵያዊ የህክምና ባለሙያዎች ድጋፍ የፀረ-ኤድስ መድኃኒቶችን ስትወስድ ፊቷ ላይ ፈገግታ የማይታይበት ጥግ አልነበረም። እጅግ በጣም ተደስታ ነበር። ፍንክንክ! ፍንድቅድቅ ብላ ነበር። እንደምትድን ተስፋ አድርጋ ነበር። ... ነበር ... ነበር ... ነበር።

በድንገተኛ ኃይለኛ የደም ግፊት ምክንያት እጆቿን መጠቀም አቃታት። እግሮቿም አልታዘዝ አሏት፤ ያለሰው ድጋፍ መራመድ ተሳናት። በ1998 ዓ.ም. ጥቅምት መጀመሪያ ላይ ህመሟ ፀንቶባት ዘውዲቱ ሆስፒታል ተኛች።

ደብዳቤ መጻፍ የማይታከቱት ቀጫጭን ጣቶቿ ከአእምሮዋ ጋር ጥሩ ቅንጅት መፍጠር እስኪሳናቸው፤ ብዕሩን ጨብጠው መያዝ እስከሚያቅታቸው ህመሟ ከባድ ነበር። ከዚህ የሚከተለው አጭር መልዕክት በብዙ ትግልና ስቃይ መስመሮቹን ስታና ቃላቶቹን አደራርባ እንደነገሩ ፅፋዋለች። ፊደሎቹ ከሌሎች ደብዳቤዎቿ በተለየ ሁኔታ ትልልቅ ናቸው። ይህችን አጭር መልዕክት ለመጻፍ ብዙ እንደደከመች በቀላሉ መረዳት ይቻላል። አንድ ፊደል ለመጻፍ ብዕሯን ወረቀት ላይ ማንሸራተት እጅግ ከባድ ነገር የመግፋት ያህል ፊታች እንደሆነባት የፊደል አጣጣሏ ይመስክራል። ይህን ያላለቀ መልዕክት ለመጻፍ ያላትን ትንሽ አቅም አንጠፍጥፋለች። በመጨረሻም አቅቷት ትታዋለች።

(ተጀምሮ ያላለቀውን የአመለከውድ ደብዳቤ በሚተላለው ገጽ ይመልከቱ።)

1997-98 ህዝባዊ ምክር ቤት ምክር ቤት

1997-98 ህዝባዊ ምክር ቤት ምክር ቤት

ሕዝብ ህዝብ ህዝብ ህዝብ

በህዝባዊ ምክር ቤት ምክር ቤት ምክር ቤት

ሕዝብ ህዝብ ህዝብ ህዝብ

ደርቆ የተጨማሪ ሀገር አቀፍ የተሞላ የአባባ ማስቀመጫ ውስጥ በማስቀመጥ ውበቱንና ወዘቱን መመለስ ለሰዎች እንደማይቻላቸው ሁሉ፤ አመለከውድ በኤድስ እጅግ ስለተጎዳች ሆስፒታል ተኛታ ያገኘችው የህክምና ዕርዳታ በጤናዋ ላይ የፈጠረው ለውጥ አልነበረም።

-59-

«ፀጥ ብላለች። አወቅኩ።»
 ወ/ሮ ገነት ገብረጻድቅ
 «ኢድስ ከባድ በሽታ መሆኑን የበለጠ ያወቅኩት
 አመለካከት ካየሁ በኋላ ነው።»
 ይደነቃቸው አከለ

ህዳር 21፣ 1998 ዓ.ም. ጠዋት ነጻ የህክምና ምርመራ አገልግሎት ለልጆቹ በመስጠት ከአፍሪካ በኤች.አይ.ቪ. ወላጆቻቸውን ያጡ ህጻናት እንክብካቤ ፕሮጀክት ጋር በቅርበት የሚሰራው የወርልድ ዋይድ ኦርፋንስ ፋውንዴሽን ሐኪም ዶ/ር ሶፊያ መንግስቱ አመለካከትን ልትመረምራትና ያለችበትን ሁኔታ ልታይ የአልጋ ቁራኛ ሆና ወደተኛችበት የትንንሾቹ ህጻናት ግቢ መጥታ ነበር። ዶ/ር ሶፊያ ስትመረምራት አመለካከት ራሷን አታውቅም። ዶክተር ከክፍሉ ከወጣች ከጥቂት ደቂቃዎች በኋላ ወ/ሮ ገነት ወደ ክፍሉ ገባች።

«አመለካከት፣ እንዴት አደርሽ?» አመለካከት መልስ እንደማትሰጣት ብታውቅም ልታናግራት ሞክረች።

ባልተለመደ ሁኔታ ፀጥ ማለቷን አስተዋለች። የሚከብድና የሚያስፈራ ግርማ ያለው ፀጥታ በአመለካከት አጅግ የመነመነ ሰውነት ላይ ረብቧል። እንደሞተች አወቀች። ያልጠበቀችው ነገር አልነበረም። አመለካከት የነበረችበትን ተስፋ አስቆራጭ ሁኔታ ባለፉት በርካታ ቀናት አይታለች። ቀደም ሲል አመለካከት እግዚአብሔር እንደሚምራትና እንደምትድን ታምን ነበር። ያ እምነቷ ግን ባለፉት ሳምንታት ባየችው ከቀን ወደቀን እየባለ በመጣው የአመለካከት የጤና ችግር ተሸርሽሯል። ከአንድ ሳምንት በፊት ዘውዲቱ ሆስፒታል ተኝታ እየታከመች ነበር። እዚያ ያሉት ሐኪሞች ህይወቷን ማቆየት እንደማይችሉ ስለተገነዘቡ ነበር ከሆስፒታል እንድትወጣ የወሰኑት።

‘ጤነኛ ብትሆን ኖርስ? . . . በሕይወት መቆየት ብትችል ኖርስ? . . .’ ስትል አሰበች።

ለመኖር የነበራትን ጉጉት፣ ለወንድሞቿ የነበራትን ፍቅር፣ ሌሎች ህጻናትንም ለመገሰጽና ጥሩ ልጆች እንዲሆኑ ለማድረግ ምን ያህል ትደክም እንደነበር አስታወለች። ሞት ለታማሚዋ ትልቅ አረፍት ቢሆንም አዘነች። ነፍሷ በዚህች ዕለት ወደ ገነት እንደገባች ከልቧ አመነች። እምነቷ አጽናናት። አመለካከት ማረፊያን ለዶክተር ልትነግራት በእርጋታ ከክፍሉ ወጣች።

በዶ/ር ሶፊያ መንግስቱ የተዘጋጀው የአሟሟቷን ሁኔታ የሚያስረዳ ሰርተፊኬት አመለካከት ከማረፊያ በፊት ለሁለት ወራት የፀረ-ኤድስ መድኃኒት እንደወሰደች ይገልጻል። በተደጋጋሚ በተለያዩ በሽታዎች በመጠቃቷ እጅግ መጎዳቷንና በዚህም ምክንያት መድኃኒቱ ውጤታማ ሊሆን ባለመቻሉ እንዳረፈች ይጠቁማል። በማጅራት ገትር (ማረንጃትስ)፣ በሳምባ ነቀርሳ (ቲቢ)፣ እንዲሁም በሌሎች የባክቴሪያ ኢንፌክሽኖች ትስቃይ እንደነበረ በሰርተፊኬቱ ላይ ተብራርቷል።

* * *

ህዳር 21፣ 1998 ዓ.ም. ረፋድ ላይ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ፣ የጋዜጠኝነትና ኮሚዩኒኬሽን ድህረ ምረቃ ት/ቤት ሆኜ (የመጽሐፉ ፀሐፊ) በአድራሻዬ የተላከልኝን ከስድሴ የተላከ ኢ-ሜይል አገኘሁ። የአመለካከትን መሞት የሚያረዳና ቀብሯ በዚያው ዕለት ከሰዓት በኋላ እንደሚፈጸም የሚገልጽ መልዕክት ነበር። በጽኑ መታመሟን ብለማም ደነገጥኩ፣ አዘንኩም። ቀብሯ ላይ ለመገኘት የአፍሪካ ወላጆቻቸውን በኤች.አይ.ቪ. ያጡ ህጻናት እንክብካቤ ፕሮጀክት የአስተዳደር ሠራተኞች ቢሮ ወደሚገኝበት ግቢ ስደርስ ስምንት ሰዓት አልፎ ነበር።

ከአንድ ወይም ከሁለት ወር በፊት በተከራዩት አዲስ ግቢ በሚገኘው ሁሉንም የአስተዳደር ሠራተኞች በሚይዘው ሰፊ ቢሮ ውስጥ የሃዘን ደመና እንጥብቧል። ወ/ሪት ስድሴና ወ/ሮ ገነት ሌሎችም የአስተዳደር ሠራተኞች ቢሮ ነበሩ። ብዙም ሳይቆይ ይደነቃቸው ሚኒባሱን እየነጻ ወደ ግቢው ገባ።

ከግማሽ ሰዓት በኋላ በደማቅ የአበባ ጨርቅ የተሰበሰበ የሬሳ ሳጥን ይደነቃቸው ከሌላ አንድ ሰው ጋር ይዞ ወደ መኪናው ሲሄድ ላግዛቸው ሮጥ ብዬ የሳጥኑን ግርጌ ያዘኩ። ባደውን ሳጥን የመያዝ ያህል እጅግ ቀላል ነበር። ደነገጥኩ። ሳጥኑ ባይከብዳቸውም ለሶስት ሚኒባሱ ውስጥ አስገባነው።

ስድሴ፣ ክብነሽ፣ ወ/ሮ ገነት፣ አምስት ወይም ስድስት የሚሆኑ ሞግዚቶች ሌሎች የአስተዳደር ሠራተኞችን የያዘው ሚኒባስ መካኒሳ አበ ቤተክርስቲያን ወሰደን። ሚኒባስ መኪናው ውስጥ የነበሩት ብዙዎቹ ሞግዚቶች ያለቅሱ ነበር። የሚኒባሱ ወለል ላይ የተቀመጠውን ሳጥን አንድ ሁለቱ ዞር ብዬ አየሁት። ሬሳ በተጫነበት መኪና ስሄድ የመጀመሪያ ጊዜዬ ነበር። እውስጡ አስደናቂና ውብ ፈገግታ የነበራት፣ ማራኪ ደብዳቤዎችን ትጽፍ የነበረች፣ ኢድስ በተባለ በሽታ ለዓመታት ስትሰቃይ የኖረች ልጅ . . . ሬሳ በፀጥታ መጋደሙን ሳስብ እጅግ አዘንኩ።

ያንን ውብ ፈገግታዋን ደግሜ አለማየቱ ቆጫኝ። ለመጀመሪያም ለመጨረሻም ጊዜ ከተገናኘንበት ቀን በኋላ በህጻናቱና በአመለዘውድ ሁኔታ ተረብሼና ስሜቴ ተነክቶ ነበር። ይህንኑ የተረዳችው ስድሌ አመለዘውድ ከአንድ ወር በኋላ ዘውዲቱ ሆስፒታል መተኛቷን ለምቼ ልጠይቃት ብፈልገም! «ግድ የለም አሁን ባታያት ይሻላል። ባይሆን ከሆስፒታል ስትወጣ ታያታለህ።» ብላኝ ነበር። አመለዘውድ ከዚያ በኋላ ብዙም ጤና አላገኘችም። እኔም ትምህርት ሲያሯሯጠኝ ዛሬ፣ ነገ ሥል እነሆ በመጨረሻ ሞት ወሰዳት።

መካኒሳ አቦ ቤተክርስቲያን የመቃብር ቦታ ስንደርስ በሁለት መቃብሮች መሀል ባለች አንድ ሳጥን ብቻ በምታስቀምጥ ጠባብ ቦታ ላይ ጉድጓድ ተቆፍሮ ነበር የጠበቀች። ጥቂት ሞግዚቶች ቀድመውን ደርሰዋል። ትልልቆቹ ልጆች ከሚኖሩበት ግቢ የመጡ ሞግዚቶች ነበሩ። የአመለዘውድ ታናሽ ወንድም ሚካኤል ከሌሎች ሁለት በህጻናት ማሳደጊያው ከሚኖሩ ወንዶች ልጆች ጋር ከጉድጓዱ ራቅ ብሎ በፀጥታ ቆሟል።

መኪናው ውስጥ ሳጥኑን ያስገባነው ሶስታችን ሳጥኑን ይዘን ወደ ጉድጓዱ ቀረብን። ሳጥኑ ትንሽ ስለረዘመ ጉድጓድ ቆፋሪዎቹ ጉድጓዱን አስተካክለው ቆፈሩት። ባልሳሳት ትንሽ ልጅ እንደሆነች ነበር መቃብር ቆፋሪዎቹ የተነገራቸው።

አንድ ቶዮታ ላንድ ክሩዘር መኪና እኛ ደርሰን ብዙም ሳንቆይ መጣ። ከውስጡ አንድ ቀይ ረጅም ግርማ ሞገስ ያላቸው ሴት ወጡ። በወቅቱ ማንነታቸውን ባላውቅም ወ/ሮ ማርታ ነበሩ። ፀጉራቸውና ሪዛቸው በሽቦት ያማረ አንድ ዓይነት-ግብ አዛውንትም አብረዋቸው ነበሩ። ባለቤታቸው አቶ ደመቀ ናቸው።

ጥቂት ሞግዚቶች! «ወይኔ አመለዘውድ! አመለዘውድዬ!» እያሉ ያለቅሳሉ። ብዙዎቹ ቀባሪዎች ግን በፀጥታ ነበር ዕንባቸውን የሚያፈሉት።

ግብዓተ መሬቷ ሲፈፀም ከጉድጓዱ ፈንጠር ብዬ ቆምኩ። በአካፋ የሚወረወረው አፈር የእንጨት ሳጥኑ ላይ ሲያርፍ የሚያሰማውን ድምጽ ጎላ ያለ ለቅሶና መንስቅሶቅ አደበው።

ዓይኖቼ ዕንባ ሲያፈልቁ ተሰማኝ።

ተፈፀመ

ሚካኤልና ታደለ

የአመለዘውድ ታናናሽ ወንድሞች ሚካኤልና ታደለ ማግኘት ያለባቸውን እንክብካቤ እያገኙ አሁንም በአፍሪካ በኤች.አይ.ቪ. ወላጆቻቸውን ያጡ ህጻናት እንክብካቤ ፕሮጀክት የህጻናት ማሳደጊያ ውስጥ ይኖራሉ። ሁለቱም ትምህርታቸውን እየተከታተሉ ነው። ሚካኤል የፀረ-ኤድስ መድኃኒት ይወስዳል፤ በመልካም ጤንነት ላይ ይገኛል። ታደለም እንደ ወትሮው ጤነኛና ደስተኛ ልጅ ነው።

ተሾመ

«መማር ትፈልጋለህ?» ብዬ ጠየቅኩት።
«አዎ፣ በጣም! በጣም!» አለኝ ተሾመ ቃላቶቹን እየተሜነ። በድምጹ ውስጥ ለመማር ያለውን ጽኑ ፍላጎትና ኃይለኛ ጉጉት አዳመጥኩ።

የአመለዘውድ ታላቅ ወንድም ተሾመ በአሁኑ ጊዜ በማንባታ መ.ያ ጥሩ ልምድ ያለው ሠራተኛ ሆኗል። በግቢያቸው ውስጥ ሁለት ክፍል ቤት በራሱ ጥረት በ2002 ዓ.ም. ሰርቷል። አሁንም ከማንኛውም ሰብ የጸዳ እንደሆነ ይናገራል፤ ለዚህም ሚች እህቱን አመለዘውድን ያመሰግናል። ከእሷ ሞት በኋላ ሦስት ጊዜ የደም ምርመራ አድርጎ (ስለተጠራጠረ ነበር ደጋግሞ የተመረመረው) ከኤች.አይ.ቪ. ነጻ መሆኑን አረግጋግቷል። ባለመማሩ ክልቡ ይፀፀታል። ወደፊት መማርና የተሻለ ኑሮ መኖር አብይ ህልምና ዕቅዱ ነው። ለመኖር ከአዲስ አበባ እየወጣም መሥራት ስላለበት ግን መማር ቀላል አልሆነለትም።

የአፍሪካ በኤች.አይ.ቪ. ወላጆቻቸውን ያጡ ህጻናት እንክብካቤ ፕሮጀክት

በአፍሪካ በኤድስ ወላጆቻቸውን ያጡ ህጻናት እንክብካቤ ፕሮጀክት በአሁኑ ጊዜ በህጻናት ማሳደጊያው ከሚያሳድጋቸው ኤች.አይ.ቪ. ፖዘቲቭ ልጆች በተጨማሪ በቤታቸው ከቤተሰብ ጋር ለሚኖሩ ጥቂት ህጻናት የምግብና የልብስ፣ የትምህርት መሳሪያዎችን እንዲሁም የነጻ ህክምናና የመጠለያ እርዳታ ይሰጣል። እንዲሁም በ1999 ዓ.ም. አንድ ተጨማሪ ቤት በአዲስ አበባ ተከራይቶ ኤች.አይ.ቪ. ፖዘቲቭ የሆኑ ህጻናት ከቤታቸው እየተመላለሱ ተመዝግቦች ምግብ፣ የፀረ-ኤድስ መድኃኒትና ነጻ ትምህርት ማግኘት የሚችሉበትን ሁኔታ አመቻችቷል። ህጻናቱ ቀኑን መላው በዚህ ቤት እየዋሉ ምሽት ላይ ወላጆቻቸው ወይም ዘመዶቻቸው ቤት ድርጅቱ ይመልሳቸዋል።

እስከ ነሐሴ 1997 ዓ.ም. በድርጅቱ በህጻናት ማሳደጊያው የነበሩ ህጻናት የፀረ-ኤድስ መድኃኒት አላገኙም ነበር። ዛሬ ደህና የነበሩ ልጆች አስፈላጊው እንክብካቤ ቢደረግላቸውም በሚቀጥለው ቀን ህይወታቸውን ሊያጡ በሚችሉበት አደገኛ ሁኔታ ውስጥ የሚገኙባቸው አጋጣሚዎች ብዙ ነበሩ። ይህ የሆነው አንዳንዶቹ ልጆች በኤች.አይ.ቪ. ምክንያት በሽታን የመቋቋም አቅማቸውን በመሟጠጡ አንደኛው የድርጅቱ ዳይሬክተር ወ/ሮ ስድሴ በሊ ትናገራለች።

«የፀረ-ኤድስ መድኃኒቶች በልጆቹ ህይወት ውስጥ በጣም ከፍተኛ ለውጥ አምጥተዋል። አሁን የሚያስጨንቀን ልጆቹ ሲያድጉ ከድርጅቱ ወጥተው ከህብረተሰቡ ጋር እንዴት ያለብዙ ችግር ይቀላቀላሉ? የሚለው ጥያቄ ነው።» ትላለች ስድሴ።

በእርግጥም ከአመለዘውድ በኋላ በጣት የሚቆጠሩ ጥቂት ህጻናት ብቻ መሞታቸው የፀረ-ኤድስ መድኃኒቶችን ውጤታማነት በግልጽ የሚያሳይ ነው።

ድርጅቱ ኤች.አይ.ቪ. ፖዘቲቭ ልጆች የሚያድጉበትና የሚኖሩበት፣ ከህብረተሰቡ ጋር የሚቀላቀሉበት፣ የወደፊት ህይወታቸውን ለመምራት የሚረዳቸው የተለያዩ መዳኒቶች ከሁሉም የሚቀስሙባቸው መንደሮች በአዲስ አበባና በክልሎች የማቋቋም ዕቅድ ይዞ እየተንቀሳቀሰ ነው። ለዕቅዱም በተግባር መተርጎም የግለሰቦችን፣ መንግስታዊ የሆኑና ያልሆኑ ድርጅቶችን የገንዘብና የዕውቀት ድጋፍ በእጅጉ ይፈልጋል።

ለድርጅቱ የወደፊት የህጻናት መንደር ግንባታ ገንዘብ መለገስ ከፈለጉ አዋሽ ባንክ፣ አፍሪካ አንድነት ቅርንጫፍ፣ በባንክ የማጠራቀሚያ ሒሳብ ቁጥር፡-0130428279900 በማስገባት የዜግነት ግዴታዎን ይወጡ! ኤች.አይ.ቪ. ፖዘቲቭ የሆኑ ህጻናትን ተስፋ ያለምልሙ! በህይወትዎ ትርጉም ያለው መልካም ሥራ ይስሩ!

የአፍሪካ በኤድስ ወላጆቻቸውን ያጡ ህጻናት እንክብካቤ ፕሮጀክት

(ኤሆፕ ኢትዮጵያ) አድራሻ፡-

ኢ-ሜይል፡- ahopeethio@yahoo.com

ahopeethiopia@ethionet.et

ፖ.ሳ.ቁ. 647 ኮድ 1033

አዲስ አበባ

ይህን እውነተኛ ታሪክ ያነበብኩት እንደ ልብወለድ በልዩ ተመስጦ ነው። መጽሃፉ ራሳችንን፣ ቤተሰባችንንና አካባቢያችንን መለስ ብለን በዕጥና እንድናይ ያነሳሳናል።

ደራሲ ኃይለመስሐት መዋዕል

ይህ መጽሃፍ የአንድ ቤተሰብ ታሪክ ብቻ ሳይሆን የብዙ ኢትዮጵያውያንን የዕለት ተዕለት ኑሮና የጓዳ ምስጢር የሚዳስስ እውነተኛ ታሪክ ነው።

ስድሴ በ.ሊ.

ታሪኩ እውነተኛ ታሪክ ቢሆንም አቀራረቡ ስነጽሑፋዊ፣ ቃላቱም ጥበባዊ ናቸው።

ደራሲ ሣህለ ሥላሴ ብርሃነ ማርያም

የኢዮብ ጌታሁን ሌሎች መጻሕፍት

49.60 ብር

ስትሙት ፋር-ኢስት ንግድ ገንዘብ ገንዘብ
0111565352